

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОПШТИНА ПАРАЋИН

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЈУЖНОГ ДЕЛА ТУРИСТИЧКОГ ИЗЛЕТИШТА ГРЗА

ОД РАСКРСНИЦЕ ДРЖАВНОГ ПУТА I Б РЕДА БР. 35 ДО ПОТЕЗА
„ПАПРАДИНА,, СА ОБЕ СТРАНЕ ДРЖАВНОГ ПУТА II Б РЕДА БР. 388

Одлука бр. 350-48/2019-II од 09.09.2019.год

Председник Скупштине,

ИНФОПЛАН

Одговорни урбаниста:
Драгана Стојиловић,
дипл.инж.арх.

Директор:
Марина Агатуновић
дипл.екон.

„ИНФОПЛАН“ Д.О.О. АРАНЂЕЛОВАЦ – Ратних војних
инвалида бб, 34300 Аранђеловац, телефон/факс 034/720-
081 / 720-082, e-mail:urbanizam@infoplan.rs

12084

**ISO 9001:2008
SRPS ISO 9001:2008**

ПРЕДМЕТ:	ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЈУЖНОГ ДЕЛА ТУРИСТИЧКОГ ИЗЛЕТИШТА ГРЗА ОД РАСКРСНИЦЕ ДРЖАВНОГ ПУТА I Б РЕДА БР. 35 ДО ПОТЕЗА „ПАПРАДИНА,, СА ОБЕ СТРАНЕ ДРЖАВНОГ ПУТА II Б РЕДА БР. 388
НАРУЧИЛАЦ:	ЈП „Дирекција за изградњу општине Параћин“
ОБРАЂИВАЧ:	<p>ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ЗА ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЈЕКТОВАЊЕ, АУТОМАТСКУ ОБРАДУ ПОДАТАКА И ИНЖЕЊЕРИНГ “ИНФОПЛАН” Д.О.О. АРАНЂЕЛОВАЦ</p> <p>34300 Аранђеловац, Ратних војних инвалида бб.</p>
	<p>РУКОВОДИЛАЦ РАДНОГ ТИМА: ДРАГАНА СТОЈИЛОВИЋ, дипл.инж.арх.</p> <hr/> <p>• РАДНИ ТИМ:</p> <p>Предраг Симоновић, дипл.инж.грађ Марија Пауновић Милојевић, дип.инж.арх. Катарина Илић дип.инж.арх. Јадранка Каралић, дипл.инж.арх. Наташа Миливојевић, дипл.инж.грађ. Марија Орлић Пољаковић, дипл.пр.планер. Слађана Гајић, дипл.инж.геодез. Никола Мијатовић, маст.инж.геодез. Бојан Радојичић, инж.геодез. Наташа Цветковић, инж.грађ. Саша Цветковић, инж.грађ. Мира Продановић, арх.техничар</p> <p>Сарадници:</p> <p>Дејан Петровић, дипл.инж.ел. Слободан Божић, дипл.инж.маш. Милена Ђокић маст.инж.арх.</p> <p>• ДИРЕКТОР : Марина Агатуновић дипл.екон.</p> <hr/>

САДРЖАЈ

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Регистрација предузећа
2. Решење о постављању одговорног урбанисте са фотокопијом лиценце

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА

1. Опште одредбе	8
2. Основа за израду Плана	9
2.1. Подлоге за израду Плана.....	9
2.2. Опис границе Плана	9
3. Обавезе, услови и смернице из планских докумената вишег реда	10
3.1. Извод из Плана ген.рег. за турист. излетишта Грза и Сисевац у Параћину	10
3.2. Извод из „Усклађеног ППО Параћин са одредбама закона...“	11
3.3. Извод из ППППН природног добра „Бељаница Кучај“	12
4. Анализа постојећег стања	14
4.1. Постојећа намена површина и врста изградње	14

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАН УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

1.1. Грађевинско подручје.....	15
1.1.1. Површине јавних намена.....	15
1.1.2. Површине осталих намена.....	17
1.2. Ван грађевинско подручје	17
1.3. Концепција уређења и типологија грађевинских зона	18

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

2.1. Правила уређења површина јавних намена	18
2.1.1. Планиране трасе, коридори и регулација саобраћајница и мреже јавне комуналне инфраструктуре.....	18
2.1.1.1. Саобраћајна инфраструктура	18
2.1.1.2. Водоснабдевање и одвођење отпадних вода.....	22
2.1.1.3. Електроенергетска инфраструктура	23
2.1.1.4. Топлификација и гасификација	26
2.1.1.5. Телекомуникациона инфраструктура	27
2.1.2. Јавне зелене површине	27
2.1.3. Спорт и рекреација	28
2.2. Правила уређења површина и објекта осталих намена.....	29
2.2.1. Становање	29
2.2.2. Туристички садржаји.....	29
2.2.3. Спорт и рекреација	30
2.2.4. Зеленило	30
2.3. Зоне за које је предвиђена изград урбан.пројекта.....	31
2.4. Земљиште ван грађевинског подручја.....	32
2.4.1. Водно земљиште	32
2.4.2. Шумско земљиште.....	32
2.5.Услови и мере заштите животне средине.....	33
2.5.1. Заштита природних ресурса и природних добара	33

2.5.1.1.Заштита ваздуха	33
2.5.1.2.Заштита земљишта	34
2.5.1.3.Заштита вода	34
2.5.1.4.Заштита шума	35
2.5.1.5.Заштита од буке.....	35
2.5.1.6.Управљање отпадом	37
2.5.2.Заштите од пожара	37
2.5.3.Заштите од елементарних непогода	38
2.5.3.1.Заштита од земљотреса	38
2.5.3.2.Заштита од поплава и атмосферских непогода	39
2.5.4.Заштите од техничко-технолошких несрећа.....	40
2.5.4.1.Заштита од акциденталних загађења	40
2.5.4.2.Заштита од нејонизујућег зрачења	40
2.5.5.Услови заштите од ратних дејстава.....	41
2.6. Мере заштите заштићених природних целина	42
2.6.1.Заштићена природна добра	42
2.6.2.Заштићена културна добра.....	43
2.7. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом	43
2.8.Мере енергетске ефикасности изградње.....	45
2.9.Минимални степен комуналне опремљености.....	46

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА

3.1. Врста и намена објеката који се могу градити у оквиру подручја плана	47
3.2. Парцелација грађевинског земљишта	47
3.2.1.Општа правила парцелације и препарцелације	48
3.2.2.Општа правила регулације.....	49
3.3. Правила грађења на површинама јавне намене	50
3.3.1. Општа правила	50
3.3.2. Излаз на јавну саобраћајницу.....	51
3.3.3. Правила грађења за објекте инфраструктуре	51
3.3.3.1. Правила изградње саобраћајница	51
3.3.3.2. Правила грађења за објекте водопривредне инфраструктуре.....	55
3.3.3.3. Правила грађења за електроенергетске објекте.....	57
3.3.3.4. Правила грађења за телекомуникациону мрежу.....	61
3.3.3.5. Правила грађења за гасификацију	66
3.3.4. Правила грађења јавних садржаја	68
3.4. Правила грађења на површинама осталих намена.....	70
3.4.1. Општа правила грађења	70
3.4.2. Правила грађења за становање	71
3.4.3. Правила грађења за туристичке садржаје	73
3.4.4. Правила грађења за објекте спорта и рекреације	75
3.5. Услови за изградњу објеката са истим правилима грађења.....	77
3.5.1.Паркирање и гаражирање објеката.....	77
3.5.2.Архитектонско обликовање	78
3.5.3.Могуће интервенције на постојећим објектима.....	80
3.5.4.Број објеката на грађевинској парцели	81

4. УПОРЕДНИ БИЛАНС ПЛАНИРАНИХ ПОВРШИНА.....	82
III СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА	83
IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	84
V ПРИЛОЗИ.....	85

VI ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА:

1. Катастарско топографским план са границама.....	P 1:2 500
2. Постојећа намена површина	P 1:2 500
3.1_3.2 План саобраћаја са регулационим и нивелационим решењем	P 1:1 000
4.1_4.2 План површина јавне намене са анал. геодетским елементима	P 1:1 000
5. Планирана намена површина.....	P 1:2 500
6. Подела простора на урбанистичке зоне и целине.....	P 1:2 500
7. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	P 1:2 500
8. План мреже и објеката комуналне инфраструктуре	P 1:2 500
9. Спровођење	P 1:2 500

VII ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО ПЛАНА

1. Одлука о изради Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице држ. пута IБ реда бр.35 до потеза “Папрадина” са обе стране држ.пута IIБ реда бр.388, (бр. 350-22/2013-01-II од 12.12.2013. год.)
2. Оверен топографски план
3. Извод из планских докумената вишег реда
4. Захтеви који су послати надлежним предузећима
5. Услови надлежних предузећа, установа и институција
6. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана
7. Подаци и информације са Раног јавног увида
8. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида
9. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама
10. Одлука о доношењу Плана

I ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Решење о регистрацији предузећа
2. Решење о постављању одговорног урбанисте
3. Копија лиценце одговорног урбанисте

На основу члана 36. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/13 и 145/14) "ИНФОПЛАН" д.о.о. - Аранђеловац издаје:

Р Е Ш Е Њ Е

О одређивању Руководиоца радног тима - Одговорног урбанисте
за израду:

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЈУЖНОГ ДЕЛА ТУРИСТИЧКОГ ИЗЛЕТИШТА ГРЗА

ОД РАСКРСНИЦЕ ДРЖАВНОГ ПУТА I Б РЕДА БР. 35 ДО ПОТЕЗА
„ПАПРАДИНА,, СА ОБЕ СТРАНЕ ДРЖАВНОГ ПУТА II Б РЕДА БР. 388

одређујем:

Драгану Стојиловић, дипл.инж.арх.
број лиценце: 200 1454 14

Директор

Марина Агатуновић дипл.екон.

На основу члана 35. Став 7. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19), и члана 40. Статута општине Параћин („Сл. Лист општине Параћин“, бр. 22/18 и 4/19), Скупштина општине Параћин, на седници одржаној дана 09.09.2019.године донела је:

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЈУЖНОГ ДЕЛА ТУРИСТИЧКОГ ИЗЛЕТИШТА ГРЗА

ОД РАСКРСНИЦЕ ДРЖАВНОГ ПУТА I Б РЕДА БР. 35 ДО ПОТЕЗА „ПАПРАДИНА“,
СА ОБЕ СТРАНЕ ДРЖАВНОГ ПУТА II Б РЕДА БР. 388

Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице државног пута IБ реда бр.35 до потеза “Папрадина” са обе стране државног пута IIБ реда бр.388, (у даљем тексту: План детаљне регулације - ПДР) утврђује и разрађује детаљна урбанистичка решења заснована на дугорочној стратегији и концепцији уређења простора и изградње објеката, и састоји се из:

- Текстуалног дела који садржи:
 - полазне основе плана,
 - плански део (правила уређења и правила грађења),
 - смернице за спровођење плана,
 - прелазне и завршне одредбе.
- Графичког дела (постојеће стање и планска решења)
- Документационог дела

Текстуални и графички део су делови плана детаљне регулације који се објављују, док документациони део је део плана који се не објављује, али се ставља на јавни увид.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Правни основ за израду плана

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/13, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС" бр.32/19);
- Одлука о изради Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице држ. пута IБ реда бр.35 до потеза “Папрадина” са обе стране држ.пута IIБ реда бр.388, (бр. 350-22/2013-01-II од 12.12.2013. год.)

Плански основ за израду плана

1. Извод из План генералне регулације за туристичка излетишта Грза и Сисевац у Параћину ("Сл. лист општине Параћин", бр.8/2008)
2. Извод из плана „Ускађивање просторног плана општине Параћин са одредбама закона (Сл.лист општине Параћин, бр.72/09 и 84/09) „
3. Извод из ППППН Природног добра „Бељаница-Кучај“ (Сл.гл.РС бр.98/14)

2. ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

2.1. Подлоге за израду плана

За израду Плана коришћене су следеће подлоге:

- Топографски план локације „ГРЗА ЈУГ“ размере 1 : 1 000
- Дигитални катастарски план К.о. Извор размере 1 : 2 500

Из свега напред наведеног следи да подлоге на којима се ради графички део Плана су у складу са чланом 32. став 3. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 83/2018) и да је потребно прибавити дигитални катастарски план предметне локације.

2.2 Опис границе Плана

Опис почиње на северу на тремеђи к.п. бр. 830/11, 831/8 и 829, потом граница иде у смеру казальке на сату границама к.п. бр. 831/8, 832/7, 832/3, 832/5, 832/4, 831/7, 831/4, 830/4, 831/5, наставља право па пресеца к.п. бр. 825 и 823 па продужава границаом к.п. бр. 1750/7, 1750/1, 1753/2, 1753/5, 1749/1, 1749/2, 1754, 1755, 1756, пресеца к.п. бр. 4696, па наставља границом к.п. бр. 1805, 1801/1, 1802/1, 1802/2, 1797, 1795, 1905/2, 1901/1, 1892/1, 1890/2, 1890/3, 1887, 1886, 1883, 1881, 1933/1, 1933/3, 1935, 1937/4, 1937/2, 1941, 1942, пресеца к.п. бр. 4697/17, па се ломи на запад и иде границом к.п. бр. 4697/17, поново се ломи, поново је пресеца, пресеца и канал к.п. бр. 4662, па наставља границом к.п. бр. 1875, 1874, 1873/2, 1873/1, 1872, 1870, 1869, 1867, 1863, 1860, 1857, 1855, 1854, 1845, 1846, 1785, 1783, 1782. Потом прати планирану регулацију пута у дужини од око 50 метара па продужава границом к.п. бр. 1773, 1759, пресеца је па поново иде ивицом к.п. бр. 1759, 809/2, 809/7, па потом границом к.п. бр. 808 у дужини од око 120 метара, потом се ломи, пресеца Реку Грзу и планирани пут уз њу и продужава границом к.п. бр. 830/11 којом долази до тремеђе к.п. бр. 830/11, 831/8 и 829 одакле је опис и почео.

Површина Плана износи **22.15** ha.

У случају неслагања горе наведеног описа границе обухвата Плана са графичким прилогом важи графички прилог бр.1 - *Катастарско топографски план са границом.*

3. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Плански основ за Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута I б реда број 35 до потеза „Папрадина“ са обе стране државног пута II б реда број 388, је План генералне регулације за туристичка излетишта Грза и Сисевац у Параћину“, план „Усклађивање просторног плана општине Параћин са одредбама закона (Сл.лист општине Параћин, бр.72/09 и 84/09)“ и ППППН Природног добра „Бељаница-Кучај“.

3.1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ТУРИСТИЧКА ИЗЛЕТИШТА ГРЗА И СИСЕВАЦ У ПАРАЋИНУ („Сл. лист општине Параћин“, бр.8/2008)

Посматрано подручје се у „Плану генералне регулације за туристичка излетишта Грза и Сисевац у Параћину“ налази у:

Примарној зони I - туристичко излетиште Грза

Просторној целини Ж – Центар туристичког излетишта Грза

Подцелини IV - ВОДОТОК РЕКЕ ГРЗЕ

Примарна зона I - туристичко излетиште Грза

Развој туризма који је везан за краћи боравак и развој специјалне категорије образовног туризма који је везан за еколошку радну станицу, уз постојеће повремено становање.

Ж – Центар туристичког излетишта Грза

Локација просторне целине центра туристичког излетишта Грза, почиње од грађевинског реона на југу Плана (северно од раскрснице пута Р-103б са М-5), и пружа се ка северу дуж Р-103б.. Целина се формира концентрацијом централних функција и садржаја који ће задржавати највећи број посетилаца.

Подцелини IV - ВОДОТОК РЕКЕ ГРЗЕ

Задатак израде ПДР-е је утврђивање тачног положаја корита реке Грзе, могућих локација за микро хидроелектране, регулације корита реке Грзе и одређивање уже и шире зоне заштите водоизворишта, као и специјална правила грађења у оквиру уже зоне непосредне заштите водоизворишта реке Грзе. Дефинисање уређења приобаља (парк, заштитно зеленило, пешачке стазе и одморишта, колско-пешачки мостови, јавни објекти и површине за стационарни саобраћај), успостављање континуитета шеталишта уз водоток, формирање амбијенталних целина и повезивање зона.

За подцелине од I до V је прописана обавеза израде Плана детаљне регулације.

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

За целину у сливу реке Грзе, водоснабдевање се ослања на извор воде Грза, узводно од туристичког комплекса, са заштитним зонама у складу са одредбама Водопривредне основе Републике Србије и Генералним пројектом снабдевања водом општине Параћин.

ОТПАДНЕ ВОДЕ

У првој фази реализације прикупљања отпадних вода се могу користити водонепропусне септичке јаме и организовано црпљење и одвожење фекалних вода до постројења за пречишћавање отпадних вода.

Фекална канализација у другој фази реализације треба да омогући одвођење употребљене санитарне воде помоћу планираних колекторних праваца низ речну долину Грзе и Црнице и то паралелно са саобраћајницом, водећи рачуна да траса канализационог колектора буде нижа од водоводне линије, т.ј. оном страном пута ка реци, а водоводна

линија да прати саобраћајницу са више стране, како би се максимално обезбедило гравитационо одвођење употребљених санитарних вода.

Парк шуме у оквиру обухвата плана чине неизграђени простори обликовани плански распоређеном вегетацијом и садржајима еколошких обележја, намењених шетњи и одмору грађана и туриста (посетилаца).

Површине парк шуме су по правилу неизграђена подручја и у њима се могу уређивати пешачке стазе, постављати парковска урбана опрема (нпр. клупе, расвета, и сл.) , дечији рекреативни садржаји те градити павиљони (отворени, без инфраструктуре) и викенд куће (уколико користе обновљиве изворе енергије и имају нулту емисију штетних материја у животну средину).

У оквиру плана генералне регулације на површинама намењеним парк шуми, дозвољава се минимална изградња објеката, компатибилне намене, тако да би:

Максимална спратност објеката износила **до П+Пк**

Максимална висина објеката до слемана је 6м.

Минимална величина грађевинске парцеле је 10 ари.

Индекс изграђености: 0.20

Индекс заузетости: 10% (са свим манипулативним површинама и комуникацијама)

3.2. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА „УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН СА ОДРЕДБАМА ЗАКОНА (СЛ.ГЛ.БР.72/09 И 84/09)“

Груписање насеља општине Параћин везано је за основне морфолошке целине, односно саобраћајне правце. Тако се насеља могу сврстати у шест целина од којих је једна:

- Целина **"Сисевац-Грза"** представља крајње источно подручје територије општине у оквиру планинског подручја јужног Кучаја, са насељима туристичког типа Сисевац и Грза, формираним у уским долинама горњих токова река Црнице и Грзе.

Еколошке и еколошко-продуктивне целине су целине са претежним еколошким карактером. Ово је значајан део општинске територије, релативно затворен, али изузетно битан у одржању и развоју природног потенцијала и ширег еколошког капацитета средине. Основне еколошке целине, као посебни просторни ентитети рубног подручја, су следеће:

- Еколошка целина "Грза-Сисевац", са еколошко-продуктивним карактером, у оквиру делова катастарских општина насеља Стубица, Забрега, Буљане, Шалудовац, Г.Мутница, Извор и Клачевица. Продуктивни карактер ове целине подржава мањи пољопривредни комплекс, са ужим зонама ратарства (у сливном подручју акумулације Забрега), сточарства и делимично воћарства (на ободима ширих шумских појасева Честобродице и Буљанско-Забрешких шума), а пре свега, изразити туристички потенцијал захвата, који се огледа у просторном и функционалном капацитету туристичких насеља Сисевац и Грза. Посебан услов одржања еколошког капацитета целине је очување шумског богатства ширег простора, као и квалитетних вода из локалног сливног подручја.

Минерални потенцијали

Резерве подземне воде представљају значајан потенцијал општине, а заступљена су:

- карстна врела "Света Петка" (Извор), "Грза", "Сисевац" и "Топлик" (Поповац);

...Извориште (врело) Грзе - изразити пример богатог карстног врела као изворишта бистре планинске реке.

Сеоска насеља:

Просторни план општине Параћин формира основни систем од 33 сеоска насеља, са диференцијацијом центара на позицији шире градске агломерације и пољопривредног реона. Такође, формира и планирану мрежу насеља са ослонцем на центре заједнице

села, који у просторном и функционалном смислу подржавају сеоске центре, примарна сеоска насеља и остала насеља, према следећој структури мреже:

Центри заједнице села

- Рубна насеља са већим атаром (Клачевица, Извор, Г. Мутница, Буљане, Стубица), уз специфичне природне карактеристике, имају повољне услове за развој специфичних еколошких целина и потеза (јужни Кучај, Грза-Сисевац).

Друмски саобраћај

За државни пут II реда Р-1036 је потребно дефинисати трасу и изградити потребну техничку документацију уз реконструкцију постојећих делова трасе која би обухватила проширивање профила. Пут је атрактиван са аспекта туристичке и излетничке понуде општине Параћин и мора наћи место у првом приоритету за реализацију.

...Насеље Грза ће се снабдевати водом из изворишта Грза.

...На ППОВ код насеља Грза, треба одвести отпадне воде из насеља Грза

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ТУРИЗМА

Карактеристике туристичке тражње

а. Јужни Кучај

За наменски туристичко-еколошки центар овог туристичког простора (јужни Кучај), постављен је Сисевац, док општу подршку даје туристичко-еколошки центар Грза (оба насеља се налазе у залеђу подручја јужног Кучаја)...

б. Грза – Сисевац-Забрега

Подручје Грза-Сисевац- Забрега најзначајније туристичко подручје општине Параћин, обухвата југозападне обронке планине Кучај.

...Подручје Грза-Сисевац, - Забрега припада једној од најпространијих зона од интереса за развој туризма у Србији - подручју Кучајских планина, номиновано природно добро (резерват биосфере) планирано за заштиту до 2010. године...

...Природни услови терена наметнули су просецање пута Грза-Сисевац дуж узаног речног корита Грзе, а као резултат тога дошло је до интензивне изградње викенд објеката дуж пута. Ради ублажавања штетних последица изградње, неопходно је успостављање заштитног зеленог појаса дуж саобраћајница (не нарушавати хортикултурним интервенцијама доминантан карактер предела), као и обезбеђивање пешачких стаза за несметану и безбедну комуникацију дуж насеља...

Резервати природе:

- Извориште (врело) Грзе - изразити пример богатог карстног врела као изворишта бистре планинске реке. Предлаже се строга заштита самог изворишта (врела) као природног споменика и заштита непосредне околине као строгог природног резервата.

3.3. ИЗВОД ИЗ ПППН ПРИРОДНОГ ДОБРА „БЕЉАНИЦА-КУЧАЈ“ (Сл.гл.РС бр.98/14)

На подручју Просторног плана, по основу националног законодавства, заштићено је, односно проглашено 18 природних добара у категорији заштићених подручја, на укупној површини од 14102 ха (9,1% површине подручја Просторног плана). На простору заштићених подручја установљен је режим заштите I степена на 61 ха (0,4%), режим заштите II степена на 12996 ха (92,2%) и режим заштите III степена на 1045 ха (7,4%).

На територији општине Параћин:

а) Споменик природе (предвиђен за заштиту):

- "Врело Грзе", КО Горња Мутница у општини Параћин. Налази се у подножју Јужног Кучаја и обухвата карстно врело, долину повремениог тока, повремено хидролошки активну пећину изнад врела и вештачку акумулацију испод врела. Обухвата површину од око 40 ха.

Планирана је заштита идентификованих просторних целина са посебним природним обележјима и вредностима на укупној површини од око 89.140 ha, и утврђује се врста, обухват и режими заштите, до окончања истраживања и доношења аката о проглашењу заштићеног подручја, и то за:

1. Споменик природе „Врело Грзе“ (општина Параћин - К.О. Горња Мутница) – оквирне површине око 40 ха. Налази се у подножју Јужног Кучаја и обухвата карстно врело, долину повремениог тока, повремено хидролошки активну пећину изнад врела и вештачку акумулацију испод врела. У ужем смислу представља карстно врело са специфичним механизмом истицања. До стицања статуса заштићеног природног добра, на наведеном подручју планираном за заштиту за које је у току припрема студије заштите, примењиваће се режим коришћења простора који одговара режиму заштите III степена.

У режиму заштите III степена - могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу:

- забрањује се изградња рафинерија нафте и објеката хемијске индустрије, металуршких и термоенергетских објеката, складишта нафте, нафтних деривата и природног гаса, уношење инвазивних алохтоних врста и образовање депонија;

- ограничава се изградња других индустријских и енергетских објеката, асфалтних база, објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурних објеката, складишта индустријске робе и грађевинског материјала, викендица, експлоатација и примарна прерада минералних сировина, образовање објеката за управљање отпадом, изградња насеља и ширење њихових грађевинских подручја, лов и риболов, формирање шумских и пољопривредних монокултура, примена хемијских средстава и други радове и активности који могу имати значајан неповољан утицај на природне и друге вредности заштићеног подручја.

Заштита вода

На подручју Кучајских планина и Бељанице, формирана изворишта Црнице, Ресаве, Црног Тимока и Грзе су (уз још 29 планинских сливова у Србији) издвојена и заштићена Законом о искоришћавању и заштити изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС”, бр. 27/77, 24/85, 29/88) и Законом о изменама и допунама закона о искоришћавању и заштити изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС”, бр. 29/83). Ова изворишта су предвиђена за заштиту у циљу очувања изворишних делова речних токова, пре свега као главних резервоара пијаће воде, а потом и као природно вредних делова простора.

Просторна диференцијација животне средине

Подручја квалитетне животне средине

- санирани комплекси непланске изградње у зонама заштите природе и вода (комплекси у околини Лисина, Ресавске пећине, клисуре реке Грзе).

- туристичка насеља и центри (планирана туристичка насеља/комплекси на Бељаници и Црном Врху, туристичка насеља Лисине, Ресавска пећина, Грза, ж Сисевац и некадашња рударска насеља Сењски Рудник и Равна Река).

4. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Општина Параћин захвата део богатог и плодног Средњег Поморавља, територија општине Параћин се спушта од Кучајских планина на истоку према Великој Морави на западу испресецана токовима река Црнице и Грзе.

Целину "Сисевац-Грза" представља крајње источно подручје територије општине у оквиру планинског подручја јужног Кучаја, са насељима туристичког типа Сисевац и Грза, формираним у уским долинама токова река Црнице и Грзе.

Грза је познато излетиште и викенд насеље код Параћина. Излетиште је добило назив по истоименој реци. Река Грза извире у подножју планине Јужни Кучај на 480m надморске висине и нема регулисано корито.

План детаљне регулације се пружа у правцу север – југ уз реку Грзу.

У оквиру Плана који обухвата јужни део Грзе на самом уласку у туристичко излетиште, налазе се неколико угоститељских објеката уз саму реку. У средишњем делу Плана узводно уз реку налази се отворени базен и новоизграђени спортски терени за кошарку, одбојку, рукомет и фудбал. У близини терена налази се дечије одмаралиште са справама за игру деце у дворишту и летњим учионицама. У северном делу Плана налази се викенд насеље

4.1. ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА И ВРСТА ИЗГРАДЊЕ

У планском обухвату, поред корита реке Грзе налази се земљиште са туристичко – угоститељским објектима, спорт и рекреација, викенд насеље, неизграђено земљиште и шумско земљиште.

ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Туристичко – угоститељски објекти који се налазе у оквиру Плана заузимају површину од 1,64ha, парцеле се налазе у приватном власништву. У оквиру туристичко –угоститељске зоне налазе се: угоститељски објекат са рестораном и апартманским смештајем, кафе – ресторан, ресторан и дечије одмаралиште са капацитетом од 100 лежаја и свим потребним садржајима за извођење рекреативне наставе.

Спорт и рекреација налазе се са леве стране реке у два одвојена блока са укупном површином од 1,56ha. Спортски комплекс у оквиру овог Плана садржи базен, терене за кошарку, рукомет, фудбал и одбојку. Спорт, рекреација и туристичко – угоститељски садржаји заузимају централни део Плана детаљне регулације.

У оквиру обухвата Плана налази се изграђено земљиште намењено повременом становању – викенд насеље, сезонски одређено становање, у искључиво породичним објектима. Објекти су слободно стојећи на парцели, спратности до П+2, грађени од чврстог материјала и новијег датума, може се рећи у добром стању. Парцеле су различитих димензија и неправилних облика. Поједине парцеле имају и помоћне објекте (шупа, гаража...). Повремено становање пружа се са обе стране реке Грзе у северном делу Плана и заузима површину од 2,63ha.

Кроз планско подручје пролази **државни пут II Б реда број 388** (веза са државним путем 36 – Грза – Сисевац – веза са државним путем 160).

У оквиру границе плана ова деоница пута постоји али је у врло лошем стању са коловозом ширине око 4,0m. Саобраћајна мрежа не постоји, постоје приступни путеви малих ширина који су настали или као последица дељења великих парцела или као формирање приступа једној или две парцеле.

Постојећа саобраћајница у оквиру плана пружа се у правцу север-југ, прати ток реке Грзе и у својом јужном делу прикључује се на државни пут I-Б реда број 36 Параћин – Зајечар.

ЗЕМЉИШТЕ ИЗВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Од укупне површине плана (22,15 ha), око 4,8 ha је шумско земљиште, око 8,9 ha је неизграђено земљиште и 1,1 ha је водно земљиште.

Дуж целог обухвата Плана пролази река Грза у дужини од 1 253,9m, пружа се у правцу север – југ. У оквиру обухвата Плана водоток реке Грзе није регулисан. Дуж једног дела реке налази се заштитни зелени појас.

Шумско земљиште, површине 3,17ha. се, углавном, налази у јужном делу Плана и задржава своју улогу „улазних капија“ овог комплекса!

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАН УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

1.1. ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ

Од укупне површине плана која износи **22,15ha**, планирано **грађевинско подручје** је **16,04 ha**, односно **72,58%** укупне површине Плана, од чега су површине јавних намена 4,29 ha, а површине земљишта намењеног за остале намене је 11,75ha.

Преовлађујућа намена на простору обухвата плана су површине намењене туризму, становању, спорту и рекреацији. Површином грађевинског земљишта су обухваћене и површине намењене саобраћајној и комуналној инфраструктури.

1.1.1. ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ НАМЕНА

На територији плана, површине јавних намена би обухватале простор саобраћајних површина, спорт и рекреацију, инфраструктуру, парк, уређено зеленило и водне површине.

Укупна површина за јавне намене износи 4,29ha, односно 19,39% укупне површине Плана.

Граница површина јавне намене је дата линијама (регулациона линија), која је дефинисана тачкама за које су дате координате и приказане су на графичком прилогу бр. 4. " *План регулације површина јавне намене са аналитичко геодетским елементима*" размере P1:1000

Саобраћајне површине

ПЈН бр. 1: део к.п. бр. 4734, 827/2, 830/11, 4662 (река Грза), 4689/2, 830/2, 830/3, 830/5, 1751/6, 1751/7, 1751/13, 1751/12, 1753/10, 1753/15, 1753/7, 1753/9, 1774/2, 1799, 1798/1, 1797, 1897/2, 1901/1, 1895/1, 1892/1, 1890/1, 1940/2, 1937/1, 1937/3, 1936/1, 1933/4, 1933/2, 1880/1, 1884, 1885, 1888, 1889/2, 1889/1, 1892/2, 1895/2, 1896, 1901/2, 1897/1, 1796/2, 1794, 1793, 1792, 1791/2, 4689/2, 1753/4, 1753/1, 1752/7, 1752/6, 1752/4, 1752/3, 1752/2, 1752/1, 822/2, 826/2, 830/2 све у К.о. Извор;

ПЈН бр. 2: део к.п. бр. 4697/17 К.о. Извор;

ПЈН бр. 3: део к.п. бр. 831/8, 832/6, 832/3, 832/5, 832/4, 831/7, 831/2, 831/3, 830/8, 830/7, 830/10, 830/14, 830/13, 830/12, 830/11 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 4: део к.п. бр. 830/3, 830/7, 831/3, 831/4, 830/5, 830/6, 831/6 и цела к.п.бр. 830/4 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 5: део к.п. бр. 1751/13, 1751/1, 1751/2, 1751/3, 1751/4, 1751/5, 1751/6 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 6: део к.п. бр. 1751/13, 1751/7, 1751/8, 1751/9, 1751/10, 1751/11, 1751/12 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 7: део к.п. бр. 1753/7, 1753/15, 1753/11, 1753/9, 1753/3, 1753/16, 1753/5, 1753/14, 1753/13, 1753/12 све у К.о. Извор;
ПЈН бр 8: део к.п. бр. 1750/2, 1750/7, 1750/3, 1750/4, 1750/5, 1751/10 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 9: део к.п. бр. 808, 809/8, 809/6, 809/5, 809/4, 809/3, 809/1, 809/2, 1790, 1757/1, 4662 (река Грза) све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 9а: део к.п. бр. 1775, 1774/1, 1757/1, 4662 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 9б: део к.п. бр. 809/2, 1790, 1757/1, 1774/1 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 10: део к.п. бр. 1774/1, 1775, 1790, 1773, 1772/1, 1772/2, 1789, 1782, све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 11: део к.п. бр. 1839/1, 1844, 4662 (река Грза), 1843, 1855, 1857, 1860, све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 12: део к.п. бр. 1884, 1885, 4689/3, 4662 (река Грза) све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 13: део к.п. бр. 4689/3, 1898, 1899, 1900, 1897/1 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 14: део к.п. бр. 1898, 1899, 1900, 1897/1 све у К.о. Извор;

Водне површине:

ПЈН бр. 15: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 808 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 16: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 808 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 17: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 808, 4689/2, 830/2 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 18: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 4689/2, 830/2 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 19: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 4689/2, 830/2, 809/5, 809/4, 809/3, 809/1, 809/2 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 20: део к.п. бр. 4662 (река Грза) К.о. Извор;
ПЈН бр. 21: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 1757/1, 1774/1, 1775 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 22: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 1775 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 23: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 1791/2, 1792, 4689/3, 1778, 1793, све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 24: део к.п. бр. 1793, 4689/3 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 25: део к.п. бр. 1793, 4662 (река Грза), 1783, 1784, 1838, 4689/3 1898, 1839/2 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 26: део к.п. бр. 4689/3, 1898, 1839/2 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 27: део к.п. бр. 1839/2, 4689/3, 1898, 1839/1 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 28: део к.п. бр. 1839/1, 4689/3, 1844 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 29: део к.п. бр. 1844, 1839/1, 1843, 1840, 1842, 1841/2, 4662 (река Грза), 4689/3 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 30: део к.п. бр. 4662 (река Грза), 4689/3 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 31: део к.п. бр. 1860, 1861, 4662 (река Грза), 4689/3, 1879, 1878, 1932/2, 1936/1, 1937/3, 1877/1, 1877/2, 1874, 1875 све у К.о. Извор;

Зеленило:

ПЈН бр. 32: део к.п. бр. 4689/2, 4662 (река Грза) све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 33: део к.п. бр. 1793, 1794, 4689/3 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 34: део к.п. бр. 1844, 1843, 4662 (река Грза), 1857, 1860, 1842 све у К.о. Извор;
ПЈН бр. 35: део к.п. бр. 1843, 1844, 1839/1 све у К.о. Извор;

ПЈН бр. 36: цела к.п. бр. 1757/2, 1774/2, 1805, 1791/1, 1800 и део к.п. бр. 1799 све у К.о. Извор;

Паркинг:

ПЈН бр. 37: део к.п. бр. 1794, 1796/2, 1838, 4662 (река Грза), 1899, 1900, 1897/1, 4689/3 све у К.о. Извор;

ПЈН бр. 38: део к.п. бр. 1898, 1899, 1900, 1897/1 4689/3 све у К.о. Извор;

ПЈН бр. 39: део к.п. бр. 1793, 4689/3 све у К.о. Извор;

Комуналне површине:

ПЈН бр. 40: део к.п. бр. 1793, 4689/3 све у К.о. Извор;

Спорт и рекреација:

ПЈН бр. 41: део к.п. бр. 1757/1, део к.п. бр. 1774/1, 809/2 и 1790 у К.о. Извор;

1.1.2. ПОВРШИНЕ ОСТАЛИХ НАМЕНА

Целокупно подручје плана је планирано као туристичка зона. Становање у функцији туризма, туристички садржаји (одмаралиште, угоститељски објекти...), спорт и рекреација заједно са зеленилом представљају планиране намене.

Претежне намене су преовлађујуће намене, односно заузимају преко 50% зоне. У оквиру зоне могу се наћи и друге компатибилне и комплементарне намене у функцији основне намене као допунске или пратеће, или као самосталне.

Укупна површина осталих намена износи **11,75** ха, односно **53,19** грађевинског подручја.

1.2. ВАН ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ

Земљиште изван грађевинског подручја обухвата површину од **6,11**ха. односно **27,42%** обухвата Плана. Ову површину чини шумско и водно земљиште.

Водно земљиште.

Дуж целог обухвата Плана пролази Река Грза, лева притока Црнице. Има генерални правац тока од истока према западу. Од ушћа у Црницу до изворишта Малог и Великог Врела, овај водоток има дужину од око 23km. Река Грза са потоцима који се уливају у Црницу, или се разливају ка алувијалној равни Велике Мораве и спадају у водотоке II реда.

Шумско земљиште.

Постојеће површине шумског земљишта се задржавају и остају ван грађевинског подручја. Шумско земљиште заузима површину од 4,85 ха и ове парцеле се налазе у приватном власништву.

Водити рачуна да се сва постојећа висока вегетација у што већој мери сачува. Потребно је обезбедити максимално очување, унапређење и заштиту зелених површина, шумских површина и шумарака аутохтоних врста, група стабала, дрвореда, појединачних стабала, живица, међа и шибљака.

1.3. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА И ТИПОЛОГИЈА ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА

Анализом постојећег стања и обиласком терена дошло се до закључка да ће простор грађевинског подручја бити подељен на 2 зоне:

ЗОНА I - Зона становања

У оквиру ове зоне налазе се објекти становања у функцији туризма.

Укупна површина ове зоне износи **4,8ha**.

ЗОНА II - Зона туризма

У оквиру ове зоне планирани су: туристички садржаји, површине за спорт и рекреацију као и површина зеленила као парк - шума. У оквири ове зоне налази се једна површина становања.

Укупна површина ове зоне износи **12,4ha**.

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

2.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОВРШИНА ЈАВНИХ НАМЕНА

Објекти и површине јавне намене у граници Плана детаљне регулације представљају специфичне целине и функције намењене за општу / јавну употребу, за које се по правилу утврђује јавни интерес и које се, као такве, могу јављати у било којој зони утврђеној Планом. Обухватају јавне површине и системе (саобраћајне, инфраструктурне), спорт и рекреацију и јавно зеленило.

Овим Планом се утврђују посебни услови за уређење и изградњу објеката и површина јавне намене, који појединачно за сваку намену или функцију подразумевају сет правила у смислу регулације, нивелације, парцелације, урбанистичких услова за изградњу објеката, посебних услова изградње и сл.

2.1.1. Планиране трасе, коридори и регулација саобраћајница и мреже јавне комуналне инфраструктуре

2.1.1.1. Саобраћајна инфраструктура

План детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута I-Б реда број 36 до потеза „Папрадина,, са обе стране државног пута II-Б реда број 388, има за циљ дефинисање развоја саобраћајне мреже, одређивање правила регулације, правила уређења и правила грађења саобраћајница.

Концепт саобраћајног решења заснован је на смерницама Плана генералне регулације за туристичка излетишта Грза и Сисевац у Параћину (СЛО Параћин бр.8/2008).

Изградња планиране и реконструкција постојеће путне инфраструктуре има за циљ остваривање вишег нивоа услуге, у виду повећања брзина саобраћајних токова, нивоа безбедности и комфора, као и смањења ометања саобраћаја и трошкова експлоатације.

Примарна путна мрежа

Примарну путну мрежу планског подручја чине : државни пут II-Б реда број 388 (веза са државним путем I-Б реда број 36 - Грза - Сисевац - веза са државним путем II-А реда број 160) и државни пут I-Б реда број 36 (Параћин - Бољевац - Зајечар - државна граница са Бугарском-гранични прелаз Вршка Чука). Наведени путеви обезбеђују саобраћајну везу планског подручја са мрежом јавних путева Републике Србије.

Државни пут II-Б реда број 388 се налази између саобраћајних чворова :

- број 3602 (назив : „Грза“, на стационажи Km 16 + 207.00, у референтном систему државног пута I-Б реда број 36);

- број 16008 (назив : „Странац“, на стационажи Km 98 + 561.00, у референтном систему државног пута II-А реда број 160, односно на стационажи Km 23 + 290.00, у референтном систему државног пута II-Б реда број 388).

Дужина деонице државног пута I-Б реда број 36, у планском обухвату, износи око 130,6 метара (од стационаже Km 16 + 175.40 до стационаже Km 16 + 306.00).

Планским подручјем је обухваћена јужна деоница државног пута II-Б реда број 388 у дужини од 1207 m (од стационаже Km 0 + 000.00 до стационаже Km 1 + 207.00). Почетна стационажа овог пута, поклапа се са саобраћајним чвором број 3602 („Грза“).

За подручје северно од стационаже Km 1 + 207.00 постоји важећа планска документација, па је неопходно да План детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза и важећи План детаљне регулације „Грза - центар 1“ буду међусобно усаглашени. То се односи, како на усвојени профил државног пута II-Б реда број 388, тако и на профил планираног корита реке Грзе.

Државни пут II-Б реда број 388 се у јужном делу планског подручја прикључује на државни пут I-Б реда број 36, на стационажи Km 16 + 207.00, трокраком раскрсницом типа 1 (без каналисања саобраћајних струја, острва за усмеравање саобраћајних токова...).

Овај прикључак је планиран као трокрака површинска раскрсница, типа 2 (са капљичастим острвом на споредном саобраћајном правцу, а без траке за скретање лево на главном саобраћајном правцу). Планирање раскрснице типа 3 (са траком за лева скретања на главном саобраћајном правцу, подразумевало би проширење моста на реци Грзи, уз знатна инвестициона улагања.

Предметна раскрсница се поклапа са саобраћајним чвором број 3602 (назив : „Грза“) и налази се на стационажи Km 16 + 207.00, у референтном систему државног пута I-Б реда број 36, односно на почетној стационажи Km 0 + 000.00, у референтном систему државни пут II-Б реда број 388).

Државни пут II-Б реда број 388 се пружа средишњим делом планског подручја, правцем север-југ и у насељској саобраћајној мрежи има ранг сабирне улице.

Имајући у виду категорију предметног државног пута, ранг терена, као и неопходност усаглашавања овог Плана са Планом детаљне регулације „Грза - центар 1“, планиран је геометријски попречни профил укупне ширине 9,0 метара, који се састоји од :

- две саобраћајне траке, ширина по 3,0 m
- два обострана тротоара, ширина по 1,5 m.

Секундарна путна мрежа

Секундарну насељску мрежу чине приступне улице, прикључене на државни пут II-Б реда број 388.

Приступне улице у градској саобраћајној мрежи спадају у улице најнижег ранга и као најбројније намењене су изворно-циљном саобраћају, директно опслужујући урбанистичке садржаје. Коловози ових улица су планирани у складу са просторним ограничењима, без тротоара, по принципима интегрисаног саобраћаја, односно формирањем јединствених колско-пешачких површина, које се користе према условима и критеријумима пешака.

Ширине предметних улица су променљиве и износе :

- 5,0 m (између тачака : O1-O6, O5-O6, O9-O10, O12-O13, O8-O14, O17-O19, O20-O21, O22-O23, профил : 2-2);
- 4,0 m (између тачака : O15-O16, профил : 3-3);
- 3,5 m (између тачака : O11-O25, T10-T22 профил : 4-4);
- 3,0 m (између тачака : O6-O7, профил : 5-5).

Коловозе чије су ширине мање од 5,0 m је оправдано применити у циљу избегавања рушења објеката, имајући у виду да се ради о улицама најнижег ранга, којима се обезбеђује приступ малом броју суседних парцела у оквиру викенд насеља.

Приступне улице се прикључују на државни пут II-Б реда број 388, на следећим станицама :

- Km 0 + 283.82;
- Km 0 + 452,23;
- Km 0 + 725.94;
- Km 0 + 945.72;
- Km 0 + 964,80;
- Km 0 + 999.53;
- Km 1 + 034.40;
- Km 1 + 083.87.

Раскрснице на местима прикључака морају поседовати унутрашњу прегледност, односно слободно догледање возила на сигурносним растојањима, а то подразумева постојање зоне без визуелних препрека.

Планирана регулација реке Грзе подразумева проширење, ублажавање и смањење броја кривина, као и уређење речног корита (планирана ширина речног корита износи 10.0 метара, што је у складу са усвојеним Планом детаљне регулације „Грза - центар 1“ који се својим јужним делом ослања на овај План). Наведене мере су планиране у циљу омогућавања ефикасног отицања великих вода, спречавања ерозије речних обала... За изградњу нових или реконструкцију постојећих објеката, као и за извођење других радова који могу утицати на промене у водном режиму, обезбедити водопривредне услове и водопривредну сагласност у складу са Законом о водама.

Мостови су планирани на следећим станицама (дате су станице прикључака приступних улица, односно пешачких стаза, у окиру којих се мостови налазе, у референтном систему државног пута II-Б реда број 388) :

- Km 0 + 283.82 (мост за колско-пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 5.0 m);
- Km 0 + 452.23 (мост за колско-пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 5.0 m);
- Km 0 + 503,45 (мост за пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 1.5 m);
- Km 0 + 613,95 (мост за пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 1.5 m);
- Km 0 + 725,94 (мост за колско-пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 5.0 m);
- Km 0 + 945,72 (мост за колско-пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 5.0 m);
- Km 1 + 083,87 (мост за колско-пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 5.0 m);
- Km 1 + 145,20 (мост за пешачки саобраћај, дужине 13.0 m, ширине 2.5 m).

Максимални подижни нагиб за сабирне улице износи 7% (изузетно 10%), док за приступне улице та вредност износи 10% (изузетно 14%).

На местима где изградња планираног профила угрожава постојеће објекте, реализација пуног профила вршиће се фазно. У првој фази попречни профил се може редуковати на рачун тротоара (променљива ширина тротоара у зависности колико има места). У другој фази када се испуне неопходни услови у простору изводе се пуни профили саобраћајница.

Бициклистички саобраћај

Планирано је да се бициклистички саобраћај се одвија десном страном коловоза у оквиру регулација улица или коловозом на заједничким колско-пешачким површинама, без изградње засебних површина за бициклистички саобраћај.

Пешачки саобраћај

Пешачки саобраћај се одвија тротоарима у оквиру регулација улица или (у недостатку тротоара), коловозом на заједничким колско-пешачким површинама. Тротоари се изводе са стране коловоза, по правилу као обострани, издигнути у односу на коловозну површину за висину ивичњака.

Стационарни саобраћај

Потребе мирујућег саобраћаја су најинтензивније у зонама са атрактивним садржајима. На стационажи Км 0 + 534.48, постоји једна уређена паркинг-скупина за путничка возила, капацитета око 20 паркинг-места. Имајући у виду близину спортских објеката и смештајних капацитета, на истој стационажи је планирана још једна паркинг-скупина, у смеру стационаже Км 0 + 452.23 (између државног пута, реке Грзе и приступне улице). Такође, у близини дечјег летовалишта, на стационажи Км 0 + 452.23, планирана је самостална паркинг-скупина, са десне стране државног пута.

У оквиру просторне целине Еко-шума „Грза“, предвиђен је паркинг простор намењен возилима на електрични погон. Неопходно је да паркиралиште буде снабдевано довољним бројем прикључака на ел. мрежу (сва паркинг места) за допуну батерија.

У складу са планираним садржајима, на сопственим парцелама корисника, неопходно је предвидети самосталне паркиг-скупине са потребним бројем паркиг-места за путничка возила и аутобусе.

Паркинг простор је могуће организовати као:

- отворен паркинг
- део или цела површина за паркирање може бити у објекту.

Потребан број паркинг места, у зависности од планиране намене, дати су у следећој табели :

Табела 1: Нормативи за паркирање

НОРМАТИВИ ЗА ПАРКИРАЊЕ	
ПЛАНИРАНА НАМЕНА	ПРИМЕЊЕНИ НОРМАТИВИ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ МИНИМАЛНОГ БРОЈА ПАРКИНГ МЕСТА
становање	<ul style="list-style-type: none"> • 1,0 ПМ по стану • кроз израду ПДР-а или УП у складу са Уредбом о стандардима и нормативима за планирано пројектовање, грађење, коришћење и одржавање станова за социјално становање, на основу Закона о социјалном становању (Сл. Гласник РС 72/09) за социјално и непрофитно становање
комерцијални садржаји	<ul style="list-style-type: none"> • 1ПМ на 50m² продајног простора трговинских садржаја • 1ПМ на 60m² НГП административног или пословног простора • 1ПМ на 2 постављена стола са 4 столице угоститељског објекта • 1ПМ на 2-10 кревета хотела у зависности од категорије • 1ПМ на 50m² корисног простора пословних јединица или 1ПМ по пословној јединици, за случај кад је корисна површина пословне јединице мања од 50 m².
јавне службе	<ul style="list-style-type: none"> • 1ПМ на 4 запослена за установе примарне здравствене заштите • 1ПМ на 60 m² БРГП простора државне администрације
спортски објекти и комплекси	<ul style="list-style-type: none"> • 1ПМ на 2 запослена+1ПМ на сваког играча и члана управе+ 1 ПМ на 10 седишта, за стадионе и спортске хале • 1 ПМ на 50 m² БРГП површине спортског центра за аутобусе 1ПМ на 100 седишта
комплекси јавних зелених површина	• посебна саобраћајна анализа кроз детаљну планску разраду
инфраструктурни објекти и комплекси	• у оквиру припадајуће парцеле у зависности од технолошког процеса

Јавни превоз

Локални јавни превоз, као систем колективног транспорта путника, у оквиру планског подручја и даље на север, није организован.

Тренутно не постоји линија јавног превоза. Уколико се, развојем туристичког насеља повећа број становника и гостију, односно увећа обим сталног и повремениг становања, у складу са потребним смештајним капацитетима могуће је стварање услова, који ће оправдати увођење аутобуског јавног превоза (целогодишњег, сезонског или чартер). За потребе евентуалног јавног превоза неопходно је изградити и опремити стајалишта, у

складу са бројем аутобуса, саобраћајним оптерећењем и прописима из ове области, уз сагласност управљача државним путем на распоред и техничко решење.

Одводњавање

У планском обухвату не постоји систем кишне канализације. Евакуација воде са коловоза и тротоара и других површина јавне намене се врши гравитационо, системом отворених канала и ригола.

Генерално, у недостатку слободних коридора, кишна канализација се мора градити у оквиру регулације постојећих и планираних улица насељске саобраћајне мреже.

Планирани систем кишне канализација се улива у предвиђени реципијент-колектор (уз обавезну уградњу сепаратора за пречишћавање), на обали реке Грзе.

Генерално нивелационо решење уличне мреже заснива се на следећим претпоставкама:

- обезбедити одвођење кишних вода према саобраћајницама, са којих ће их прихватити кишна канализација, односно систем канала за одводњавање и одвести у реципијент;
- нивелете нових саобраћајница, у што већој мери треба да прате терен, нове саобраћајнице које се надовезују на постојаће морају међусобно да буду усаглашене;
- максимални нагиби за сабирне улице износе 7% (изузетно 10%) и за секундарне улице 10% (изузетно 14%).

2.1.1.2. Водоснабдевање и одвођење отпадних вода

Водоснабдевање

Постојеће стање

На посматраном подручју не постоји изграђена јавна водоводна мрежа. Узводно од граница Плана постоји извориште питке воде са кога ће се развијати водоводна мрежа.

Планирано стање

Постојеће извориште је потребно уредити према техничким нормативима и успоставити зоне санитарне заштите према Закону о водама и пратећим подзаконским документима, а у циљу њихове дугорочне заштите.

Планирати полагање водоводне мреже у појасу регулације новопроектованих саобраћајница која би била изграђена од полиетиленских цеви минималног пречника Ø 63 mm.

У склопу водоводне мреже планирати постављање хидраната, чије међусобно растојање не сме бити веће од 80 метара. Приликом изградње на одговарајућим местима планирати постављене неопходне водоводне арматуре (секторски вентили, ваздушни вентили, муљни испусти итд.).

Планска опредељења развоја локалног система водоснабдевања заснивају се на поштовању зона санитарне заштите и рационалном коришћењу водних ресурса, као и минималним губицима на дистрибутивној мрежи.

Фекална канализација

Постојеће стање

Унутар подручја обухваћеним планом не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, па је потребно њено пројектовање и изградња у оквиру површина јавне намене предвиђене

за саобраћај. До изградње канализационе мреже отпадне воде се скупљају у водонепропусне септичке јаме. Због санитарних и еколошких разлога, овај начин одвођења отпадних вода је привремен, а изградња септичких јама се дозвољава до завршетка изградње јавне канализације.

Планирано стање

Канализациона мрежа је планирана да покупи отпадне воде од свих потрошача у насељу као и отпадне воде насеља Грза и одведе их до постројења за прераду. Планирана канализација била би изграђена од профила Ø 200 mm или већег, зависно од потребног капацитета. За фекалну канализацију насеља Грза планиране су цеви од пластичних материјала (ПВЦ, ПЕ или сличне), а њихова класа (отпорност на механичке утицаје) је условљена начином уградње и теменим оптерећењима. У случају да отпадне воде од потрошача садрже масти, уља или било какве штетне материје, обавезно је такве воде третирати пре упуштања у канализацију. Технолошке отпадне воде које се упуштају у јавну канализацију, са аспекта квалитета морају испуњавати услове прописане одговарајућом градском одлуком, тако да својим квалитетом не могу да угрозе квалитет отицаја у колекторима фекалне канализације, као и биолошке процесе на ППОВ. Генерално се у јавну канализацију прихватају воде квалитета комуналних отпадних вода.

Постројење је планирано у границама Плана (на локацији која је дефинисана Планом вишег реда – ПГР за туристичка излетишта Грза и Сисевац) и технологија треба да буде одабрана тако да квалитет испуштене воде одговара Правилницима.

До комплетирања система канализације неопходно је да се отпадне воде прикупљају у водонепропусне септичке јаме.

Атмосферска канализација

Постојеће стање

На планском подручју нема атмосферске канализације.

Планирано

Површинске воде прикупљати отвореним каналима и одвести до реципијента (река Грза). Изливне грађевине треба конструисане тако да не изазивају ерозију обала. Воде са саобраћајних манипулативних површина, паркинга и површина где може доћи до загађења обавезно третирати (таложници, сепаратор масти и уља и сл.).

2.1.1.3. Електроенергетска инфраструктура

Постојеће стање

У оквиру Плана који обухвата јужни део Грзе на самом уласку у туристичко излетиште, налази се неколико угоститељских објеката уз саму реку. У средишњем делу Плана узводно уз реку налази се отворени базен и новоизграђени спортски терени за мале спортове. У близини терена налази се децје одмаралиште. У северном делу Плана налази се викенд насеље.

Планско подручје се напаја ел.енергијом преко једне ТС 10/0,4 kV "Грза 1", тип "ПТС", снаге 160/100kVA лоциране у централном делу подручја на левој обали реке Грзе.

Прикључак ТС на средњенапонску електродистрибутивну мрежу је изведен преко 10kV далековода на дотрајалим дрвеним стубовима. Далековод је изведен као надземни са Ал/ч проводницима пресека $3 \times 50 \text{ mm}^2$. Далековод се простире пратећи водоток у правцу север – југ уз леву обалу реке Грзе. Постојећа трафостаница 10/0,4 kV "Грза 1" се налази у траси далековода 10 kV.

Постојећа нисконапонска мрежа 1kV се простире углавном уз десну обалу реке Грзе у делу планског подручја, а напојена је из постојеће ТС 10/0,4 kV "Грза 1" која се налази са друге стране обале. Мрежа је грађена као надземна, изведена на дрвеним и армирано-бетонским стубовима 9/250 и 9/1000, са Ал/ч проводницима $4 \times 50 \text{ mm}^2$ и СКС кабловима типа Х00/О-А различитог пресека и служи за напајање објеката из категорије "широка потрошња", објеката јавне намене, за туристичке намене и водосанбдевање у планском подручју. Мрежа је у једном делу планског подручја уз леву обалу реке Грзе изграђена заједно на истим стубовима са напојним далеководом 10kV (мешовити вод).

Постојеће јавно осветљење у делу планског подручја се напаја из постојеће ТС 10/0,4kV "Грза 1". Мрежа јавног осветљења је изведена заједно са нисконапонском мрежом на истим стубовима у виду додатних проводника Ал/ч или СКС кабловима пресека $2 \times 16 \text{ mm}^2$.

Распоред и напајање објеката је приказан на ситуационом плану - графички део, у складу са добијеним условима надлежне Електродистрибуције.

У тренутку израде Плана детаљне регулације јужног дела излетишта Грза издати су услови за планско подручје од стране ОДС "ЕПС Дистрибуције" д.о.о. Београд, огранак Јагодина, погон огранка Параћин бр. 240437/2-17 као и услови ЈП Електромрежа Србије бр. 130-00-УТД-003-553/2017-002.

Правила уређења

Подручје плана је намењено ширење спорта и рекреације и туристичке понуде уз реку Грзу у оквиру планског подручја јужног Кучаја, као и породичном и викенд становању. Остала намена површина је водно земљиште у централном делу планског подручја, као и шумско земљиште у јужном делу плана. У делу планског подручја ограничена је изградња објеката због близине надземног вода 10kV који туда пролази. У наредном периоду, не очекује се значајнији раст потрошње ел. енергије изузев за потребе туристичких садржаја. Недостајућа ел. енергија се може обезбедити реконструкцијом постојећих, тј. изградњом додатних извора ел. енергије. Планирати изградњу нових електроенергетских објеката средњег напона: трафостанице 10/0,4kV типа монтажно-бетонске (МБТС) снаге $1 \times 630 \text{ kVA}$, и мешовити надземни вод 10kV+1kV чиме ће се омогућити безбедно и квалитетно напајање објеката који ће се градити на планском подручју.

Предвиђена је изградња једне нове слободностојеће, типске МБТС коју треба лоцирати у централном делу планског подручја преко пута етно хотела "Колиба", уз планирани паркинг. Постојећу ТС 10/0,4kV "Грза 1" укинути, тј. постојеће потрошаче напојити из новопланиране МБТС. Прикључак нове МБТС извести кабловским водовима 10kV типа ХНЕ 49-А $3 \times (1 \times 150) \text{ mm}^2$ на новопланирани надземни мешовити вод 10kV+1kV уз саобраћајницу, по принципу улаз-излаз. За наведену МБТС 10/0,4kV потребно је планом резервисати локацију димензија $10 \times 10 \text{ m}$. Поред планиране МБТС 10/0,4kV уколико се појаве инвеститори за градњу објеката са великом захтеваном снагом, биће потребно градити и друге ТС, а које у тренутку израде плана није могуће предвидети на основу

планова надлежне електродистрибуције и уз израду урбанистичког пројекта. Постојећи далековод 10kV је потребно реконструисати и дислоцирати поред планиране саобраћајнице, као мешовити вод 10kV+1kV коришћењем средњенапонског кабловског снопа типа ХНЕ 48/О-А 3х(1х50)+50mm² и нисконапонског кабловског снопа типа Х00/О-А 3х70+50/8+2х16mm² на заједничким армирано бетонским стубовима типа 9/250, 9/1000 и 9/1600.

Нисконапонска мрежа у планском подручју је изграђена на армирано бетонским стубовима са СКС кабловима типа Х00/О-А различитог пресека, а делом на дрвеним дотрајалим стубовима и са АI/ч проводницима пресека 4х50mm². Потребно је нисконапонску мрежу на дрвеним стубовима реконструисати, односно извршити замену стубова бетонским и повећање пресека проводника уз доградњу јавне расвете. Такође потребна је изградња и нове нисконапонске мреже за напајање новопланираних објеката. Реконструисану и новоизграђену нисконапонску мрежу градити као надземну на типским армирано-бетонским стубовима 9/250, 9/1000 и 9/1600 и са самоносећим кабловским снопом Х00/О-А 3х70+50/8+2х16mm², 1kV. На тај начин обезбедиће се недостајућа ел.енергија, смањити губици ел.енергије и повећати безбедност и квалитет напајања.

По потреби, за објекте веће снаге нисконапонску мрежу је могуће градити као кабловску, каблом типа ХР00-А и РР00-А одговарајућег пресека. Избор и полагање кабловских водова треба извршити сагласно одредбама техничке препоруке Е.Д. Србије Т.П. бр.3, а надземну нисконапонску мрежу треба градити у свему према препоруци Т.П. бр.8 и „Правилника о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова“ (Сл. лист СФРЈ бр. 6/92).

Прикључци нових објеката са новоизграђене или реконструисане надземне мреже се врше кабловским снопом Х00-А 4х16mm² или кабловским водовима сличним типу РР00-А одговарајућег пресека. Прикључци потрошача ел.енергије на Е.Д. мрежу вршиће се сагласно одредбама техничких препорука ЕД. Србије бр.ТП бр.13 и ТП бр.13-а.

Све саобраћајнице у комплексу, у насељеном делу, морају имати јавну расвету која се реализује уградњом светиљки на стубове надземне мреже и са напајањем из новопланиране ТС 10/0.4kV преко додатних водова 2х16mm². У делу где се врши изградња нове као и реконструкција постојеће нисконапонске мреже извршити изградњу инсталације јавне расвете заједно са нисконапонском мрежом користећи самоносиви кабловски сноп Х00/О-А 3х70+50/8+2х16mm², 1kV. У делу Планског подручја где не постоји нисконапонска надземна мрежа (парк-шума), јавна расвета ће се реализовати на челичним канделабрима и са кабловском напојном мрежом. Треба користити економичне светлосне изворе као што су натријумове светиљке високог притиска, метал-халогене светиљке и ЛЕД светиљке одговарајуће снаге, које ангажују мању потрошњу ел. енергије уз већу ефикасност осветљења. У планираној ТС10/0.4kV треба уградити одговарајућу опрему за напајање и управљање јавном расветом као и за мерење потрошње за ове намене.

Обновљиви извори енергије

На подручју Плана нема услова за изградњу ветроелектрана и минихидроелектрана (због конфигурације терена, планиране намене површина ...).

Коришћење обновљивих извора енергије се своди на коришћење сунчеве енергије.

ГРАФИЧКИ ПЛАН

Начин обезбеђења електричном енергијом за планско подручје се врши преко новоизграђених и реконструисаних електроенергетских објеката приказаних на графичком прилогу бр. 8. *План мреже и објеката комуналне инфраструктуре у Р=1:2500.*

2.1.1.4. Топлификација и гасификација

Основни циљ развоја енергетике на подручју обухваћеним планом детаљне регулације туристичког излетишта Грза коришћење обновљивих извора енергије и увођење еколошког енергента природног гаса .

ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

На планском подручју обухваћеним планом Генералне регулације туристичког излетишта Грза, нема изграђених гасовода и гасоводних објеката. Ради омогућавања снабдевања природним гасом у оквиру плана израдом планске документације, утврдиће се правила уређења и правила грађења.

ПЛАНИРАНИ КОНЦЕПТ РАЗВОЈА ГАСИФИКАЦИЈЕ

Усвојеним концептом стратешког развоја енергетских ресурса Србије до 2025 год. у приоритетни енергент је уврштен природни земни гас. Предности природног гаса над осталим енергентима је висока калорична вредност и једноставна примена .

Ради омогућавања снабдевања природним гасом објеката у оквиру плана и у непосредној околини плана, када се за то стекну услови, планира се:

- изградња дистрибутивне мреже гасовода од полиетиленских цеви до потенцијалних будућих потрошача максималног радног притиска [МОП] 4 бара,
- гасни прикључци на мерним местима код потрошача.

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

За задовољење потреба за природним гасом, изградити Дистрибутивну гасоводну мрежу од полиетиленских цеви МОП притиска до 4бара, која ће обухватити све потенцијалне кориснике, како домаћинства у зонама становања (грејање кување топла вода) тако и туристичке и спорске објекте са својим садржајима. Мерење потрошње природног гаса, регулација притиска према техничким условима потрошача вршиће се у МРС-у И ГМРС.

Гасоводи су планирани у регулационом појасу саобраћајница, у јавном земљишту у зеленим површинама или тротоарима по потреби, у зависности од потенцијалних потрошача са једне или обе стране саобраћајница, тако да се омогући једноставно прикључење на дистрибутивни гасовод. На гасоводној мрежи планирана су места противпожарних шаhti за уградњу брзозатварајућих вентила. Планирана траса гасовода мора да обезбеди поуздан рад гасовода као и заштиту људи и имовине, спречи могућност штетног утицаја гасовода на околину.

Трасу синхронизовати са осталим инфраструктурним објектима, ускладу са Правилником за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бари (Службени гласник РС бр.86/2015.) и техничких услова за израду гасовода и гасоводних објеката у заштитном појасу гасовода и гасоводних објеката.

Енергетика – правци развоја

Посебну пажњу посветити развоју енергетике, кроз едукацију становништва са принципима енергетске ефикасности у циљу рационалног трошења енергије.

Развојним програмима - израдом студија, значајну пажњу посветити обновљивим изворима енергије и то:

- сунчеве енергије
- топлотних пумпи
- био масе

Просторним планом републике Србије који предвиђа веће коришћење ОИЕ (Обновљивих извора енергије), планирано је побољшање квалитета живота већим коришћењем ОИЕ, усвајањем финансијских механизма за подстицање коришћења ОИЕ на планском подручју.

2.1.1.5. Телекомуникациона инфраструктура

На подручју ПДР Туристичког излетишта Грза не постоје телекомуникационе инсталације

Планирано стање

Сагледавајући телекомуникационе потребе у обухвату плана потребно је изградити ТК мрежу капацитета који ће задовољити перспективне захтеве корисника да би се остварила могућност употребе најзахтевнијих и најсавременијих телекомуникационих сервиса. Да би се то урадило неопходно је извршити следеће:

1. Од постојећег оптичког кабла, односно ЗОК-а који се налази у објекту телефонске централе Доња Мутница, неопходно је делом трасе постојећих ТТкаблова дуж магистралног пута Параћин – Зајечар и даље дуж пута као и новом планираном трасом (приказано у графичком прилогу), као и планираним саобраћајницама планом обухваћених, извршити полагање оптичког кабла у ПЕ цеви пречника $\varnothing 40\text{mm}$, до планираног МИПАНА у коме ће завршити на ЗОК-у (Завршна оптичка кутија). Планираном трасом положити још једну резервну ПЕ цев $\varnothing 40\text{mm}$.

2. Од предметног објекта МИПАНА у коме је планирана концентрација телекомуникационе мреже, трасом планираних саобраћајница извршити полагање разводних оптичких каблова у PVC цеви пречника $\varnothing 40\text{mm}$, као и полагање подземних телефонских каблова типа TK59DSL потребног капацитета са којих ће се омогућити телекомуникационе услуге за сваки објект или корисника у зависности од намене .

3 .Прелазе каблова преко саобраћајница обавезно извршити кроз ПВЦ цеви $\varnothing 110\text{mm}$

2.1.2. Јавне зелене површине

Парк представља површину јавне намене. Парк се уређују у функцији пасивног одмора и забаве и игре деце, при чему се задржава изворна структура парка. Условe за уређивање и опремање прилагодити очувању, унапређењу и афирмацији њихове еколошке вредности.

У простору парка допуштени су само они захвати и радње који су у функцији његовог одржавања и уређења као што су: уклањање сувих и болесних стабала, садња новог дрвећа, нега стабала, као уклањање стабала у случају општег интереса утврђеног на основу закона. Ове површине треба да буду уређене и заштићене од недозвољених интервенција. Дозвољено је опремање парка потребним мобилијаром за дечије игралиште и одмор (клубе).

Парк мора бити саобраћајно приступачан, са уређеним паркиралиштем на прилазу. Неопходно је да се приликом планирања стаза и распореда мобилијара у парку тежи ка максималном очувању постојеће високе вегетације. Пожељно је да шетне стазе буду лоциране на местима постојећих стаза тј. по већ утврђеним пешачким путањама.

Уређено зеленило, дато графички као посебна намена, површине 0,3ha, односи се на скверове и мање површине неусловне за градњу. Уз водоток, уређено као шеталишта са могућношћу постављања урбаног мобилијара (дрвених столова, клупа, справа за игру деце).

Континуалне пешачке стазе, уз водоток, са пешачким мостовима на местима где се укаже потреба, планирани су на свим местима где услови терена дозвољавају.

У оквиру ове намене забрањена је било каква изградња, осим инфраструктурних објеката .

Линијско зеленило (није издвојено као посебна намена на графичким прилозима) може се наћи уз пешачку стазу која раздваја спорт и рекреацију од реке Грзе.

Избор врста за дрворедно зеленило прилагодити условима:

- једнострани или обострани дрвореди (саобраћајнице које имају тротоаре ширине најмање 2,5m),

- прекинуте низове попунити истом врстом,

- за нове дрвореде користити врсте са добро развијеном и формираном круном, снажним кореновим системом и правим деблом најмање 2,8-3m висине,

- у улицама где услови захтевају урадити реконструкцију дрворедног зеленила фазном заменом старих стабала.

Нове дрвореде треба подићи где год то дозвољавају просторни услови.

У улицама са узаним профилима користити ниже дрвеће или шибље и кугласте форме.

При подизању дрвореда, код озелењавања улица водити рачуна о просторној могућности – ширини зеленог појаса , удаљеностима од инсталација ,саобраћајних трака и објеката, те да формирање зелених улица не сме да омета нормално кретање пешака, хендикепираних лица и пешака.

Улично зеленило ће бити формирано уз саобраћајнице чији улични профили дозвољавају формирање линијског зеленила ради раздвајања пешачких токова и ободних зграда од колског саобраћаја и стварању повољних санитарно-хигијенских и микроклиматских услова са циљем повезивања свих категорија зеленила у јединствен систем. Ово зеленило има заштитни карактер. У ширим уличним профилима могуће је озелењавање простора употребом више врста дрвећа и грмља примењујући слободан распоред мањих и већих групација и појединачних стабала.

Од укупне површине под саобраћајницама, око 30% треба да је под линијским зеленилом.

Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5 m и 3,5 m. Ради безбедности саобраћаја, дрвеће садити на удаљености од 2 m од ивице коловоза, а шибље 2 m од ивице траке.

Растојање стабала од објекта не би требало да буде мање од 4,5 m.

Растојање између дворедних садница је најмање 5m а у зависности од врсте креће се између 5-15 m.

Код озелењавања улица водити рачуна да зеленило не сме представљати препреку за кретање саобраћаја и пешака као и да не сме смањити прегледност саобраћаја.

При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да, сем декоративних својстава, буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину и гасове...).

2.1.3. Спорт и рекреација

На кп бр.1757/1, на површини (0,7 ha) планирани су садржаји спорта и рекреације и то: отворени спортски терени за мали фудбал, рукомет, кошарку, одбојку, полигон са справама, базен као и свлачионице и економат.

Могућа је изградња и објеката туристичко-услужних садржаја који би пратили све спортске садржаје и повећали њихову атрактивност.

Правила грађења су иста као и за намену Спорт и рекреација у осталом зељишту.

2.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ОСТАЛИХ НАМЕНА

Целокупно подручје плана је планирано као туристичка зона. Становање, туристички садржаји, спорт и рекреација заједно са зеленилом представљају планиране намене. Претежне намене су преовлађујуће намене, односно заузимају преко 50% зоне. У оквиру зоне могу се наћи и друге компатибилне и комплементарне намене у функцији основне намене као допунске или пратеће, или као самосталне.

2.2.1. СТАНОВАЊЕ

Већи део овог простора чини зона планираног **становања** тј. повременог или викенд становања.

Објекти за ове врсте становања (викенд куће) могу се градити само на планираним локацијама. Постојеће значајније групације ових објеката се плански задржавају уз планирано проширење и њихово потребно инфраструктурално опремање.

Могућа је изградња објеката са специфичним режимом коришћења тј. објекти двојног становања (становање за одмор и издавање), намењеном превасходно за туризам. То подразумева изградњу стамбених објеката са собама за издавање. Гости могу да буду смештени у објектима домаћина или у посебно грађеним објектима, где су им на располагању поред смештаја и остали атрактивни садржаји.

Због атрактивне локације овог вида становања (близина туристичких садржаја, спортског центра) у склопу основне стамбене намене, предвиђа се могућност вршења туристичке делатности, у смислу смештаја туриста, као и пратећих услуга у туризму. На основу тога, могуће пратеће намене су у служби туризма: спорт и рекреација, пословање (услуге, угоститељство, трговина и сл.), јавне намене, зеленило.

Уз стамбени објекат, на истој парцели, се могу градити и:

- Други објекат - пословни објекат, стамбени објекат и сл.
- Помоћни објекат – гаража, остава, летња кухиња, водонепропусна бетонска септичка јама (прелазно решење до прикључења на насељску канализациону мрежу), бунар, цистерне за воду и слично.

Друга намена може да буде у посебном објекту или са пословањем у приземљу објекта док је становање на вишим етажама.

У случају да је одвојен објекат, пожељно је да стамбени објекат буде повучен од регулације у дубину парцеле, а пословни објекат оријентисан према улици на планираној грађевинској линији.

Све неизграђене површине у оквиру осталог грађевинског земљишта, власници су обавезни да уређују, а све слободне површине озелене (минимално 30% зеленила на парцели).

2.2.2. ТУРИСТИЧКИ САДРЖАЈИ

Како је овај План основ за проширење туристичког центра то је и планирано проширење постојећих туристичких садржаја (проширење дечијег одмаралишта као и хотелско - угоститељског објекта), али просторно усаглашених.

Угоститељски објекат може добити нове смештајне капацитете а дечије одмаралиште нове садржаје.

На тим локацијама могу се наћи и нова одмаралишта, планирана у виду бунгалова а могу бити и пансионског типа. Планирана одмаралишта била би намењена ђачким екскурзијама

као и спортистима за одржавање припрема. Поред главне зграде и смештајних јединица могу се јавити и терени за спорт и рекреацију.

Туристички садржаји подразумевају и: угоститељске делатности и све потребне пратеће садржаје (агенција, банка, трговина на мало...).

Пословни простор мора бити уређен тако да задовољава функције, а истовремено да испуњава естетске и хумане критеријуме.

Могуће пратеће намене: објекти за јавну употребу, спорт и рекреација, зеленило и евентуално културно-друштвени садржаји.

У циљу заштите животне средине, не сме се дозволити да се планирани објекти баве:

- набавком, продајом и складиштењем отровних и радиоактивних сировина и материјала,
- производњом опасном по здравље радника и околног становништва,
- производњом која доводи до загађења вода, ваздуха и земљишта.

2.2.3. СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

На површини (2,8 ha) планирани су садржаји спорта и рекреације и то: отворени спортски терени за мали фудбал, рукомет, кошарку, одбојку, полигон са справама, базен као и свлачионице и економат.

Могућа је изградња и објеката туристичко-услужних садржаја који би пратили све спортске садржаје и повећали њихову атрактивност.

Ни једна од наведених намена ни на који начин не сме да угрожава животну средину (бука, испарења, вибрације, било какве штетне материје - моторна уља, детерхенти...).

У циљу заштите животне средине, не сме се дозволити да се планирани објекти баве:

- набавком, продајом и складиштењем отровних и радиоактивних сировина и материјала,
- производњом опасном по здравље радника и околног становништва,
- производњом која доводи до загађења вода, ваздуха и земљишта.

Могућа је фазна реализација.

2.2.4. ЗЕЛЕНИЛО

Површин **Зеленила** (са фрагментима шума) у оквиру грађевинског подручју се планира као парковска површина остале намене и уређује као локација са приоритетном заштитном функцијом.

Шеталиште и излетиште са могућношћу постављања урбаног мобилијара (дрвених столова, клупа, справа за игру деце) могу се наћи у оквиру ових површина.

За све врсте и површине зеленила водити рачуна о константном одржавању и обнављању зеленог фонда.

Забрањена је било каква изградња у оквиру ових површина.

Повећање зелених површина, њихов равномернији распоред, међусобна повезаност и континуитет, чине основу поставке будућег концепта озелењавања.

На тај начин зеленило може остварити своје вишеструке функције:

- Биолошко - санитарно - хигијенску (или заштитну) у смислу побољшања урбаног микроклимата. Једно од битнијих својстава вегетације је заштита којом се врши асанација микроклимата (пречишћавање ваздуха, изравњавање дефицита кисеоника, заштита од буке и вибрације, заштита од бактериолошког и токсичног

- садржаја у ваздуху, заштита од ветра, снижавање нивоа подземних вода, заштита од еолске ерозије, рекултивација деградираних површина и др.);
- Декоративно - естетску у смислу уклапања у што природнији пејзаж и уклађивање са архитектонским решењем;
- Функцију пасивне и активне рекреације и других спортских активности;
- Специфичну функцију у случају елементарних непогода и ратних разарања.

Зеленило у оквиру парцела.

Реконструкцијом постојећих зона и изградњом нових потребно је обезбедити простор за зеленило.

Зелене површине појединачних парцела у оквиру **становања** имају важну улогу са санитарно - хигијенског становишта, а пружају и интимније повезивање човека са природом. Врт око куће обезбеђује мир, хигијенске услове становања без буке и прашине и ствара могућност активног одмора. У врту могу да постоје следеће функционалне зоне: предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак и сл.

Основу сваког врта треба да чини добро урађен и негован травњак.

Композицију врта треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно - архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања треба да су у складу са околним пејсажом и општим условима средине (мора се узети у обзир и отпорност дрвећа и шибала према диму и штетним гасовима).

Проценат озелењености индивидуалних парцела треба да буде најмање 30%.

Зеленило туристичких делатности има заштитну функцију, избор врста засновати на брзорастућим, широколисним лишћарима и примешаним четинарима.

Заступљеност зелених површина у оквиру туристичких садржаја је минимално 30%.

За све врсте и површине зеленила водити рачуна о константном одржавању и обнављању зеленог фонда, јер су ови простори на правцима интензивног саобраћаја и негативног утицаја од истог. Травњаке подићи од врста предвиђених за интензивно гажење. Избегавати биљне врсте са алергеним својствима, трновите и отровне. Озелењавање мора да буде вишефункционално: заштита од ветра и буке, визуелна и просторна баријера, засен, стварање пријатног амбијента за рад и боравак. Тамо где има просторних могућности зелене површине треба уредити стазама и мобилијаром.

Уз транспарентну ограду посадити живу ограду (ка стамбеном делу) која треба да буде од бујнијег садног материјала који постиже већу висину како би се створила тампон зона према становању (мин. 5m заштитног појаса).

2.3. ЗОНЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Прописује се обавезна разрада кроз израду **урбанистичког пројекта** за површине планираних намена:

- Туристичких садржаја
- Спорт и рекреацију

2.4. ЗЕМЉИШТЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2.4.1. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Од објеката водопривредне инфраструктуре извршена је регулација реке Грзе која је приказана на графичком прилогу. Пиказано је фактичко стање, а не катастарско које је дато у оквиру постојеће намене.

Водно земљиште на графичким прилозима није приказано да је ван грађевинског подручја због прегледности цртежа, али је у текстуалном делу и билансу површина дато као земљиште ван грађевинског подручја.

Водно земљиште (јавно добро воде) може се користити, без водопривредне сагласности, као пашњак, ливада и ораница, а на основу Уговора овог предузећа којим се регулишу услови коришћења водног земљишта. Посебно је недопустиво затварати протицајни профил на водотоцима због повећања грађевинског земљишта.

За изградњу нових или реконструкцију постојећих објеката, као и за извођење других радова који могу утицати на промене у водном режиму, обезбедити водопривредне услове и водопривредну сагласност у складу са Законом о водама.

Може се рећи да ток реке Грзе има четири карактеристичне деонице¹:

I - кроз насеље Давидовац у дужини од око 1 km (од ушћа у Црницу до улаза у Давидовац)

II - од Давидовца до насеља Извор која се протеже кроз обрадиво пољопривредно земљиште у дужини од око 11 km,

III - од насеља Извор до ушћа Честоброднице, у дужини од око 2.5 km где река пролази кроз клисуру

IV - кроз викенд насеље „Грза“ од ушћа Честоброднице до њеног изворишта - врела у дужини од око 5.5 km. Клисурасти део и део тока реке Грзе кроз викенд насеље „Грза“ одликује се великим подужним падом па је при већим водама изражена велика бочна и дубинска ерозија тока. Спуштање дна (ерозија дна) је нарочито видно на деоницама са суженим коритом на деловима утврђених обала (градили викендаши), а без заштите дна. Паралелно са током, дуж леве обале се протеже регионални пут. На више места труп пута представља леву обалу корита реке Грзе па је директно угрожен бочном ерозијом тока.

V - Акумулације. Ова деоница је саставни део IV деонице.

Обухват Плана се налази у **IV деоници**:

Према *Оперативном плана за одбрану од поплава за водотоке II реда на територији општине Параћин* за 2015. годину неопходно је за Деоницу кроз викенд насеље „Грза“ планирати мере код надлежних да се уради Главни пројекат рехабилитације пута на овој деоници и у склопу овог пројекта дати техничка решења за: правилно одводњавање пута, заштиту трупа пута од бочне ерозије тока на деловима где је труп пута у додиру са реком и укрштање левих притока са путем преко адекватних пропуста, сливника, излива у реку и др.

2.4.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Према условима добијеним од ЈП „Србијашуме“ бр.15177 од 27.09.2017.год. установљено је да се на подручју обухвата Плана налази део (0,14h) Газдинске јединице „Честобродница“ којом газдује Шумско газдинство „Јужни Кучај“ Деспотовац.

¹ Према *Оперативном плана за одбрану од поплава за водотоке II реда на територији општине Параћин* за 2015. год.

Планом су обухваћене површине на којима се налази шибљак. Степен угрожености шума од пожара припада VI степену угрожености.

Основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као стална заштита шума (изван газдинског третмана).

На планском подручју се налазе шуме високе заштитне вредности (HCVF – 4), представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

Постојеће површине шумског земљишта (у приватном власништву) се задржавају и остају ван грађевинског подручја. Шумско земљиште заузима површину од 4,85ha

Забрањена је било каква изградња у оквиру ових површина.

Водити рачуна да се сва постојећа висока вегетација у што већој мери сачува. Потребно је обезбедити максимално очување, унапређење и заштиту зелених површина, шумских површина и шумарака аутохтоних врста, група стабала, дрвореда, појединачних стабала, живица, међа и шибљака.

2.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице државног пута IB реда бр.35 до потеза “Папрадина” са обе стране државног пута IIB реда бр.388 (бр. 350-22/2013-01-II од 12.12.2013. год.) обавезна ја израда Стратешке процене утицаја Плана на животну средину у складу са Мишљењем надлежног органа бр. 04-501-188-1/13 од 02.12.2013.год.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе и прописа утврђених законском регулативом. У том смислу се, на основу анализираних стања животне средине у планском подручју и његовој околини и на основу процењених могућих негативних утицаја, дефинишу мере заштите. Мере заштите имају за циљ да утицаје на животну средину у оквиру планског подручја сведу у оквире граница прихватљивости, а са циљем спречавања угрожавања животне средине и здравља људи. Мере заштите омогућавају развој, спречавају конфликте на датом простору што је у функцији реализације циљева одрживог развоја.

Дефинисање мера заштите извршено је на основу анализе стања животне средине, процене могућих утицаја Плана на животну средину и фактора животне средине за које је утврђено да могу бити изложени највећем утицају.

2.5.1. Заштита природних ресурса и природних добара

Заштита и унапређивање животне средине подразумевају услове за заштиту њених основних елемената:

2.5.1.1. Заштита ваздуха

Очување квалитета ваздуха на планском подручју и успостављање вишег стандарда квалитета ваздуха оствариће се применом следећих правила и мера заштите:

- инсистирати на коришћењу гаса и алтернативних горива (биогаз и др.), у свим возилима друмског саобраћаја
- одређеним мерама стимулисати грађане са индивидуалним ложиштима на прелаза на алтернативне изворе загревања
- унапређење квалитета ваздуха обезбедити даљим развојем заснованом на рационалнијој употреби енергије и повећању енергетске ефикасности
- обавезно је постављање филтера у објектима у којима се врши термичка обрада хране (свих врста)

- спречити градњу објеката који могу угрозити околину, односно који користе токсичне, или у процесу производње производе опасне материје, буку, непријатне мирисе и сл.
- реконструкција и изградња нових саобраћајница мора бити заснована на строгим еколошким принципима према европским стандардима
- приликом грађевинских радова на изградњи привредних и туристичких објеката током летњих месеци посебну пажњу усмерити ка смањењу запрашености честицама грађевинског отпада местимичним заливањем површина на којима је депонован грађевински шут и остали отпад;
- израда регистра извора загађивања ваздуха и успостављање мониторинга
- обавезан је мониторинг утицаја загађености ваздуха на здравље становништва
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха
- редовно информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине.

Законом о заштити животне средине ("Сл. Гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11 и 14/2016.), Правилником о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС" бр. 30/97 и 35/97) и Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздуху ("Сл. гласник РС" бр. 71/10), дефинисане су основне одредбе за систематско и континуално праћење загађујућих материја, методе мерења и дозвољене концентрације.

2.5.1.2. Заштита земљишта

Заштита земљишта спроводиће се применом правила и мера заштите:

- обавезно је спровести систематско/периодично праћење квалитета земљишта
- обавезно је прописивање изградње водонепропусних септичких јама до изградње канализационе инфраструктуре у деловима насеља у којима није изграђена иста
- изградњом канализације на планираном подручју, смањиће се опасност од потенцијалног загађивања тла и подземних вода од стране планираних намена
- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта
- обезбедити услове за спречавање стварања "дивљих" депонија
- забрањено је неконтролисано депоновање свих врста отпада

2.5.1.3 Заштита вода

Приоритетне активности са становишта заштите вода у наредном планском периоду односиће се на адекватну заштиту вода што ће се остварити применом следећих мера заштите:

- обавезна је континуирана контрола квалитета воде за пиће, доградња водоводне мреже и где год је то могуће њено повезивање у прстен због повољног хидрауличног рада система
- избор материјала за изградњу канализације извршити у складу са обавезом да се спречи свака могућност неконтролисаног изливања отпадних вода у околни простор, што подразумева адекватну отпорност цевовода и прикључака на све механичке и хемијске утицаје, укључујући и компоненту обезбеђења одговарајуће флексибилности, а због могуће геотехничке повредљивости геолошке средине у подлози цевовода (слегање, течење, клижење, бубрење материјала и др.);

- изградњу саобраћајних површина (интерне саобраћајнице, паркинзи и сл.) вршити са водонепропусним материјалима отпорним на нафту и нафтне деривате и са ивичњацима којима ће се спречити одливање воде са саобраћајних површина на околно земљиште приликом њиховог одржавања или за време падавина;
- атмосферске воде са условно чистих површина (кровови, надстрешнице) могу се без претходног пречишћавања слободно испустати у околне зелене површине;
- није дозвољено депоновање било каквог материјала на обалама водотока,
- забрањено је упуштање загађених и потенцијално загађених атмосферских и свих отпадних вода, без претходног третмана до нивоа за захтевану класу водотокова, према Уредби о категоризацији водотока и Уредби о класификацији вода и забраном депоновања било каквог отпада у приобаљу
- отпадне воде из ресторана и хотела где постоји могућност појаве масти и уља морају проћи кроз третман предпречишћавања (сепратор масти и уља) до нивоа квалитета фекалних отпадних вода
- забранити упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама
- неопходно је планирати и спровести низ мера санационо-уређајног карактера са нагласком на хортикултурним интервенцијама и уклањању или обликовању естетски незадовољавајућих елемената простора
- неопходна је едукација становништва и потрошача ради смањења примарног загађења, увођењем контроле квалитета воде за пиће из локалних бунара од стране стручних служби
- неопходно је применити принцип “загађивач плаћа” у процесу приватизације, власници на време морају да знају све економске последице на том плану (улагање у заштитне системе за пречишћавање) или плаћање надокнаде које морају да буду веће од ефективних трошкова пречишћавања отпадних вода;

2.5.1.4. Заштита шума

Шумско земљиште сходно „Закону о шумама” („Службени гласник РС”, број 30/10 и 93/12 и 89/15) је добро од општег интереса.

Шумско земљиште може бити у државној или приватној својини. Овим планом шумско земљиште не мења облик својине.

На шумском земљишту није дозвољена изградња и није предмет експропријације.

Заштита шума обухвата:

- Забрану сече стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа
- Забрану самовољног заузимања шума
- Забрану уништавања и оштећења шумског засада, ознака и граничних знакова, као и изградњу објеката који нису у функцији газдовања шумама,
- Забрану одлагања смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200m од руба шуме као ми изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа
- Забрану предузимања других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме
- Забрану одводњавања и извођења других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме

2.5.1.5. Заштита од буке

Потребно је ради заштите од буке бирати делатности само које су комплементарне са становањем уз примену важећих законских прописа и норми у овој области.

Бука је, физички посматрано, емитована енергија која се преноси таласима кроз ваздух. Људско ухо другачије препознаје, код истог нивоа буке, ниске фреквенције од високих. Високе фреквенције код истог нивоа буке више сметају. Мерење и вредновање јачине буке

прилагођено је функцији човечијег чула слуха. Јачина буке се мери у децибелима, односима логаритама вредности датог нивоа буке и нивоа буке на прагу чујности (dB) и редукује на еквивалентну фреквенцију (A) – dB(A).

Заштита од буке у животној средини засниваће се на спровођењу следећих правила и мера заштите:

- поштовањем граничних вредности о дозвољеним вредностима нивоа буке у животној средини у складу са прописима
- подизањем појасева заштитног зеленила и техничких баријера на најугроженијим локацијама
- обавезном израдом Студија о процени утицаја на животну средину за све објекте и делатности, потенцијалне изворе буке и вибрација.

Законски нормативи у вези заштите становништва од штетног дејства буке доносе се у облику максимално дозвољеног нивоа меродавног параметра или параметара који представљају полазну обавезу испуњења услова везаних за проблематику буке.

Највиши нивои буке утврђени су Правилником о методологији за одређивање акустичних зона („Сл.гласник РС“ бр.72/10). Граничне вредности индикатора буке дате су у наредној табели, а прописани Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр.75/2010). Граничне вредности се односе на укупну буку која потиче од свих извора буке на посматраној локацији.

Табела бр. 2 . Граничне вредности индикатора буке* на отвореном простору ниво буке у dB(A) у границама обухвата Плана

Зоне	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољашње буке dB(A)	
		Дан	Ноћ
I	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно - историјски локалитети, велики паркови	50	40
II	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
III	Чисто стамбена подручја	55	45
IV	Пословно-стамбена подручја, трговинско - стамбена подручја, дечја игралишта	60	50

* индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се у dB(A)

Код изградње нових стамбених објеката препоручује се уградња двоструких преградних зидова, ради боље изолације од негативног утицаја саобраћајне буке (нарочито у непосредној близини планираних саобраћајница). У случајевима изградње трафостаница које се планирају у непосредној близини стамбених и јавних објеката применити додатну звучну заштиту применом одговарајућих изолационих материјала.

На површинама намењеним становању са делатностима, као и привредним објектима које се граниче са постојећим стамбеним зонама (у контактном подручју ширине 200 m) није дозвољено одвијање делатности које производе буку изван граничних вредности дефинисаних законском регулативом.

2.5.1.6. Управљање отпадом

Сва села у Општини Параћин имају типске судове за одлагање кућног отпада, које камиони Јавног комуналног предузећа празне једном недељно и даље складиште у контролисаним условима на предвиђеној депонији.

Општина Параћин тренутно (до изградње регионалне депоније) депонује чврсти комунални отпад на сметлишту "Буљанка", лоцираном на десној обали В.Мораве, на око 400 m од речног тока и на око 350 m од реке Црнице а у непосредној близини комплекса језера "Буљанка". Депонија "Буљанка" је тренутно у фази санације и рекултивације.

Планирано је отварање нове **регионалне депоније** највероватније на подручју општине Јагодина (са трансфер станицама по општинама) која би обухватала општине Јагодина, Ћуприја, Параћин, Ражањ и Деспотовац односно рециклажног центра који би осим поменутих обухватио и град Крагујевац и општине Топола, Кнић и Рековац.

У циљу ефикасног управљања отпадом на подручју Плана утврђују се следеће мере:

- обезбедити највиши ниво комуналне хигијене спречавањем неадекватног депоновања отпада
- прикупити прецизне податке о количинама отпада који настаје на територији Плана
- потенцирати и стимулисати разврставања комуналног отпада од стране локалног становништва на месту одлагања
- у зони планираних намена дефинисати позиције и капацитете контејнера за одлагање чврстог отпада
- учествовати, на нивоу општине, у прикључивању Регионалном центру за управљање отпадом
- едукација становништва, јавних служби и бизнис сектора о значају и начинима исправног поступања са отпадом (кампање, оглашавања, промотивни материјали брошуре).

2.5.2. Заштита од пожара

У планским решењима, односно прописаним правилима уређења и грађења у обухвату Плана, уграђене су превентивне мере заштите од пожара, и то у смислу:

- обезбеђења безбедносних појасева у зонама којима се спречава ширење пожара;
- обезбеђења оптималне удаљености стамбених објеката и површина јавне намене од индустријских и производних зона;
- прописивања обавезе изградње спољашње и унутрашње хидрантске мреже у објектима, у складу са прописима, посебно за производне и друге намене у зони рада;
- капацитети планиране водоводне мреже као и капацитет изворишта обезбеђује довољне количине воде;
- планирана мрежа саобраћајница, приступних путева и пролаза за ватрогасна возила прописаним појасевима регулације обезбеђује приступ објектима;
- правилима грађења за објекте у грађевинским зонама и целинама утврђена је обавеза обезбеђивања приступа ватрогасним возилима.

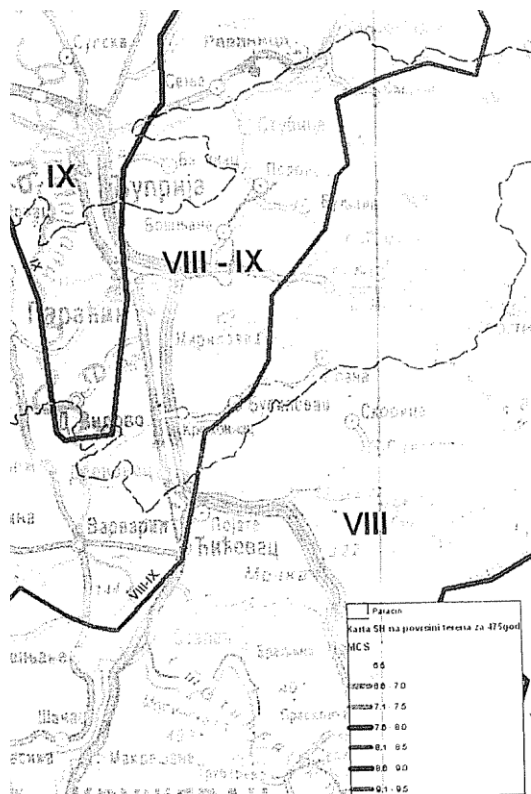
У циљу испуњења грађевинско-техничких, технолошких и других услова, планирани објекти треба да се реализују према:

- 1) Закону о заштити од пожара („Службени гласник РС“, 111/2009 и 20/2015);
- 2) Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређења платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, 8/95), према коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25 m од габарита објекта;
- 3) Правилнику о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозије („Службени лист СФРЈ“, 24/87);

- 4) Правилнику о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења („Службени лист СРЈ“, 41/93);
- 5) Правилнику о техничким нормативима за електро инсталације ниског напона („Службени лист СФРЈ“, 53/88, 54/88 и 28/95);
- 6) Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, 30/91);
- 7) Правилнику за стабилне инсталације за дојаву пожара („Службени лист СРЈ“, 87/93);
- 8) осталим законским прописима.

2.5.3. Заштита од елементарних непогода

2.5.3.1. Заштита од земљотреса

Слика 1. Карта сеизмичког хазарда за повратни период 457 г. на површини терена општине Параћин

Основа за пројектовање по ЈУС стандарду, важећој законској регулативи у Србији, је сеизмички интензитет приказан на Сеизмолошкој карти за повратни период од 500 година према пропису: Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ 31/81,49/82,29/83,21/88 и 52/90).

На карти су приказани очекивани макросеизмички интензитети на површини терена за карактеристично тло.

По ЕН1998-1 улазни параметри за сеизмичку анализу изведени су из услова да се објекат, просечног века експлоатације од 50 година, не сруши, што одговара сеизмичком дејству са вероватноћом превазилажења од 10% у периоду од 50 година. Овај земљотрес има повратни период догађања од $T_{NCR} = 475$ година. Други услов садржан је у захтеву да се ограничена оштећења могу јавити само као последица дејства

земљотреса за који постоји вероватноћа да буде превазиђен од 10% у периоду од 10 година односно земљотресом који има просечан повратни период од 95 година.

Основна мера заштите од земљотреса представља примену принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима. Урбанистичке мере заштите, којима се непосредно утиче на смањење повредивости територије, уграђене су у планска решења, при чему су дефинисане све безбедне површине на слободном простору - паркови, тргови, игралишта, које би у случају земљотреса представљале безбедне зоне за евакуацију, склањање и збрињавање становништва. Овим се обезбеђује одговарајући степен заштите људи и минимална оштећења грађевинских објеката, односно континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

Основне смернице које треба примењивати су следеће:

- обезбедити довољно слободних површина које прожимају урбане структуре, а посебно водити рачуна о габаритима, спратности, лоцирању и фундирању објеката;
- главне коридоре комуналне инфраструктуре потребно је водити дуж саобраћајница и кроз зелене површине и на одговарајућем одстојању од грађевина;

- обавезна је примена важећих сеизмичких прописа при реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката.

Могућа заштита односи се на усклађен размештај функција и намена у простору и строго поштовање законских прописа о сеизмичким дејствима на конструкције, уз детаљно истраживање терена.

С обзиром на то да законска регулатива у овој области није у довољној мери развијена и усаглашена са светским стандардима, у смислу прописивања посебних мера заштите у примени је Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (*Службени лист СФРЈ*, бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90).

2.5.3.2. Заштита од поплава и атмосферских непогода

Заштита од поплава

У циљу заштите од поплава:

- обавезно је регулисати и усмерити површинске воде,
- забрањује се вршење радњи које могу оштетити корито и обале потока у границама Плана
- правилно и по прописима планирати и изводити инфраструктуру (водовод, канализацију и остало) да оне не би биле узрочник појаве подземне воде,
- ради спречавања и отклањања штетног дејства ерозије и бујица спроводе се превентивне мере до уређења водотока, у складу са чланом 62. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012 и 101/2016)

Одлуком о утврђивању Пописа вода I реда, река Грза је сврстана у водоток II реда („Сл.гл.РС“ бр.83/2010). На основу члана 53. Закона о водама („Сл. Гл. РС“ бр.101/2016), на водотоцима II реда, одбрану од поплава организује и спроводи јединица локалне самоуправе у складу са општим планом за одбрану од поплава и са Оперативним планом за одбрану од поплава на територији општине Параћин (за 2015 годину).

Заштита од атмосферских непогода

Са циљем да се смањи утицај провале облака на настајање штета потребно је одржавати, односно прочишћавати постојеће потоке и поред истих не подизати објекте – зграде и ограде, које ће ометати проток воде до ушћа у веће водотоке.

Основне заштитне мере против ветрова – олуја су превентивне, јер од њиховог правилног и благовременог извршења у многome ће зависити ефикасност оперативних мера.

Грађевинско техничке мере се базирају на елементима ојачања, било при изградњи самих објеката или израдом нових.

Дентролошка мера се примењује како за постојеће објекте тако и за објекте предвиђене за градњу. Планским засађивањем високог дрвећа у одређеном распореду и ширини појаса, постижу се врло добри резултати од заштите ветра.

Топографске мере се примењују за насеља и објекте који треба да се граде. Зато је потребно да се добро простудира конфигурација терена (испупчења, удубљења, надморска висина и сл.).

Метеоролошке мере као и услови треба да одиграју значајну улогу при одређивању локације за нове објекте. Зона ветра, јачина, временски периоди појављивања ветра у току годишњег доба и сл. су веома важни подаци, јер ветар посредним путем може да изазове велике штете (стварање наноса или лавина ако има снега).

Исто тако као важна мера је и систематско праћење наиласка ветра и благовремено упозоравање становништва о надолazeћим опасностима како би се оно заштитило на време.

2.5.4. Заштита од техничко-технолошких несрећа

2.5.4.1. Заштита од акциденталних загађења

Акциденте могу изазвати непрописно одлагање комуналног отпада, изливање непречишћених употребљених отпадних вода на отворене површине, као и код производних погона. Спречавање акциденталних удеса свих врста могуће је само уз одговорно извођење превентивних мера и мера строгог надзора и контроле.

У циљу побољшања заштите од акцидената потребна је израда мапе хазарда за територију плана детаљне регулације.

2.5.4.2. Заштита нејонизујућег зрачења

По природи технолошког процеса, у току редовног рада, у трафостаницама и преносним системима (кабловима под напоном), постоје електрична и магнетна поља као вид нејонизујућег зрачења, које се стварају провођењем наизменичне електричне струје у надземни проводницима, а зависе од висине напона, јачине струје и растојања. Такође, ова зрачења се могу јавити и у антенским стубовима и репетиторима мобилне телефоније. Приликом избора локације и технологије ових објеката, потребно је евентуално нејонизујуће (електромагнетно зрачење) свести на минимум, избором најповољнијих и најсавременијих технологија, а у складу са прописима.

По међународним стандардима прописани су следећи критеријуми:

- дозвољена ефективна вредност електричног поља унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којем може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи $K_{eff} = 10 \text{ kV/m}$,
- дозвољена ефективна вредност магнетне индукције унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којој може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи $B_{eff} = 500 \text{ } \mu\text{T}$.

Опште мере заштите од нејонизујућег зрачења прописане су Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл.гласник РС” бр. 36/09):

- прописивање граница излагања нејонизујућим зрачењима;
- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;
- спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима и мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

Посебно су дате препоруке за дефинисање мера заштите од утицаја енергетске инфраструктуре, који су табеларно приказани.

Табела бр. 3: Препоруке за дефинисање мера заштите од утицаја инфраструктуре²

Електромрежа и објекти		
Мрежа / објекат	Заштитна зона / појас	Правила / могућност изградње
Далековод 10 kV	Минимум 5m, обострано од хоризонталне пројекције далековода.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња испод и у близини далековода условљена је Техничким прописима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88). Обавезна је израда елабората, у коме се даје тачан однос предметног далековода и објекта који ће се градити, уз задовољење техничких прописа. За градњу објеката испод и у близини далековода потребна је сагласност "Електромрежа Србије" или надлежног електродистрибутивног предузећа.

Посебне мере из домена заштите од нејонизујућег зрачења су:

За објекте трафостаница и преносне мреже који представљају изворе нејонизујућег зрачења нискофреквентног електромагнетног поља од посебног интереса, као и изворе високофреквентног електромагнетног поља треба обезбедити да у зонама повећане осетљивости буду испоштована базична ограничења изложености становништва, електричним, магнетским и електромагнетским пољима, према Правилнику о границама излагања нејонизујућим зрачењима.

Атенски системи базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости, могу се постављати на стамбеним и другим објектима на антенским стубовима под условом да:

- се поставља на крову највишег објекта у окружењу,
- удаљеност антенског система базне станице и стамбеног објекта у окружењу износи најмање 30m,
- удаљеност антенског система базне станице и стамбених објеката у окружењу може бити мања од 30m, искључиво када је висинска разлика између базне антене и кровне површине објекта у окружењу износи најмање 10m.

При избору локације за постављање антенских система базних станица мобилне телефоније узети у обзир следеће:

- могућност постављања антенских система на постојећим антенским стубовима других оператера, грађевинама попут димњака топлана, водоторњева, стубова са рефлекторима, телевизијских стубова и сл.,
- неопходност поштовања постојећих природних обележја локација и пејзажа, избегавати просторе излетишта, заштићена природна добра, заштићене културно-историјске целине, парковске површине и сл.

Инвеститор је дужан да се обрати надлежном органу за заштиту животне средине који ће утврдити потребу израде Студије о процени утицаја.

2.5.5. Услови заштите од ратних дејстава

Евакуација становништва, материјалних добара и организација производње у условима непосредне ратне опасности, задатак је надлежних служби Министарства одбране и

² Препоруке су дате за све енергетске системе различитих енергетских напона, тако да имају општи (универзални) карактер и у том смислу коресподентни су планираним објектима и инфраструктурним мрежама.

цивилне заштите. Решењем система саобраћаја, пре свега, и планираним профилима саобраћајница, омогућена је израда ових планова и формирање алтернативних праваца.

У све сегменте плана уграђени су елементи заштите становништва и материјалних добара, који су дефинисани кроз:

- повезивање насеља са ПТТ системом и високонапонском електроенергетском мрежом из најмање два правца кроз прстенасто повезивање чиме се омогућује функционисање у случају разарања једног од праваца;
- прстен примарних саобраћајница обезбеђује у случају ратних разарања нормално функционисање насеља и могућност несметане евакуације становништва, коришћењем алтернативних праваца.

Заштита становништва и материјалних добара обезбеђује се уз поштовање следећих услова:

- планирана изградња и размештај објеката обезбеђује оптималну проходност у условима рушења и пожара, при чему се коридори саобраћајница својом ширином обезбеђују од домета рушења и пожара, а у склопу тога обезбеђене су слободне површине које прожимају изграђену структуру насеља;
- планирана мрежа саобраћајница обезбеђује несметан саобраћај уз могућност лаке и брзе промене праваца саобраћајних токова;
- обезбедити поуздано функционисање инфраструктурне мреже (ПТТ линије, електроенергетска мрежа и водовод) у ванредним приликама;
- обезбедити што више објеката веће отпорности на утицаје борбених дејстава, уз изградњу ојачаних подрумских простора у деловима насеља у којима подземне воде не могу да имају негативан утицај.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама („СЛ гласник РС" бр. 111/09, 92/11 и 93/2012) важе следећа правила:

- као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површина тла, прилагођени за склањање.
- инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.
- приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може издржати урушавање објекта.

2.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ЦЕЛИНА

2.6.1. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

На основу добијених услова од Завода за заштиту природе Србије, Канцеларије у Нишу (бр.202-2242/2 од 10.10.2017.год.), у обухвату плана нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите и не налази се у просторном обухвату еколошке мреже. Река Грза је евидентирано природно добро јер се налази на списку Инвентара геонаслеђа Србија (2005,2008) као извориште-водни резерват. Сходно томе важе следећи услови заштите природе:

- 1) У циљу очувања и повећања биодиверзитета, као и због повећања функционалности зелених површина, планира се замена инвазивних са аутохтоним врстама;
- 2) Уколико се због изградње уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити под посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе;
- 3) Максимално очувати и заштитити високо зеленила и вредније примерака дендрофлоре (појединачна стабла, као и групе стабала);
- 4) Код извођења радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака

- дендрофлоре прибави сагласност надлежних институција;
- 5) Уколико се током радова наиђе на геолошко- палеонтолошка документа или минералошко-петролошке објекте, за које се прегпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од 8 дана обавести министарство надлежно за послове заштите животе средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.
 - 6) Код извођења паркинга није дозвољено формирање великих компактних асфалтних или бетонских површина. Предвидети застор од затрављених растер елемената.

2.6.2. ЗАШТИЋЕНА КУЛТУРНА ДОБРА

На основу добијених услова Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу (бр.1188-02/1 од 25.09.2017.год.), увидом у постојећу документацију и изласком на лицу места, утврђено је да на територији обухваћеној Планом детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, нема утврђених споменика културе, археолошких локалитета, евидентираних добара која уживају претходну заштиту као ни валоризованих објеката и простора.

Ако се у току извођења земљаних радова на осталим деловима захвата предметног Плана наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен (члан 109. Закона о заштити културних добара „Сл. гласник“ бр, 71/49).

2.7. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

У складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", бр 19/2012) дефинисани су услови за планирање простора јавних саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), као и посебних уређаја у њима, којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Објекти за јавно коришћење, у смислу овог правилника јесу:

- Болнице
- Домови здравља
- Школе
- Домови за старе
- Рехабилитациони центри
- Спортски и рекреативни објекти
- Банке
- Поште
- Пословни објекти
- Саобраћајни терминали
- Објекти за потребе државних органа
- Верски објекти

Да би лица са посебним потребама у простору имала услов да се крећу тротоарима, пешачким стазама, трговима, шеталиштима, паркинг површинама, ове површине морају имати максимални нагиб од 5% (изузетно 8.3%).

Ради несметаног кретања особа у инвалидским колицима ширина тротоара и пешачких стаза треба да износи 180cm изузетно 120cm, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90cm. Ове површине треба да су чврсте, равне и отпорне на клизање.

У пешачким коридорима се не постављају стубови, рекламни панои или друге препреке, док се постојаће препреке видно обележавају. Делови зграда као што су балкони, еркери, доњи делови крошњи и сл, који се налазе непосредно уз пешачке коридоре уздигнути су најмање 250cm у односу на површину којом се пешаци крећу.

Место пешачких прелаза је означено тако да се јасно разликује од подлоге тротоара. Пешачки прелаз је постављен под правим углом према тротоару. Пешачке прелазе треба опремити и светлосном и звучном сигнализацијом. За савладавање висинске разлике између коловоза и тротоара могу се користити закошени ивичњаци, ширине 45cm са максималним нагибом закошеног дела од 20% (1:5).

Пролаз кроз пешачко острво у средини коловоза изводи се без ивичњака, у нивоу коловоза и у ширини пешачког прелаза, а најмање 180 cm и дужине најмање 150 cm, односно у ширини пешачког острва.

Најмања ширина места за паркирање возила са посебним потребама у простору износи 350 cm.

Паркинг површине које се предвиђају за потребе паркирања ових лица су:

- За јавне гараже, јавна паркиралишта, паркиралишта уз објекте за јавно коришћење и веће стамбене зграде, најмање 5% од укупног броја места за паркирање.
- На паркиралиштима са мање од 20 паркинг места који се налазе уз апотеку, пошту, вртић, амбуланту, продавницу прехранбених производа, амбуланту, најмање једно место за паркирање.
- На паркиралиштима уз бензинске пумпе, ресторане и мотеле, уз регионалне и магистралне путеве 5% од укупног броја места за паркирање, али не мање од једног места за паркирање.

За савладавање висинских разлика до 76 cm између две пешачке површине и на прилазу до објекта врши се применом рампи тако да :

- Да нагиб рампе није већи од 1 : 20, изузетно 1:12
- Најмања чиста ширина рампе за једносмерни пролаз треба да је 90 cm.
- Рампе треба да су заштићене ивичњацим висине 5 cm, ширине 5-10 cm.
- Рампа треба да је чврста, равна и отпорна на клизање.

Степенице и степеништа прилагођавају се коришћењу лица са посебним потребама у простору тако да :

- Најмања ширина степенишног крака треба да буде 120 cm
- Најмања ширина базишта 30 cm, а највећа дозвољена висина степеника је 15 cm.
- Чела степеника у односу на површину базишта требало би да буду благо закошена, без избочења и затворена.
- Површина чела степеника треба да је у контрастној боји у односу на базишта
- Између одморишта и степеника у дну и врху степеника постоји контраст у бојама
- Приступ степеништу, заштитне ограде са руковатима и површинска обрада степеника треба да спроводи услови који омогућавају безбедно кретање особама са посебним потребама.

Савладавање висинских препрека од и преко 90 cm , када не постоји могућност савладавања ове висине рампама, степеницама врши се покретним рампама.

Стамбене зграде и објекти за јавно коришћење треба да задовоље све услове како би их користила лица са посебним потребама.

Улаз у зграду прилагођава се коришћењу лица са посебним потребама у простору, тако да:

- 1) испред улазних врата буде раван пешачки плато димензија најмање 150x150 cm;
- 2) је светла ширина улазних врата најмање 90 cm, а код објеката у којима је учестало кретање инвалидних лица, најмање 183 cm; најмања дубина ветробранског простора, ако се овакав простор предвиђа за случај да се спољна и унутрашња врата отварају у истом смеру износи 210 cm, а за случај да се и једна и друга врата отварају према простору ветробрана износи најмање 300 cm;
- 3) улаз у зграду буде наткривен увлачењем у објекат или помоћу надстрешнице, и довољно уочљив за особе оштећеног вида.
- 4) за повезивање две равне комуникацијске површине са висинском разликом од 76 cm. поред степеница могу се пројектовати рампе.

Знакови за оријентацију треба да су читљиви, видљиви и препознатљиви. Ти знакови су:

- Знакови за оријентацију (скице, планови, макете)
- Путокази
- Функционални знакови којима се дају обавештења о намени простора (гараже, лифтови, санитарне просторије)

Знакови се на зидовима постављају на висини од 140 cm -160 cm изнад нивоа пода или тла, или ако то није могуће на висини која је погодна за читање. Висина слова на знаковима не сме бити мања од 1.5 cm за унутрашњу, односно 10 cm за спољашњу употребу.

Препознавање врата, степеница, лифтова, рампи лифтова, опреме за противпожарну заштиту, опреме за спашавање и путева за евакуацију врши се употребом контрастних боја одговарајућим осветљењем и обрадом зидова и подова. Ради побољшања пријема звука за особе које користе слушне апарате, у јавним просторијама се могу поставити индукционе петље, бежични инфрацрвени системи или друга техничка средства за појачање звука.

2.8. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Када је реч о мерама, под енергетском ефикасношћу подразумевају се мере које се примењују у циљу смањења потрошње енергије. Без обзира да ли је реч о техничким или нетехничким мерама, или о променама у понашању, све мере подразумевају исти, или чак и виши, степен оствареног комфора и стандарда. Најчешће мере које се предузимају у циљу смањења губитака енергије и повећања енергетске ефикасности су:

- замена необновљивих енергената обновљивим
- замена енергетски неефикасних портошача ефикасним
- изолација простора који се греје
- замена дотрајале столарије у просторима који се греју
- уградња мерних и регулационих уређаја за потрошаче енергије
- увођење тарифних система од стране дистрибутера који ће подстицати штедњу енергије и сл.

Овим Планом се секторски дефинишу регулаторне и подстицајне мере, као и техничке и организационе мере.

Сектор саобраћаја - У сектору саобраћаја у планском периоду неопходно је:

- дефинисање Програма развоја саобраћајне инфраструктуре, Програма развоја јединственог и ефикасног транспортног система, Програма развоја интегрисаног

превоза путника у градском, приградском и међуградском саобраћају, Програма безбедности саобраћаја и смањења негативних утицаја на животну средину и Програма увођења информационих система;

- иновација возног парка у свим секторима ; старост возног парка је поред других и са аспекта енергетске ефикасности једно од кључних питања.

Сектор зградарства - У овом сектору дефинисане су следеће мере и активности, које је потребно реализовати у поступку спровођења Плана генералне регулације:

- увођење нових видова и облика загревања (прелазак са грејања на електричну енергију);
- употреба нове генерације расветних уређаја/сијалица у домаћинствима и пословним објектима;
- примена СРПС и других пратећих стандарда о пројектовању стамбених зграда и термичкој заштити, чиме је могуће смањити пројектну инсталисану снагу за грејање за 30-40 % и остварити приближно толику уштеду у енергији за грејање;
- прелазак са паушалног обрачуна потрошње енергије на обрачун према мерењу потрошње топлотне енергије увођењем додатних уређаја;
- оснивање подстицајних фондова за побољшање топлотне заштите постојећих стамбених зграда.

Енергетска ефикасност свих објеката који се граде утврђиваће се у поступку енергетске сертификације и поседовањем енергетског пасоша у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС”, број 61/2011) и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Службени гласник РС”, бр. 69/2012).

2.9. МИНИМАЛНИ СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ

За I ЗОНУ (Зона становања) минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта, који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе, подразумева:

- Решен излаз на јавну саобраћајницу;
- Условe за електроенергетски прикључак;
- Прикључење на водоводну мрежу а до реализације водоводне мреже обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара;
- Прикључење на градску канализациону мрежу или изградња водонепропусне септичке јаме до изградње канализационе мреже.

За II ЗОНУ (Зона туризма) минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта, који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе, подразумева:

- Решен излаз на јавну саобраћајницу;
- Условe за електроенергетски прикључак;
- Условe за прикључење на градски водовод или обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара уколико не постоје услови за прикључење на градски водовод;
- Условe за прикључење на градску канализациону мрежу или изградња водонепропусне септичке јаме до изградње канализационе мреже. Интерни систем канализања отпадних вода подразумева сакупљање и пречишћавање фекалних и других отпадних вода у оквиру комплекса, у складу са прописима, уз обезбеђење одговарајућег квалитета пречишћених вода и услова за њихову евакуацију (у реципијент, односно евакуацију возилима за пражњење, уколико се граде водонепропусне јаме).

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА

3.1. ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКТА КОЈИ СЕ МОГУ ГРАДИТИ У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

Подручје плана је организационо подељено на претежне намене које омогућавају функционисање различитих активности и остваривање различитих потреба уз максимално раздвајање, функционално и просторно, конфликтних намена, односно активности које се могу очекивати у њима.

Претежне намене су преовлађујуће намене, односно заузимају преко 50% означеног простора (блока или зоне). У оквиру одређене намене могу се наћи и друге компатибилне и комплементарне намене у функцији основне намене као допунске или пратеће, или као самосталне.

Подручје плана подељено је на зоне, у оквиру којих су прописана правила уређења и правила грађења за објекте јавне намене и за површине које нису јавног карактера. (графички прилог бр.6).

Принцип организације намена у зонама на подручју Плана је извршен тако да су зоне заправо просторно одређене и заокружене компатибилне функције (намене). У оквиру зоне не могу се наћи намене које једна другу угрожавају својим функционисањем. Такође су зоне формиране тако да се конфликти између суседних зона сведу на минимум.

У наредној табели је приказана компатибилност намена, односно која се намена као пратећа, допунска или основна може наћи у оквиру претежне намене, а да на графичком прилогу није приказана.

Табела бр. 4. Компатибилност намена

ПРАТЕЋА ИЛИ ДОПУНСКА НАМЕНА	Паркинг	Уређено зеленило	Становање	Туристички садржаји	Спорт и рекреација	Зеленило
ОСНОВНА НАМЕНА						
Паркинг		X		X		X
Уређено зеленило	X					X
Становање	X	X			X	X
Туристички садржаји	X	X	X		X	X
Спорт и рекреација	X	X		X		X
Зеленило	X	X				

3.2. ПАРЦЕЛАЦИЈА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

Парцелација грађевинског земљишта у плану је дата:

- планом парцелације и
- правилима парцелације, препарцелације и исправке граница парцела

План парцелације је урађен за грађевинско земљиште планирано за јавне површине. Правила парцелације, препарцелације и исправке граница парцела су дата за грађевинско земљиште планирано за остале намене које ће се на захтев власника парцелисати у складу са овим планом (чланови 65, 68 и 69 Закона о планирању и изградњи).

Парцелација грађевинског земљишта планираног за јавне намене се састоји од текстуалног и графичког дела.

У текстуалном делу су пописане све катастарске парцеле, и њихови делови, које обухватају планиране површине за јавне намене.

На графичком прилогу бр.4 "План регулације површина јавне намене са аналитичко геодетским елементима", у размери 1:2500, дат је план површина јавних намена.

3.2.1. ОПШТА ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ³

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђења за изградњу.

Парцела је дефинисана приступом на јавну површину, границама према суседним парцелама и преломним тачкама које су одређене геодетским елементима.

Грађевинска парцела је утврђена регулационом линијом према јавној саобраћајној површини, границама грађевинске парцеле према суседним парцелама и преломним тачкама које су дефинисане аналитичко-геодетским подацима.

Грађевинска парцела треба да има приближно облик правоугаоника или трапеза и бочним странама постављена управно на осовину јавне саобраћајнице.

Облик и величина грађевинске парцеле мора да омогући изградњу објекта у складу са решењима из плана, правилима о грађењу и техничким прописима.

Грађевинске парцеле се формирају уз поштовање имовинско-правних односа и постојећих међних линија.

Парцелација и препарцелација грађевинског земљишта се врши на захтев власника односно корисника земљишта.

Промена граница постојеће парцеле и формирање нових се врши на основу правила парцелације дефинисаних овим планом детаљне регулације.

Подела постојеће парцеле на две или више мањих парцела се врши под следећим условима:

- подела се врши у оквиру граница парцеле
- приступ на јавну површину новоформираних парцела може се обезбедити и са сукорисничких површина

Спајањем парцела важећа правила изградње за планирану намену се не могу мењати, а капацитет се одређује према новој површини. Због боље организације и искоришћености простора он може бити већи од збира појединачних капацитета спојених парцела;

Спајањем се формира парцела на којој тип изградње без обзира на величину парцеле треба да буде у складу са непосредним окружењем, а у заштићеним подручјима у складу са условима заштите.

- Уколико је грађевинска парцела угаона, најмања ширина грађевинске парцеле се повећава за 20%.

- На постојећим, изграђеним парцелама, мањим од прописаних, могуће су реконструкција, адаптација и санација објекта са постојећим параметрима.

³ За правила за парцелацију, регулацију и изградњу која нису одређена овим ПГР-ом примењује се Павилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу (Сл.гласник РС бр.50/11).

- Изузетно, за изграђене грађевинске парцеле минимални параметри за парцелацију се могу смањити до 10%.

На основу **пројекта препарцелације** на већем броју катастарских парцела може се образовати једна или више грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу.

На једној катастарској парцели може се образовати већи број грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу, на основу **пројекта парцелације**.

Спајање две или више постојећих парцела ради формирања једне парцеле се врши под следећим условима:

- спајање се врши у оквиру граница целих парцела;
- спајањем парцела важећа правила изградње за планирану намену и тип блока се не могу мењати, а капацитет се одређује према новој површини. Због боље организације и искоришћености простора он може бити већи од збира појединачних капацитета спојених парцела;
- спајањем се формира парцела на којој тип изградње без обзира на величину парцеле треба да буде у складу са непосредним окружењем, а у заштићеним подручјима у складу са условима заштите.

На захтев власника, односно закупца катастарске парцеле врши се исправка границе парцеле, припајањем грађевинског земљишта у јавној својини постојећој парцели, ради формирања катастарске парцеле која испуњава услове грађевинске парцеле, на основу пројекта препарцелације.

Приликом израде пројекта препарцелације мора се поштовати правило да катастарска парцела у јавној својини која се припаја суседној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

Посебни случајеви формирања грађевинске парцеле

За грађење, односно постављање инфраструктурних, електроенергетских и електронских објеката или уређаја, може се формирати грађевинска парцела мање или веће површине од површине предвиђене планским документом за ту зону, под условом да постоји приступ објекту, односно уређајима, ради одржавања и отклањања кварова или хаварије.

3.2.2. ОПШТА ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ

Регулација простора се заснива на систему елемената регулације, и то:

- урбанистичким показатељима (намена, индекс изграђености, спратност објекта);
 - урбанистичким мрежама линија (регулациона линија, грађевинска линија, осовинска линија саобраћајнице, гранична линија зоне);
 - правилима изградње (постављање објекта, удаљеност објекта, висина објекта, постављање оgrade, паркирање и гаражирање и др.).
-
- Регулациона линија и осовина саобраћајнице јавног пута су основни елементи за утврђивање саобраћајне мреже.
 - Регулациона линија и осовина нових саобраћајница утврђују се у односу на постојећу регулацију и парцелацију, постојеће трасе саобраћајница и функционалност саобраћајне мреже.
 - За постојеће саобраћајнице у обухвату Плана које имају дефинисан коридор, тј парцелу, задржавају се постојећи елементи регулације, односно постојеће парцеле. За постојеће саобраћајнице које немају у потпуности формиране коридоре, односно спроведене парцеле, парцела улице ће се формирати у складу са правилима одређеним овим Планом.

- Градска и насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, ТТ мрежа, гасна мрежа) поставља се у појасу регулације.
- Појаси регулације се утврђују за постављање инфраструктурне мреже и јавног зеленила (дрвореди, паркови) у зонама парцела карактеристичне намене (јавног пута) као и ван тих зона (далеководи, нафтоводи, магистрални гасоводи, топловоди и сл.).
- Грађевински објект поставља се предњом фасадом на грађевинску линију, односно унутар простора оивиченог грађевинском линијом.
- Све грађевинске линије дефинишу максималне границе градње које одређују однос планираног објекта према објектима на суседним парцелама и у оквиру којих се лоцира габарит објекта. Габарит објекта може бити мањи у односу на максималне границе градње.
- Уколико се правила дају за посебно значајна подручја дефинисане су и дворишне унутрашње грађевинске линије.
- Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом на грађевинској парцели или се налази на растојању одређеном овим планом.

У плану је **грађевинска линија** одређена као планирана грађевинска линија паралелна тротоару или регулационој линији и нумерички дефинисана (графички прилог бр.7).

Намене дефинисане графичким прилогом "План намене површина" представљају преовлађујућу, доминантну намену на том простору, што значи да заузимају најмање 50% површине блока и зоне у којој је означена та намена.

Свака намена подразумева и друге компатибилне намене.

На нивоу појединачних грађевинских парцела намена дефинисана као компатибилна може бити и доминантна или једина. У случају изградње појединачних објеката компатибилне намене **важе правила грађења као за основну намену**.

Постојећи објекти задржавају постојећу намену без обзира у којој се зони тј. планираној намени налазе.

На основу правила уређења, урбанистичких показатеља и правила грађења (постављање објеката, удаљеност објеката, спратност и висина, капацитет за паркирање, зелене површине, ограде...) добијају се услови уређења и капацитет парцеле (блока).

3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

3.3.1. ОПШТА ПРАВИЛА

Примарна и секундарна мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, електро мрежа, итд.) се постављају у појасу регулације јавних саобраћајница или у приступном путу ако је сукорисничка или приватна својина.

Подземни водови комуналне инфраструктуре, мреже телекомуникационих и радиодифузних система постављају се испод јавних површина и испод осталих парцела уз предходно регулисање међусобних односа са власником (корисником) парцела.

Водови подземне инфраструктуре се морају трасирати тако да:

- не угрожавају постојеће или планиране објекте, као и планиране намене коришћења земљишта,
- да се подземни простор и грађевинска површина рационално користе,
- да се поштују прописи који се односе на друге инфраструктуре,
- да се води рачуна о геолошким особинама тла, подземним водама.

- укрштај са путем врши се постављањем инсталације кроз прописано димензионисану заштитну цев, постављеном подбушивањем управно на осу пута у складу са условима надлежног управљача пута;
- паралелно вођење са путем се утврђује у складу са условима надлежног управљач пута.

За све што није дефинисано у плану посебним правилима, важе општа правила урбанистичке регулације из важећег општег Правилника ("Службени гласник РС" бр.50/2011).

Распоред и капацитет инсталација као и распоред саобраћајних површина, у оквиру планиране регулације, могу се изменити израдом техничке документације.

3.3.2. ИЗЛАЗ НА ЈАВНУ САОБРАЋАЈНИЦУ

Грађевинска парцела мора имати **излаз на јавну саобраћајницу** односно трајно обезбеђен приступ на јавну саобраћајницу.

Ако се грађевинска парцела не ослања директно на јавну саобраћајницу, њена веза са јавном саобраћајницом се остварује преко приступног пута оптималне дужине 50m и минималне ширине 3,5m.

Ако се приступни пут користи за једну грађевинску парцелу, може се формирати у оквиру те парцеле, а ако се користи за повезивање две или више грађевинских парцела са јавном саобраћајницом, формира се као посебна парцела.

3.3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.3.3.1. ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ САОБРАЋАЈНИЦА

Друмски саобраћај

Коловозне конструкције улица које се поклапају са правцем државног или општинског пута који пролази кроз насеље сматрају се деловима тих путева заједно са саобраћајном сигнализацијом (осим светлосне).

Правац или промену правца државног пута који пролази кроз насеље одређује Скупштина општине по претходно прибављеној сагласности надлежног министарства.

На раскрсници или укрштају у утврђеним зонама потребне прегледности забрањена је свака градња или подизање постројења, уређаја и засада, или било каква активност којом се омета прегледност. Управљач има право да од власника или непосредног држаоца захтева да се уклоне објекти који ометају потребну прегледност.

Ако постојећи јавни пут, односно његов део, треба изместити због грађења другог објекта (железничка инфраструктура, рудник, каменолом, акумулационо језеро, аеродром и сл.), јавни пут, односно његов део који се измешта, мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији тог пута. Трошкове измештања јавног пута, односно његовог дела, сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање јавног пута, односно његовог дела, ако се другачије не споразумеју инвеститор и управљач јавног пута.

Сва решења треба да су у сагласности са поглављем X-Посебни услови изградње и реконструкције јавних путева Закона о путевима („Сл. гласник РС” бр. 41/2018).

Планиране интервенције предвидети на следећи начин:

- саобраћајни прикључци морају бити планирани (изведени) управно на јавни пут, са ширином коловоза приступног пута и коловозном конструкцијом у складу са Законом о путевима („Сл. гласник РС” бр. 41/2018), и важећим стандардима и прописима.

- земљани пут, који се укршта или прикључује на јавни пут, мора се изградити са тврдом подлогом или са истим коловозним застором као и јавни пут са којим се укршта или на који се прикључује, у ширини од најмање пет метара и у дужини од најмање 40 метара за државни пут I реда, 20 метара за државни пут II реда и 10 метара за општински пут и улицу, рачунајући од ивице коловоза јавног пута. На начин из става 1. Овог члана мора се изградити и прилазни пут који се прикључује на јавни пут (члан 43. Закона о путевима („Сл. гласник РС” бр. 41/2018).

- Планом предвидети и обезбедити заштитни појас и појас контролисане градње, на основу члана 34., 35. и 36. Закона о путевима (“Службени гласник Републике Србије”, бр. бр. 41/2018), уз обезбеђење приоритета безбедног одвијања саобраћаја на објектима који су у надлежности ЈП “Путеви Србије”;

- изградња објекта у појасу контролисане изградње дозвољена је на основу донетих планских докумената који обухватају тај појас, према члану 36. Закона о путевима, (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 41/2018);

- објекти предвиђени за изградњу не смеју бити на удаљености мањој од 5 m поред општинских путева рачунајући од спољне ивице земљишног путног појаса. Изузетно унутар централне зоне насељеног места уколико је другачије утврђено важећим просторним, односно урбанистичким планом.

- саобраћајне и слободне профиле пешачких и бициклистичких стаза предвидети у складу са Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја, морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (“Сл. Гласник РС”, бр. 50/2011), и осталим важећим стандардима и прописима.

Правила грађења инфраструктурних система уз јавне путеве :

-У заштитном појасу јавног пута на основу члана 33. став 2. Закона о путевима (“Сл. гл. РС”, број бр. 41/2018)), може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други слични објекти, као и телекомуникационе и електро водове, постројења и сл., по предходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове.

- Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама које се воде као јавно добро путевно-својина Републике Србије, и на којима се ЈП “Путеви Србије”, Београд води као корисник, или је ЈП “Путеви Србије”, Београд правни следбеник корисника.

Општи услови за постављање инсталација:

- траса инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијом поред и испод предметних путева.

Услови за укрштање инсталација са предметним путевима:

- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушавањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви,
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајних тачака поречног профила пута (изузетно спољна ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,00m са сваке стране,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,50m,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање(постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,20m.

Приликом постављања надземних инсталација водити рачун о томе да се стубови поставе на растојању које не може бити мање од висине стуба, мерено од спољне ивице

земљишног појаса пута, као и да се обезбеди сигурносна висина од 7,00m од највише коте коловоза до ланчанице, при најнеповољнијим температурним условима.

Услови за паралелно вођење инсталација са предметним путевима:

- предметне инсталације морају бити постављене минимално 3,00m од крајне тачке поречног профила пута (ножице насипа тупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање) изузетно ивице реконструисаног коловоза уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза,
- на местима где није могуће задовољити услове из предходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита тупа предметног пута,
- не дозвољава се вођење инсталација по банкама, по косинама усека или насипа, кроз јаркове и кроз локације које могу бити иницијалне за отварање клизишта.

Услови за постављање далековода поред предметних путева :

- Стубове предметног далековода и стубне трафостанице предвидети на удаљености минимум за висину стуба предметног далековода од спољне ивице земљишног појаса (путне парцеле) предметних државних путева, а изван заштитног појаса предметних државних путева у појасу контролисане изградње, поштујући ширине заштитног појаса у складу са чланом 34. Закона о путевима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 41/2018).

Услови за укрштање далековода са предметним државним путевима :

- Обезбедити сигурносну висину високонапонског електровода изнад коловоза најмање 9.0m, рачунајући од површине, односно горње коте коловоза предметних државних путева до ланчанице, при најнеповољнијим температурним условима, са предвиђеном механичком и електричном заштитом.

- Угао укрштања надземног високонапонског далековода (електровода) са предметним државним путевима не сме бити мањи од 90°.

- Планиран далековод мора бити планиран (трасиран) тако да не угрожава нормално одвијање и безбедност саобраћаја у складу са важећим законским прописима и нормативима који регулишу ову материју и условима надлежних институција.

За све предвиђене интервенције и инсталације које се воде кроз земљишни појас (парцелу пута) предметног пута потребно је обратити се управљачу јавног пута за прибављање услова и сагласности за израду пројектне документације (идејног и главног пројекта), изградњу и постављање истих, у складу са чланом 9. Закона о путевима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 41/2018) и чланом 133. став 14. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС и 98/13-УС).

Коловозна конструкција

Усвојити флексибилну коловозну конструкцију првог типа, која садржи следеће слојеве :

- носећи слој од невезаног, добро гранулисаног, зрнастог каменог материјала (шљунак или дробљени камен гранулације 0-63mm);
- битуменизирани носећи слој (БНС);
- коловозни застор од асфалт бетона (АБ).

Коловозни застор треба да се састоји из два слоја, везног и хабајућег, али се везни слој може изоставити код саобраћајница са малим саобраћајним оптерећењем.

Коловозну конструкцију димензионисати према стандарду за димензионисање флексибилних коловозних конструкција СРПС У. С4. 012 и дијаграму за димензионисање појединих слојева конструкције првог типа.

Вредност Калифорнијског индекса носивости CBR, усвојити на основу геомеханичких карактеристика постељице.

Вредност укупног еквивалентно саобраћајно оптерећење T_u (број стандардних осовина од 100 kN), усвојити на основу података о бројању саобраћаја.

Радове на изради постељице у свему извести према стандарду СРПС У.Е8.010, са посебним освртом на носивост постељице, односно на вредност модула стишљивости ($M_s=20-40\text{ MN/m}^2$, зависно од врсте материјала), равност и попречни пад. Израда постељице није дозвољена ако је тло смрзнуто или ако на траси има снега.

Оивичења коловоза

Оивичење одваја коловоз од других површина (зеленило, бицикличке или пешачке стазе), обезбеђује ефикасно одводњавање и визуелно вођење токова возила, а истовремено не представља озбиљнију бочну сметњу за кретање возила. Стандардна висина ивичњака која омогућава испуњавање ових захтева износи 12 центиметара.

Савремени ивичњаци се израђују од бетона (МБ40), стандардних дужина од 80 или 100 центиметара. Димензије попречних пресека ивичњака који се најчешће користе износе 18/24 cm, са косином 9/3 cm и 12/18 cm, са косином 6/2 cm (тзв. баштенски ивичњаци).

Ивичњаци димензија 18/24 cm се примењују за разграничење проточног коловоза градских саобраћајница од других површина и уграђују се са вертикално оријентисаном косином (са висином 12 cm изнад коловозне површине). Уградња ивичњака на овај начин обезбеђује потребан степен заштите пешака. На местима уласка у суседне парцеле, и рампи за хендикепиране особе, ивичњаци се уграђују са хоризонтално оријентисаном косином. За остваривање континуалне везе различито оријентисаних ивичњака, користе се тзв. прелазни ивичњаци, код којих су на крајевима косине различито оријентисане, тако да се са једне стране уклапају у хоризонтално, а са друге у вертикално оријентисане ивичњаке, у једној ивичној траци.

Ивичњаци димензија 12/18 cm се примењују за оивичење самосталних површина за паркирање, пешачких и бицикличких стаза итд. За оивичење пешачких стаза примењују се и бетонске плоче димензија 40/40/5 cm.

Оивичења у кривини, полупречника већег од 8 m, изводе се ивичњацима дужине 0,8 m, тако што се формира полигонална линија са максималним одступањем од кривинског облика линије од $\pm 1\text{ cm}$. Оивичења у кривини, полупречника од 2 m до 8 m, изводе се ивичњацима дужине 0,4 m, уз исте наведене услове. Оивичења у кривини, полупречника мањег од 2 m, изводе се тзв. радијалним ивичњацима (полупречника 0.5 m, односно 0.5 m). У наведеним случајевима, дебљина спојница није константна и креће се у границама од минимално 0.5 cm, до максимално 1.5 cm.

Бицикличке површине

У оквиру планског обухвата, за бициклички саобраћај користе се :

- коловози за мешовити саобраћај (бициклички саобраћај, заједно са моторним саобраћајем).
- Димензије саобраћајног профила потребног за вожњу једног бициклисте износе :
 - ширина : 1.0 m;
 - висина : 2.25 m.
- Димензије слободног профила потребног за вожњу једног бициклисте износе :
 - ширина : 1.5 m;
 - висина : 2.50 m.

Саобраћајна сигнализација

Уз коловоз се поставља вертикална саобраћајна сигнализација на прописан начин (Саобраћајна сигнализација и опрема - Приручник за пројектовање путева у Републици Србији - ЈП Пuteви Србије). Знаци се постављају по пројекту сигнализације и одржавају у пуном броју и врсти.

Хоризонтална сигнализација се такође поставља по пројекту сигнализације и редовно одржава.

Сва постављена саобраћајна сигнализација мора да задовољи прописане стандарде што се доказује атестима.

Тротоари

Тротоари су посебне површине намењене за кретање пешака. За улице не могу бити мање ширине од 1,5m. Постављају се са стране коловоза од којег су одвојени ивичњацима, издигнути за 12cm у односу на коловозну површину.

На тротоарима је могуће постављање урбаног мобилијара (корпе за отпатке, клупе, жардињере, запреке према коловозу и сл), уз очување минималног профила од 0,9 m. Могуће је постављање и других покретних или непокретних предмета са минималним слободним профилем од 1,8 m.

Могуће је садња пунктуалног зеленила на тротоарима са ширином од 2,5 m или више.

На тротоарима се постављају и елементи саобраћајне сигнализације према пројекту и техничким нормативима уз поштовање услова о очувању минималног слободног профила.

На пешачким прелазима прелаз са коловоза на тротоар извести са рампом минималне ширине 1,8 m, дужине мин. 0,45 m и са мин. нагибом од 20%. Рампа је посебно и видно обележена.

Паркирање

Паркирање се обавља на посебно обележеним површинама хоризонталним линијама и означеним хоризонталним вертикалним сигналним знацима. Обрада површина може бити као и на коловозу или са посебном обрадом.

Једно паркинг место за управно паркирање је димензија 2,5x5,0m а саобраћајница је ширине коловоза минимално 5,5 m. За паралелно паркирање уз коловоз паркинг место је димензија 2,0x6,0 m, а саобраћајница ширине коловоза минимално 3,5m. На паркиралишту мора да се обезбеди и видно обележи најмање 1 паркинг место за лица са инвалидитетом или 1 место на сваких 20 возила (5% од укупног броја паркинг места). Паркинг место за возило за лица са инвалидитетом је димензија 3,5x6,0m.

Могуће је садња пунктуалног зеленила на тротоарима са ширином од 2,5 m или више.

На тротоарима се постављају и елементи саобраћајне сигнализације према пројекту и техничким нормативима уз поштовање услова о очувању минималног слободног профила.

На пешачким прелазима прелаз са коловоза на тротоар извести са рампом минималне ширине 1,8 m, дужине мин. 0,45 m и са мин. нагибом од 20%. Рампа је посебно и видно обележена.

3.3.3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Услови прикључења мрежа инсталација водовода

- Изградити техничку документацију за изградњу нових цевовода уз планиране саобраћајнице;
- Приликом пројектовања водоводне мреже изабрати полиетиленске цеви;
- Приликом изградње нових цевовода обавезна је уградња противпожарних хидраната Ø80mm, а у складу са важећим прописима;
- Минимални пречник нових цевовода је Ø63mm;

- Трасу нових водоводних цевовода пројектовати уз саобраћајнице изван коловоза по правилу на удаљености од 0,50 m од спољне ивице тротоара ка осовини саобраћајнице;
- Дубина укопавања водоводних цеви је минимално 1,0 m од коте терена до горње површине цеви, због дубине мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електричних каблова при укрштању;
- Предвидети шахтове на мрежним чворовима са два и више затварача;
- Предвидети објекте на мрежи (ваздушни вентили, испусти и др.) ради бољег функционисања и лакшег одржавања;
- Цеви приликом уградње морају бити постављене на слоју песка по 10 cm испод и изнад цеви;
- У случају укрштања са саобраћајницама и водотоцима водоводне инсталације морају бити у заштитној челичној цеви, висина надслоја изнад горње површине заштитне цеви до коте нивелете саобраћајнице, односно дна регулисаног водотока треба да је минимално 0,8 m, а 1,5 m до дна нерегулисаног водотока. У случају укрштања хидротехничке инфраструктуре са водотоцима треба прибавити посебна водна акта;
- Спречити негативне утицаје на квалитет воде стриктним поштовањем Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања;
- Изградња објеката у појасу заштите цевовода одређује се посебним условима надлежног предузећа ЈКП „Водовод“ Парћин;
- Прикључење на водоводну мрежу вршити на основу техничке документације, у складу са Законом о планирању и изградњи, а према условима ЈКП „Водовод“ Парћин.

Технички прописи за канализацију

- Потребно је изградити техничку документацију за изградњу канализације отпадних вода;
- Трасу фекалне канализације пројектовати у осовини постојећих и планираних саобраћајница
- Минимални пречник канализационих цеви не може да буде мањи од Ø200 mm.
- Минимални пад канализационих цеви не може да буде мањи од 0,5%, а биће одређен кроз техничку документацију, зависно од цевног материјала и пречника канала;
- Минимална дубина фекалне канализације од површине терена до горње површине цеви не може бити мања од 1,0 m;
- Дубине укопавања цеви више од 5,0 m су дозвољене само изузетно;
- Цеви приликом уградње морају бити постављене на слоју песка по 10 cm испод и изнад цеви, а затим шљунком до коте терена, у слојевима од по 30 cm са збијањем, док се сва земља из ископа одвози на депонију;
- Ревизиона окна морају се постављати на:
 - местима споја два колектора,
 - ако се мења правац колектора који спроводи фекалну отпадну воду,
 - на правцима на растојању највише 200 D,
 - при промени пречника колектора ;
- Ревизионе шахтове пројектовати од готових бетонских прстенова Ø1000mm, а поклопце од ливеног гвожђа или дуктилног лива класе носивости D400 за тешки саобраћај;
- Забрањено је увођење атмосферске воде у колекторе фекалних вода;
- Квалитет отпадних вода које се испуштају у канализациони систем мора да одговара Правилнику о техничким и санитарним условима за испуштање отпадних вода у градску канализацију;

- Прикључење гаража, паркинга и других објеката, који продукују отпадну воду са садржајем уља, масти, нафтних деривата вршити преко таложника и сепаратора уља и масти;
- Код пројектовања и изградње обавезно је поштовање и примена свих важећих техничких прописа и норматива из ове области;
- Минималан пречник прикључка на фекалну канализацију износи Ø200mm, а прикључење је дозвољено преко ревизионог шахта или на рачву;
- Прикључење на канализациону мрежу вршити на основу техничке документације, у складу са Законом о планирању и изградњи, а према условима ЈКП „Водовод“ Парћин.

3.3.3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ОБЈЕКТЕ

Изградња електроенергетских објеката се може вршити уз прибављену грађевинску дозволу и друге услове према Закону о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14). Инвеститор је дужан да 8 дана пре почетка радова изврши пријаву почетка радова надлежном органу који је издао грађевинску дозволу и грађевинској инспекцији на чијој се територији граде објекти.

У случају земљаних радова – ископа, у реону трасе постојећих кабловских водова, инвеститор (извођач радова) је у обавези да се благовремено пре отпочињања радова јави надлежном Електродистрибутивном предузећу са захтевом за одређивање стручног лица, које ће вршити надзор над извођењем радова. Предвидети да се земљани радови обављају искључиво ручно уз повећану опрезност и присуство стручног лица надлежне Електродистрибуције.

Обезбедити довољну удаљеност од темеља надземних електродистрибутивних објеката, да би се сачувала њихова статичка стабилност, и од уземљења стубова мреже и трафостаница који се налазе прстенасто положени на растојању 1m од спољашњих ивица истих и на дубини од 0,5 до 1m.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре (водоводне и канализационе мреже као и других кабловских водова), са постојећим и планираним електроенергетским кабловским водовима одређени су Техничком препоруком бр. 3 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију ел. енергије Србије.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре, са постојећим и планираним електроенергетским надземним водовима одређени су Техничким препорукама бр. 8 и 10 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију ел. енергије Србије, Правилником о техничким нормативима за изградњу средњенапонских надземних водова самонесећим кабловским снопом и Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV.

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката, супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине сходно Закону о енергетици ("Сл. гласник РС", бр.145/2014):

○за напонски ниво 1 – 35 kV:

- за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра

- за слабоизоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра
- за самонесеће кабловске снопове 1 метар
- за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 метара

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) износи, од ивице армирано – бетонског канала:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 метар

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, 10 метара

У случају градње испод или у близини далековода у заштитном појасу, као и у случају угрожавања електроенергетских објеката напона 1 - 35kV (далеководи, трафостанице, кабловски водови) потребно је обратити се надлежној Електродистрибуцији са захтевом за израду пројектне документације и склапање уговора за измештање истих.

При томе се морају поштовати и други услови дефинисаних „Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV („Сл.лист.СФРЈ бр.65/88“ и „Сл.лист СРЈ бр.18/92“).

Све електродистрибутивне ТС и водови који не испуњавају услове заштитних удаљености у односу на објекте који су изграђени пре изградње ТС / водова, а у складу са важећим Правилницима, морају се изместити или прописно обезбедити од утицаја на околину и постојеће изграђене и планиране објекте јавне намене.

У случају потребе измештања постојећих електродистрибутивних објеката сва измештања извршити трасом кроз јавну површину уз остављање коридора и резервних цеви тамо где је то потребно. Укрштање и паралелно вођење вршити у складу са одговарајућим пројектом, за чију је израду надлежна искључиво ОДС ЕПС Дистрибуција. Трошкове евентуалних измештања електродистрибутивних објеката сноси инвеститор. Потребно је да се, након израде пројекта конкретног објекта, инвеститор истог обрати ОДС ЕПС Дистрибуцији са захтевом за уговарање израде инвестиционо – техничке документације измештања, као и радова на измештању предметних електродистрибутивних објеката. При изради техничке документације придржавати се закона и важећих техничких прописа. Пројекат треба да предвиди заштиту и потребно измештање постојећих ЕЕО пре изградње пројектованог објекта, при чему Инвеститор решава све имовинско – правне односе настале због потребе измештања.

За постојеће и планиране средњенапонске надземне водове мора се обезбедити заштитни коридор који за водове 10kV износи 12m.

У односу на коловоз пута стубови средњенапонске надземне мреже 10kV морају бити удаљени минимално:

- 10m.....за регионалне и локалне путеве, изузетно 5m, а угао укрштања треба да је најмање 20° за регионални пут и без ограничења за локалне путеве.
- 20m.....за магистралне путеве, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30°.
- 40m.....за ауто пут, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30°.

За надземне нисконапонске водове заштитни коридор зависи од врсте проводника (Ал/ч или СКС). Стубови надземне нисконапонске мреже треба да су удаљени мин. 2m од коловоза за магистрални, регионални и локални пут. У односу на саобраћајнице у насељу, код укрштања, приближавања и паралелног вођења надземне нисконапонске мреже,

стубови се могу постављати без ограничења у односу на коловоз, пожељно на удаљености од 0,3 до 0,5m, на тротоару или у зеленом појасу.

Дозвољена је изградња мешовитих водова на заједничким стубовима и то:

– водова средњег напона 10kV и нисконапонских водова уз услов да сигурносна висина између обе врсте водова износи мин 1m.

– мешовити вод кога чини вод ниског напона и телекомуникациони надземни вод је дозвољен ако је нисконапонски вод изведен са СКС, односно ако се за нисконапонски вод не користи голо Ал/ч уже и ако се нисконапонски вод на заједничким стубовима поставља изнад телекомуникационог изолованог вода на мин растојању 0,5m.

Код приближавања или паралелног вођења са телекомуникационим водом, нисконапонски вод изграђен са Ал/ч проводником се мора градити на минималној удаљености 10m, а за нисконапонски вод са кабловским снопом СКС-ом, дозвољено је растојање од 1m.

Сигурносна висина од највишег водостаја при коме је могућа пловидба износи, по правилу, 15m.

Хоризонтална удаљеност било ког дела стуба износи најмање:

- 10m ... од обале
- 6m ... од стопе насипа

Изолација вода мора бити механички и електрично појачана.

Дозвољено напрезање (нормално и изузетно) проводника и заштитне ужади смањити на 75% од прописане вредности.

У распону укрштања није дозвољено настављање проводника и заштитне ужади.

Угао укрштања са водотоком не сме бити мањи од 30°

При вођењу паралелно са пловним рекама и каналима по потезима од 5km, удаљеност од обале, односно од насипа не сме бити мања од 50m.

Сигурносна удаљеност вода од мостне конструкције износи:

- 5m ... од приступачних делова моста
- 3m ... од неприступачних делова моста

На мосту се мора уградити заштитна ограда која ће онемогућити додир са деловима под напоном.

Код изградње надземних водова средњег и ниског напона морају се поштовати прописи дефинисани:

- „ПТН за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ (Сл.лист СФРЈ бр. 65/88 и Сл.лист СРЈ бр.18/92) и
- „ПТН за изградњу средњенапонских надземних водова самоносећим кабловским снопом (Сл.лист СРЈ бр.20/92) и
- „ПТН за изградњу надземних нисконапонских водова“ (Сл.лист СФРЈ бр.6/92)

Такође се морају поштовати прописи о техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења, према СРПС Н.ЦО.105 (Сл.лист СФРЈ 68/86), прописи о заштити телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, заштита од опасности СРПС Н.ЦО.101 (Сл.лист СФРЈ бр.68/88) као и Закон о заштити од нејонизујућег зрачења (Сл.гл.РС бр.36/09).

Обновљиви извори енергије се такође могу градити уз поштовање прописа за ову врсту објекта.

За све објекте морају се прибавити услови заштите природе, услови водопривреде и за не угрожавање осталих корисника простора.

Планиране трафостанице напонског нивоа 10/0.4 kV градиће се као монтажно - бетонске (МБТС). Потребни простор који се мора обезбедити за наведене ТС износи за МБТС снаге до 1х630kVA и 2х630kVA: мин 10х10м. При томе се морају поштовати одредбе техничке препоруке ЕД Србије бр.ТП1а.

Полагање једножилних енергетских каблова (ХНЕ 49-А и сл.) вршити у троугластом снопу. Сноп се формира провлачењем каблова кроз одговарајућу матрицу, при одмотавању са три калема. Дозвољено је појединачно провлачење једножилног кабла кроз цев од неферромагнетног материјала, под условом да цев није дужа од 20m. Кроз челичну цев дозвољено је провлачење снопа који чине једножилни каблови све три фазе. За причвршћивање једножилних каблова могу да се користе само обујмице од неферромагнетног материјала. На оба краја кабловског вода треба галвански да се повежу метални плаштови или електричне заштите сва три једножилна кабла и да се уземљи овај спој.

Међусобни размак енергетских каблова (вишежилних, односно кабловског снопа три једножилна кабла) у истом рову одређује се на основу струјног оптерећења, али не сме да буде мањи од 0,07m при паралелном вођењу, односно 0,2m при укрштању. Да се обезбеди да се у рову каблови међусобно не додирују, између каблова може целом дужином трасе да се постави низ опека, које се монтирају насатице на међусобном размаку од 1m.

Електроенергетски каблови се могу полагати уз услов да су обезбеђени минимални размаци од других врста инсталација и објеката који износе:

0,4m ... од цеви водовода и канализације и темеља грађевинских објеката

0,5m ... од телекомуникацијских каблова

0,6m ... од спољне ивице канала за топловод

0,8m ... од гасовода у насељу

1,2m ... од гасовода ван насеља

При укрштању са путем изван насеља енергетски кабл се поставља у бетонски канал, односно бетонску или пластичну "јувидур" цев $\phi 160\text{mm}$ увучену у хоризонтално избушени отвор дужи за 1m од спољне ивице пута тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Подбушивање се врши механичким путем а темељне јаме за бушење се постављају уз спољну ивицу земљишног појаса. Вертикални размак између горње ивице кабловске канализације и површине пута треба да износи најмање 1,5m а од дна канала најмање 1,2m. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90° , а најмање 30° . На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

Код паралелног вођења минимални размак у односу на пут треба да је :

- мин. 5m ... за пут I реда, односно мин. 3m код приближавања

- мин. 3m ... за путеве изнад I реда односно мин. 1m код приближавања

Ако се потребни размаци не могу постићи, кабл се полаже у заштитну цев дужине најмање 2m. са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не сме бити мањи од 0,3m.

Код укрштања са телекомуникационим каблом, енергетски кабл се полаже испод, а код укрштања са гасоводом и топловодом изнад. При укрштању енергетских каблова, кабл вишег напонског нивоа полаже се испод кабла нижег напонског нивоа, уз поштовање потребне дубине свих каблова, на вертикалном одстојању од најмање 0,4m.

Укрштање енергетског кабла са водотоком (река, канал итд.) изводи се полагањем преко мостова. Изузетно укрштање са водотоком може да се изведе полагањем кабла на дно или испод дна водотока.

Полагање енергетског кабла на дно водотока изводи се на месту где је брзина најмања и где не постоји могућност већег одрона земље или насипања муља. Каблови за ово полагање морају да буду појачани арматуром од челичних жица, нпр. кабал типа ХНЕ 49/84-А.

Полагање енергетског кабла испод дна водотока изводи се провлачењем кроз цев на дубини најмање од 1,5м испод дна водотока.

За полагање преко мостова препоручује се коришћење каблова са полимерном изолацијом и полимерним плаштом (ХР00-АS, ХНЕ 49-А итд.)

Препоручује се полагање енергетских каблова испод пешачких стаза у каналима или цевима. Ови канали (цеви) не смеју да служе за одвод атмосферске воде, а мора да буде омогућено природно хлађење каблова. Код већег моста је уобичајено да се у његовој унутрашњости предвиди посебан тунел са конзолама или испустима за ношење каблова. Дозвољено је и слободно полагање по конструкцији моста ако су енергетски каблови неприступачни нестручним лицима и ако су заштићени од директног сунчевог зрачења.

Свуда где је то могуће енергетске каблове треба полагати без спојница на мосту. Препоручује се да кабловске спојнице буду удаљене најмање 10м од крајева моста. Ако је постављање спојнице на мосту изнуђено решење, спојницу треба монтирати на носећи стуб или на неко друго стабилно место.

Треба избегавати полагање каблова преко дрвених мостова. У супротном кабловски вод се полаже кроз пластичну или металну цев.

На местима прелаза енергетског кабла са челичне конструкције моста на обалне ослонце моста, као и на прелазима преко дилатационих делова моста, треба предвидети одговарајућу резерву кабла.

Код укрштања са каналом енергетски кабал се поставља у заштитну металну цев $\phi 160\text{mm}$ до 0,5м шире од спољних ивица канала тако да је могућа замена кабла без раскопавања канала. Вертикални размак између најниже коте дна канала и горње ивице металне цеви треба да износи најмање 1,2м. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90° , а најмање 30° . На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

Заштита од индиректног напона додиром се спроводи у ТН или ТТ систему према условима надлежне електродистрибуције, сагласно СРПС Н.Б2.741.

На графичком прилогу бр.8. “План мрежа и објеката комуналне инфраструктуре“, приказани су потребни електроенергетски објекти из којих се обезбеђује ел.енергија за потрошаче на планском подручју.

3.3.3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНУ МРЕЖУ

- Удаљеност планираних објеката од телекомуникационих објеката мора бити мин. 1,5 m.
- У случају да се земљани радови изводе на дубини већој од 0,4m изнад подземних телекомуникационих инсталација инсталације морају се заштити одговарајућим полуцевима
- Код приближавања или паралелног вођења електроенергетског кабла од 1kV до 10kV и телекомуникационих инсталација мора се испоштовати минимално растојање од 0,5m. На местима укрштања електроенергетски

кабл мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.

- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и водовода мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања водоводна цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.
- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и фекалне канализације мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања канализациона цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација при чему кабл треба да буде механички заштићен. Дужина заштитне цеви треба да буде 1,5m са сваке стране места укрштања, а растојање треба да буде најмање 0,3m.
- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и гасовода мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања гасовод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.
- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и вреловода мора се осигурати минимални растојање од 0,5m. На месту укрштања вреловод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.
- Угао укрштања наведених инсталација и телекомуникационих инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°.
- На местима укрштања **постојећих** телекомуникационих инсталација са пројектованим саобраћајницама (коловозом, тротоаром, паркингом, ...), инвеститор је дужан да паралелно са постојећим подземним телекомуникационим кабловима постави заштитне PVC цеви пречника 110mm, дужине ширина саобраћајнице +1,5m са обе стране. Крајеве цеви треба одговарајуће затворити.
- На местима приближавања пројектованих саобраћајних површина телекомуникационим објектима растојање мора бити мин. 1,0m.
- Угао укрштања пројектоване саобраћајнице и телекомуникационих инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°.
- Подземне телекомуникационе инсталације не смеју бити угрожене изменом висинских кота терена (нивелацијом терена), тј. морају бити на прописаној дубини и након изведених радова. Поред наведеног, не сме се мењати састав горњег строја тла изнад телекомуникационих инсталација (асфалтирање, бетонирање, поплочавање...) и морају се испоштовати вертикална и хоризонтална растојања.

- У циљу остваривања техничке могућности за прикључење планираних објеката на телекомуникациону мрежу потребно је планирати полагање две *РЕ* цеви $\varnothing 40mm$ дуж свих саобраћајница унутар радне зоне и њихово повезивање са трасом постојећих телекомуникационих инсталација. Поред наведеног, потребно је планирати полагање две *РЕ* цеви $\varnothing 40mm$ од места концентрације унутрашњих инсталација у новим објектима до трасе горе поменутих цеви које ће бити положене уз саобраћајнице у радној зони. На местима укрштања траса цеви планирати изградњу ревизионих кабловских окана.
- **Заштиту и обезбеђење постојећих телекомуникационих објеката и каблова треба извршити пре почетка било каквих грађевинских радова** и предузети све потребне и одговарајуће мере предострожности како не би, на било који начин, дошло до угрожавања механичке стабилности, техничке исправности постојећих телекомуникационих објеката и каблова;
- Грађевинске радове у непосредној близини постојећих телекомуникационих објеката и каблова вршити **искључиво ручним путем** без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни ископи и сл.);

ПРАВИЛА ГРАДЊЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНУ ИНФРАСТРУКТУРУ (ОПТИКА)

Пошто се ланира да у наредном периоду на подручју града Зајечара обухваћеним предметним ПГР , потребно да се изврши децентрализација приступне мреже са циљем да се максимално приближи корисницима, како би се пружиле што квалитетније услуге нарочито у пружању услуга преноса података и телевизије. Планира се изградња оптичких каблова до ново планираних приступних чворова и уређаја (МСАН, и мини ИПАН), као и што више оптичких каблова до појединих корисника, који буду исказали потребу за услугама које омогућују оптички каблови.

ПОЛАГАЊЕ ПЕ ЦЕВИ И КАБЛА У ЗЕМЉУ

Трасом приказаном у графичком прилогу, (планираним саобраћајницама потребно је ископати ров и положити ПЕ цеви $\varnothing 40$). Трасирање се састоји у преношењу елемената из ситуација трасе ТО кабла на терен користећи попречне профиле или назначене коте и постављању видних ознака (колчење) између којих ће се копати ров.

Копање рова између две тачке врши се праволинијски ручно или машински. У насељеним местима дубина рова износи 1,0 m, а изван њих 1,2 m у земљишту ИИИ категорије, односно 1,0 m у земљишту ИВ категорије.

У ископан ров ПЕ цеви се полажу тек након чишћења и поравнања истог, а ако је терен каменит у ров претходно треба поставити постељицу од песка.

Цеви се полажу директно са добоша или ручно када треба обезбедити дозвољен број радника. Фабричке дужине ПЕ цеви које се полажу не треба да буду мање од 500 m, а температура амбијента при полагању не треба да буде нижа од 5°C због смањене флексибилности цеви на нижим температурама.

На местима спајања две ПЕ цеви треба оставити довољан преклоп да би се омогућила израда наставка на њима. Са полагањем ПЕ цеви наставља се до места наставка на оптичком каблу или неке од препрека које се савлађују бушењем а за исто користе се ПЕ цеви истог пречника које се директно утискују у бушотину.

Настављање ПЕ цеви врши се спојницама одговарајућих димензија, при чему се исте скраћују на одговарајућу меру. Спојнице и место споја морају да буду такви да издржавају надпритисак од 6 бара.

Место споја две надсуседне фабричке дужине ПЕ цеви мора да омогући несметано провлачење (удување) ТО кабла кроз исте.

Након постављања и настављања ПЕ цеви које по дужини одговарају фабричкој дужини ТО кабла, треба извршити проверу квалитета заптивености цеви и њихових спојева. Испитивање се обавља упумпавањем компримованог ваздуха под натпритиском од 6 бара у овако формирану целину. Пре пнеуматског извршити испитивање проходности ПЕ цеви калибратором.

На местима израде наставка на оптичком каблу формираће се проширење рова за смештај резерве кабла у дужини од 15 - 30 m, а затим ће се након израде наставка, спојница и резерва кабла заштитити слојем песка од око 30 cm и бетонским плочама изнад овог. Крајеви ПЕ цеви затварају се са обе стране наставка гуменим чеповима засеченим од њихове средине, уз додатну заштиту са термоскупљајућим тракама.

Ров се после завршног испитивања ПЕ цеви $\varnothing 40$ mm затрпава у слојевима, и то прво слојем песка и ситне земље, па се након набијања слоја од 30 cm изнад цеви поставља опоменска трака, која на горњој страни има ознаку „ПАЖЊА ПТТ КАБЛ“, а на доњој страни има металну траку (10x0,1 mm), за детекцију трасе неметалног оптичког кабла (упутство – ПТТ Весник бр. 27/93). Након тога приступа се затрпавању рова.

Након полагања цеви $\varnothing 40$ mm врши се удување оптичког кабла одређеног капацитета у зависности од намене и увођење оптичког кабла ТО CM 03 у објекте.

УВОЂЕЊЕ ОПТИЧКОГ КАБЛА У ОБЈЕКАТ

Начин увођења кабла у објекат зависи од архитектонског решења објекта. С обзиром да оптички кабл има мале димензије и мали полупречник савијања најчешће је могуће водити ОК кроз постојеће кабловске канале. Улаз ОК до ОР или ЗОК-а може да буде одозго или одоздо, па се бира погоднији начин.

ОК који се уводе у просторије са телекомуникационом опремом треба да имају омотач од материјала који не подржава горење. Ако се уводи ОК са ПЕ омотачем (тип ТО CM 03) исти треба премазати силиконском масом која штити кабл од термичких напрезања и не дозвољава горење 1 - 2 сата у случају пожара или ОК провући кроз самогасива гибљива црева малог пречника. Овим пројектом је превиђено да се кроз објекат најпре положи ребраста ПВЦ цев $\varnothing 23$ mm, а затим кроз њу провуче оптички кабл. Оба краја ПВЦ цеви треба затворити негорућом пеном.

На свим успонима кабл мора бити причвршћен обујмицама, а ако успони прелазе 30 m, барем на једном месту треба направити петљу како би се избегло клизање оптичких влакана у каблу.

Обавезно је остављање резерве кабла код увођења у објекат. Резерва може да се остави у окну, галерији, у проширењу рова испред објекта или у одељењу завршних наставака или на зиду просторије где су смештени завршна оптичка кутија или оптички разделник.

ПОСТАВЉАЊЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНОГ НАДЗЕМНОГ ВОДА ПО СТУБОВИМА ДИСТРИБУТИВНИХ НАДЗЕМНИХ ВОДОВА

Постављање телекомуникационог надземног вода по стубовима дистрибутивних надземних водова мора да је у складу са Упутством о полагању и монтажи оптичких каблова ("ПТТ Весник", бр. 4/89 и 32/92) и Упутством о изради разводних мрежа ("ПТТ Весник", бр. 19/80).

За свако постављање телекомуникационог надземног вода по стубовима дистрибутивних надземних водова мора да постоји главни пројекат који мора да садржи и статички прорачун о додатном оптерећењу сваког стубног места услед постављања телекомуникационог надземног вода.

Напомена: Приликом одређивања додатног оптерећења стубног места услед постављања телекомуникационог надземног вода није битна улога упоришта са становишта

дистрибутивних надземних водова већ улога упоришта са становишта телекомуникационог надземног вода.

Постављањем телекомуникационог надземног вода по стубовима дистрибутивних надземних водова не сме да се прекораче номиналне силе стабла тих стубова.

Поступак постављања телекомуникационог надземног вода по стубовима дистрибутивних надземних водова је следећи:

- монтажа одговарајућих заштитних конструкција на прелазима преко објеката, улица, пута, другог надземног вода итд;
- осигурање помоћним анкерима стубова крајњих, а по потреби и угаоних упоришта;
- монтажа лестви и друге опреме неопходне за приступ глави стуба;
- постављање упозоравајуће траке по стубовима;
- постављање опреме за затезно и носеће прихватање АДСС;
- постављање котурача са одговарајућом опремом по стубовима;
- развлачење АДСС са подизањем и постављањем у котураче;
- одлежавање АДСС постављеног у котураче у трајању од 24 сата;

Напомена: Одлежавањем АДСС постављеног у котураче у трајању од 24 сата се постиже спонтано уједначавање напона на затезање АДСС у распонима при дневним и ноћним температурама.

- пребацивање АДСС са котурача у затезне и носеће стезаљке са дотеривањем угиба;
- демонтажа котурача са одговарајућом опремом;
- демонтажа лестви и друге опреме неопходне за приступ глави стуба;
- демонтажа одговарајућих заштитних конструкција на прелазима преко објеката, улица, пута, другог надземног вода итд.

Кочницу којом се спречава да при развлачењу АДСС падне на земљу и оштети се, може да буде по следећим поступцима:

- почетак АДСС се причврсти код почетног стубног места, а постоље са котуром са АДСС се носи и одмотава;
- постоље са котуром са АДСС се причврсти код почетног стубног места, а почетак АДСС се носи.

Напомена: Овај начин развлачења АДСС се примењује у случају када теренске прилике не дозвољавају ношење котура са АДСС.

Подешавање угиба АДСС је по поступку распон по распон.

Поступак подешавања угиба АДСС распон по распон је следећи:

- АДСС се на почетном стубном месту учврсти у затезну стезаљку;
- на следећем стубном месту се АДСС затеже све дотле док се не постигне вредност прорачунатог угиба за тај распон;
- АДСС се учврсти у одговарајућу стезаљку;
- на следећим стубним местима се поступак понавља до последњег стубног места.

Поступак мерења угиба АДСС у распону је следећи:

- на једном стубном месту који ограничава распон се на прорачунатом месту постави визирни крст;
- на другом стубном месту који ограничава распон се на прорачунатом месту постави оптички нишан;
- подеси се оптички нишан да циља у визирни крст;
- АДСС се затеже дотле док му се оптичким нишаном не тангира трбух.

ПОЛАГАЊЕ ОПТИЧКОГ КАБЛА У ЗОНИ ОБЈЕКТА ИНФРАСТРУКТУРЕ

а) Подземни и надземни објекти - електродистрибуције

Паралелно вођење трасе оптичког кабла са подземним електроенергетским кабловима напона до 10 KV могуће је на мин. растојању од 0,5 m, а преко те вредности на мин. растојању од 1m.

Укрштање ТО каблова са електроенергетским кабловима изводити под углом од 90° . Вертикална удаљеност на месту укрштања мора да износи мин. 0,3 m за електроенергетске каблове напона до 250 В, а 0,5 m за ел.енергетске каблове напона преко 250 В. Том приликом ТО каблове поставити у заштитне ПЕ цеви дужине 2 - 3 m, а у зависности од броја електроенергетских каблова.

При проласку близу уземљивача ел. енергетског кабла, трафо станице 10/0,4 KV ТО кабл мора да буде удаљен најмање 2 m.

Растојање ТО каблова од надземних ел.енергетских стубова у случају нисконапонске мреже мора да буде мин. 1 m, а од стуба који има уземљење најмање 1 m, од задњег прстена уземљења.

Растојање подземних ТО каблова треба да буде најмање 10m од стубова далековода за називне напоне до 110 KV, а 15 m за називне напоне до 380 kV.

Ако се због месних прилика не могу одржати наведене удаљености, дозвољава се полагање ТО каблова најмање 1 m од стубова далековода до 35 KV.

б) Објекти водовода

Хоризонтална удаљеност подземног оптичког кабла од водоводних цеви треба да буде најмање 1,0m. Укрштање водоводних цеви и ТО кабла изводити под углом од 90° и обезбедити вертикално растојање од мин. 0,5 m. Оптички кабл поставити у ПВЦ цев $\varnothing 110$, како би био механички заштићен, приликом евентуалних радова на водоводу.

ц) Објекти зеленила

Хоризонтална удаљеност подземног оптичког кабла од стабла дрвећа и живих ограда треба да буде најмање 2 m.

Приликом пролаза поред усамљеног дрвећа треба да буде задовољен услов да најмање растојање треба да износи троструку висину усамљеног дрвета.

Ако предходни услови не могу да буду испуњени треба предвидети одговарајућу заштиту.

д) Укрштање оптичког кабла са путем

Укрштање ТО кабла са путем је, на овој траси, изведено подбушивањем или раскопавањем.

Прелази путева на пројектованој траси који се изводе прекопавањем извршити у једном потезу на дубини од 1,2m и полагањем ПВЦ цеви 110mm после чега прелаз одмах затрпати каменим гранулатом (прљавим шљунком) и добро набити. Вишак ископаног материјала одвести на депонију.

Прелази путева који се изводе бушењем, врше се управно на осу асфалтног пута на дубини 1,2m. Испод површине коловоза се поставља ПВЦ цеви одговарајуће дужине. Радне јаме из којих ће се вршити бушење трупа пута лоцирати најмање на 5m од крајње тачке попречног профила пута.

Укрштање кабла са природним и вештачким препрекама изводити под углом од 90° а само изузетно под углом 60° ако то теренски услови захтевају.

3.3.3.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ГАСИФИКАЦИЈУ

Дистрибутивним гасоводом сматра се гасовод од полиетиленских цеви за развод гаса радног притиска **до 4 бара**, који полази непосредно из излазног запорног затварача на прикључном шахту или мернорегулационе станице, а завршава се запорним цевним затварачем потрошача.

Дистрибутивни гасовод се мора трасирати да не угрожава постојеће или планиране намене коришћења земљишта, да се поштују прописи који се односе на другу инфраструктуру, као и прописи о геолошким особинама тла.

Приликом извођења радова на изградњи гасоводне мреже, у исти ров ће се полагати и полиетиленске цеви за накнадно удвајање оптичког кабла ради формирања

вишенаменске телекомуникационе мреже (БХТКМ) за даљинску контролу и мерење трошње гаса сваког појединог потрошача.

По правилу гасовод полагати у оквиру регулационих зона саобраћајница и слободним зеленим површинама и тротоарима.

Да би се осигурало непрекидно и безбедно снабдевање потрошача природним гасом, уз могућност искључења појединих потрошача, а да се остали нормално снабдевају, мрежа је планирана у облику затворених међусобно повезаних прстенова око појединих група потрошача. Места цевних затварача за искључење морају бити постављени тако да омогућују и искључење појединих потрошача, смештених у ПП-шахтама.

Цевни затварач са продужним вретеном уградити у складу са техничким прописима, обезбедити од приступа неовлашћених лица, видно обележити са натписом «ГАС» уграђен на дистрибутивном гасном цевоводу.

Полагање дистрибутивног гасовода

Дистрибутивни гасовод полагати испод земље без обзира на његову намену и притисак.

У подручју где може да дође до померања тла које би угрозило безбедност гасовода применити прописане мере заштите.

У изузетним случајевима, дистрибутивни гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких оштећења. Дистрибутивни гасовод не полагати испод зграда и других објеката.

Радна цев гасовода се полаже у земљани ров минималне ширине 60 см, која се мења у зависности од пречника цевовода и прописаних општих техничких услова.

Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,60 m – 1,0 m, у зависности од услова терена а изузетно може износити 0,5 m, уз предузимање додатних мера заштите. Минимална дубина укопавања при укрштању дистрибутивних гасовода са путевима и улицама износи 1,0 m.

Траса рова за полагање дистрибутивне гасоводне мреже од ПФ цеви радног притиска до 4 бара, поставља се тако да гасна мрежа задовољава минимална прописана растојања у односу на друге инфраструктурне мреже и објекте инфраструктуре.

Вредност минималних дозвољених светлих растојања у односу на друге инф. објекте је у следећој табели:

Табела бр.5. Дозвољена светла растојања:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	укрштање	паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,2	0,4
Од гасовода до даљинских топл. водовода и канализације	0,2	0,4
Од гасовода до проходних канала топлодалековода	0,2	0,5
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,3	0,4
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,2	0,4
Од гасовода до водова хем.инд. и технолошких флуида	0,2	0,6
Од гасовода до бензинских пумпи	-	5,0
Од гасовода до шахтова и канала	0,2	0,3
Од гасовода до високог зеленила	-	1,5

При укрштању дистрибутивних гасовода са саобраћајницама, водотоковима и каналима, угао укрштања осе препреке и осе гасовода мора бити од 60° до 90°.

За снижење притиска и мерење потрошње гаса монтирају се на фасади објекта метални орман са мернорегулационим сетом, са главним запорним цевним затварачем, регулатором притиска и мерачом протока гаса.

За домаћинства излазни притисак за потрошача је 0,025 бара што је и излазни притисак из регулационог сета.

Дно ископаног профила рова за полагање дистрибутивног гасовода мора бити равно, засуто слојем песка испод и иза цеви, у складу са нормативима и техничким условима за полагање дистрибутивног цевовода од полиетиленских цеви за радне притиске до 4 бара. Спајање елемената гасовода врши се сучеоним заваривањем, електроотпорним заваривањем, полуфузионо заваривање.

Пре затрпавања цеви извршити испитивање на непропустивост и чврстоћу у складу са техничким прописима.

На дубини од 30 см у рову изнад цеви, поставити упозоравајућу траку са натписом «ГАС» жуте боје.

Трасу гасовода обележити видно надземним укопавањем бетонских стубова са натписом на месинганој плочи ГАСОВОД на растојањима од 0,50 m од заштитног појаса. У појасу ширине 5 m на једну и другу страну од осе цевовода, забрањено је садити биљке чији корени досежу дубину већу од 1 m, за које је потребно да се обрађује земља дубље од 0,5 m.

Положај секционог вентила обележити са натписом ГАС и бројем цевног, индентичног броју из техничке документације, затварача са поклопцем и уређајем за закључавање.

Пре затрпавања гасовода извршити геодетско снимање по (x,y,z) оси.

Један примерак геодетског елабората мора да се достави надлежној јединици геодетске службе и ЈП Србијагаса, Организационој јединици Београд.

Пре израде техничке документације обратите се предузећу које је надлежно за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса ради прибављања енергетских и техничких услова за израду техничке документације.

При изради инвестиционо-техничке документације за изградњу дистрибутивног гасовода радног притиска од 0-4 бара од ПЕ цеви, потребно је прибавити енергетско-техничке услове код овлашћеног дистрибутера.

Код израде техничке документације дистрибутивне гасоводне мреже, у свему се придржавати:

- Правилника о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак од 4 бара („Службени лист СРЈ“, број 20/92),
- Правилника о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак од 4 бара („Службени лист СРЈ“, број 20/92),
- Правилника о техничким нормативима за унутрашње гасне инсталације („Службени лист СРЈ“, број 20/92),
- Закон о цевном транспорту гасовитих и течних угљоводоника („Службени лист СРЈ“ бр.29/1997),
- Правилник о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима („Сл.лист СФРЈ“ бр. 26/1985).

3.3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЈАВНИХ САДРЖАЈА

Планом није планирана изградња јавних садржаја. Једине јавне површине су саобраћајнице и уређено зеленило – као неусловне површине за изградњу уз водоток и саобраћајнице.

Уколико се јави потреба за неким јавним садржајима, јавни објекти ће се градити на локацијама у оквиру центра насеља и стамбеној зони.

Општи услови за изградњу објеката јавне намене:

- јавни објекти својом архитектуром и обликовањем представљају репере у простору и дају препознатљив печат насељу,
- поред физичких структура у формирању просторно - функционалних целина важну улогу треба да имају и отворени простори и паркови.
- обезбедити приступ лицима са посебним потребама на коту приземља спољним или унутрашњим рампама, минималне ширине 90 см

Величина објекта мора бити у складу са важећим прописима и нормативима за одговарајуће јавне делатности, која ће се обављати у објекту.

Спратност и тип објеката зависи од његове функције и мора бити прилагођен условима локације (спратности до П+1 зависно од функције).

Комплекс мора бити уређен тако да буде у складу са функцијом објекта и прилагођен условима локације и окружењем.

- За изградњу нових објеката на парцели важе следећа правила грађења:

Могуће пратеће намене у оквиру парцеле:

Друге јавне површине и јавни објекти, зеленило, спортско-рекреативни садржаји мањег обима (терени за мали фудбал, кошарку, одбојку и сл.), комерцијални садржаји (али само као пратеће намене основној намени).

Намена објеката чија је градња забрањена:

је изградња у оквиру комплекса било каквих објеката (објеката мешовитог пословања и привређивања), који би могли да угрозе животну средину и основну намену (Процена ризика).

Забрањено је обављање делатности:

у објектима које вибрацијама, буком, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима могу да угрозе околину и не представљају намену компатибилну основној намени.

Дозвољени урбанистички параметри:

Дозвољена је мања изградња, водећи рачуна о постојећој валоризацији стабала и слободним површинама и то максимално:

Степен заузетости	до 30%
-------------------	--------

Спратност објеката:

Спратност објекта	до П+1
-------------------	--------

Грађевинска линија:

Минимално удаљење грађевинске линије објеката у односу на линију тротоара приказано је на графичком приказу бр.7 "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама",

Најмања удаљеност објекта од границе суседне парцеле износи 3.0m.

Најмања међусобна удаљеност објеката у оквиру парцеле је за минимално половину висине вишег објекта.

Врста објеката с обзиром на начин изградње је:

- слободностojeћи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Услови за изградњу других објеката на парцели:

Дозвољена је изградња више објеката у склопу планираног комплекса.

Дозвољена је изградња помоћних објеката у склопу планираног комплекса, али искључиво у складу са планираном наменом.

Архитектура и обликовање:

Савремено архитектонско решење које треба да је у складу са његовом функцијом и непосредним окружењем, али уједно да задовољава све потребне нормативе датих у правилима уређења.

Стандарди приступачности:

У процесу пројектовања придржавати се Правилника о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих и хендикепираних и инвалидних лица.

Паркирање:

Број потребних паркинг места се одређује на основу намене и врсте делатности и то по 1 паркинг место (пм) на следећи начин:

- пошта – 1пм на 150 m² корисног простора,
- здравствена, образовна или административна установа – 1пм на 70 m² корисног простора.

3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ОСТАЛИХ НАМЕНА

3.4.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

У случају изградње објеката компатибилних намена **важе правила грађења** као за ту целину у којој се ови објекти налазе, осим ако нису објекти са неком специјалном функцијом која захтева мању спратност (нпр. објекти за јавну употребу и сл.).

И пословна и стамбена намена објекта могу бити као основна или претежна намена објекта у оквиру грађевинске парцеле. У оквиру сваке стамбене целине планирају се компатибилне намене. На појединачним парцелама у оквиру целина компатибилна намена може бити доминантна или једина.

Ограничења у грађењу простора

У оквиру обухвата Плана забрањена је изградња свих објеката за које је обавезна процена утицаја и за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, осим инфраструктурних објеката, а у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

3.4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА СТАНОВАЊЕ

(зона I)

Основна намена објеката:

Становање (викенд становање) и Двојно становање (викенд куће са могућношћу издавања – апартманско становање) са компатибилним наменама.

Врста и намена објеката који се могу градити- могуће пратеће намене:

објекти јавних намена и служби, зеленило, услужне делатности и пословање (занатски, трговачки, угоститељски и сл.). Овакви садржаји се могу градити у оквиру стамбеног објекта или као засебни објекти, односно као основна или претежна намена објекта. У оквиру становања могу се градити и **помоћни објекти** (уз стамбени објекат – гаража, оставе, летња кухиња...).

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:

Нису дозвољене пословне и производне делатности које могу угрозити животну средину и услове становања разним штетним утицајима: буком, гасовима, отпадним материјама или другим штетним дејствима, односно за која нису предвиђене мере којима се у потпуности обезбеђује околина од загађења.

Параметри за становање:

Тип изградње:

- као слободностojeћи објекти

Најмања **ширина фронта** грађевинске парцеле износи:

- слободностojeћи објекат12 m

Величина грађевинске парцеле становања		
за слободностojeће објекте	Мин.	300 m ²

Дозвољени индекси земљишта (на парцели):

Степен заузетости	макс.	25%
Уређене зелене површине	на парцели	мин. 30%

Параметри за двојно становање- апартмани:

Тип изградње:

- као слободностojeћи објекти

Најмања **ширина фронта** грађевинске парцеле износи:

- слободностojeћи објекат14 m

Величина грађевинске парцеле становања		
за слободностojeће објекте	Мин.	800 m ²

Дозвољени индекси земљишта (на парцели):

Степен заузетости	макс.	40%
Уређене зелене површине	на парцели	мин. 50%

Параметри који важе за оба типа становања:

Спратност објеката:

Максимална спратност објеката може бити до П+1

Максимална **висина надзитка** стамбене подкровне етаже износи **1,60m**, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине, а одређује се према конкретном случају.

Ако је објекат максималне спратност тј. П+1 није дозвољена изградња надзитка.

Изградња подрумских и сутеренских просторија се дозвољава тамо где не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Грађевинска линија:

Удаљење грађевинских линија објеката у односу на линију тротоара износи минимално 3m или према растојањима одређеним на графичком прилогу бр. 7 "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама".

Положај објекта на парцели:

Међусобна **удаљеност нових објеката** је 4,0 m, тако што се обезбеђује удаљеност новог објекта од границе суседне парцеле

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) породичног објекта и линије суседне грађевинске парцеле је за:

слободностojeће објекте на делу бочног дворишта	1,5m
---	------

За **изграђене стамбене** објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од 3m, у случају реконструкције, не могу се на суседним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Ограђивање:

Грађевинске парцеле становања могу се ограђивати зиданом оградом до висине 0.90m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1.4m. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2m а код комбинације зидани део ограде може ићи до висине од 0,9 m.

Висина ограде на углу не може бити виша од 0,9m од коте тротоара због прегледности раскрснице.

Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује.

Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног и пратећег дела парцела) уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентном оградом до висине 1.4m која се поставља према катастарском плану и оператату, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Врата и капије се не могу отварати ван регулационе линије.

Услови за изградњу других објеката на парцели:

Уколико при изградњи објекта, парцела није искоришћена до максималног индекса изграђености односно заузетости, могу се градити и други објекти до потпуног искоришћења парцеле у границама дозвољених индекса.

Уз стамбени објекат се могу градити и помоћни објекти у виду летње кухиње, гараже, оставе и друго, максималне спратности П+Пк, а максималне висине до 4,8m од коте заштитног тротоара објекта до венца.

Помоћни објекти могу се градити на парцели уз услов да њихови габарити улазе у обрачун степена изграђености и заузетости и у складу са прописаним одстојањима.

Међусобна удаљеност стамбеног и помоћног објекта зависи од организације дворишта као и самих објеката у дворишном простору и на удаљености од 1,5 m од суседа.

Паркирање:

Паркирање и гаражирање возила за потребе власника односно корисника стамбених објеката свих типова изградње, обезбеђује се на сопственој грађевинској парцели изван површине пута.

Потребан број паркинга и гаражних места се одређује по критеријуму: једно паркинг место по једној стамбеној јединици/апартман.

3.4.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ТУРИСТИЧКЕ САДРЖАЈЕ

(зона II)

Основна намена:

Туристичко-угоститељске делатности

Преовлађују садржаји у функцији туризма (пословно-туристички садржаји- хотели, одмаралишта и сл.), као и разни угоститељски објекти.

Могуће пратеће намене:

Све врсте услужних делатности, објекти за јавну употребу, спорт и рекреација, зеленило, становање и евентуално културно-друштвени садржаји

Минимална површина смештајне јединице износи 14m². У склопу објекта хотелско апартманског карактера с више од 25 смештајних јединица дозвољена је изградња до 20% смештајних јединица типа апартмани (дозвољене површине веће од 40 m².)

Све смештајне јединице морају бити у саставу хотела као јединствене употребне целине у смислу функционисања, управљања и одржавања.

Хотел може садржати и:

Конгресни центар: са повећаном потребом за простором. Централни хол је мултифункционалан, погодан за семинаре, флексибилан, има могућност за успостављање контаката, мрежу информација, изложбе, активности за време паузе, пића, бифе. Повезан са складиштем за намештај и столице.

Просторије за оптички визуелне медије, имају опрему за: аудио, пројекције, симултано превођење, затим фотокопир апарате, теле-факс, телекс, телефон, огласно-информативне паное, прикључке у свим просторијама, замрачивање, табле, платно, биро за састанке, биро за референте, складиште за канцел./радни материјал.

Просторије за предавања евент. спајањем више просторија, за до 100 особа, редови са столицама 0,8-1,0 m²/особи, столови у редовима 1,5-2,0 m²/особи, табла, платно медијске пројекције. Семинарске просторије за по 15-20 особа 2,5 m²/особи и 20 m² зоне активности = укупно 70 m². Системски столови; Столице на слагање са наслоном. На сваку семинарску просторију пожељне 2 групе радних просторија 15 m² 5-10 особа. Светло сијалица неутрал 300-500 Луц "Диммер". Довод и одвод ваздуха по могућству преко прозора. Повећана потреба за паркинг простором за путничке аутомобиле.

Рента виле су новија врста понуде. Насеља рента вила су увек у склопу хотела . Објекти рента вила имају 4 или 6 соба ако су категорије са две звездице, а 2 или 4 собе категорије са четири звездице.

Намена објеката чија је градња забрањена у овим целинима:

је изградња у оквиру комплекса било каквих објеката који би могли да угрозе животну средину и основну намену (Процена ризика), као и намене са посебним просторним, технолошким, заштитним и саобраћајним условима, који се не уклапају у ужи и контактни захват, односно ремете регулацију и коришћење простора.

Дозвољени урбанистички параметри:

Степен заузетости	до 35%	
Спратност објекта	максимално	П+2
Висина кровног венца (метара)	максимално	12m
Паркирање	на парцели	1ПМ/80m ² простора
Проценат озелењених површина	Минимално 30%	
Однос туристичких садржаја и осталих делатности	Преко 60%	

Врста објекта с обзиром на тип (начин) изградње:

.....слободностојећи објекат

Величина грађевинске парцеле:

Минимална величина грађевинске парцеле600m²

Ширина фронта грађевинске парцеле (минимална):25m

Грађевинска линија:

Минимално удаљење грађевинских линија објекта у односу на линију тротоара приказано је на графичком прилогу бр. 7 "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама".

Положај објекта на грађевинској парцели:

Растојање основног габарита (без испада) објекта од линије суседне грађевинске парцеле износи минимално 5,0m.

Уколико је фронт објекта већи од 25m растојање основног габарита објекта од линије суседне грађевинске парцеле износи минимум 4 m .

Најмања удаљеност објекта на парцели до објекта на суседним парцелама износи 6,0m, односно мин. половина висине вишег објекта.

Најмања међусобна удаљеност објекта у комплексу

Најмања међусобна удаљеност објекта у комплексу (уколико их је више од једног) износи минимално 5,0m, односно минимално половину висине вишег објекта (потребно је усвојити већу добијену нумеричку вредност).

Хотелски објекат не сме директно заклањати осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

Услови за изградњу других објекта на парцели:

Уз хотелски објекат, у оквиру грађевинске парцеле а у оквиру дозвољеног процента изграђености могу се градити и помоћни објекти који су у функцији основног објекта и пратећих делатности, уз поштовање правила изградње прописаних за пословне објекте. Помоћни објекти су спратности до П+0 на удаљености минимално 2,5m од границе суседне парцеле.

Паркирање

Паркирање и гаражирање, возила је обавезно у оквиру грађевинске парцеле у односу 1 паркинг место на 80m² бруто грађевинске површине или:

- код угоститељских објекта - 1паркинг место на користан простор за 8 столица
- код хотелских установа - 1паркинг место на користан простор за 10 кревета

Ограђивање

Грађевинске парцеле туристичко-угоститељских објеката се не ограђују.

Евакуација отпада:

Судови за смеће могу бити смештени на парцели у склопу зелених површина, у виду посебних ниша или боксова ограђених лаким АБ зидовима или живом оградом, или у нише изграђене у тротоару у нивоу коловоза.

3.4.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ (зона II)

Организација и уређење комплекса намењеног изградњи објеката и пратећих садржаја у функцији спорта и рекреације је условљено прописаним нормативима за величину спортских терена на отвореном и затвореном простору у зависности од врсте планиране спортске активности.

Основна намена:

Спорт и рекреација

Врста и намена објеката:

У оквиру спортских садржаја могућа је изградња других пратећих објеката на парцели уколико су у функцији основне намене јавних објеката с тим да са њима сачињавају просторне и функционалне целине, као што су простори за пратеће послове, угоститељске и сличне функције. Дозвољена је изградња пратећих садржаја: свлационица, клубских просторија, услужно-комерцијалних садржаја

Садржаји у оквиру целине су:

- мањи спортски објекти (свлационице и сл.),
- терени за мале спортове,
- базен
- остали садржаји (справе за вежбање у природи, површине за играње деце, простори за одмор и сл.)
- зеленило
- локали (угоститељство, трговина)
- паркинг простор и друге манипулативне површине

Могуће пратеће намене:

Зеленило.

Могућа је изградња и објеката туристичко-услугних садржаја који би пратили све спортске садржаје и повећали њихову атрактивност.

Намена објеката чија је градња забрањена у овој целини:

Забрањена је изградња у оквиру комплекса било каквих објеката, који би могли да угрозе животну средину и основну намену тј. забрањена је изградња свих објеката за које је обавезна процена утицаја и за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, осим инфраструктурних објеката, а у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

У целини није дозвољена изградња објеката услужног и производног занатства и других делатности рада, комерцијалних објеката типа робно-тржних центара, veleprodajних објеката, као ни објеката сервисно - услужних делатности (бензинске и гасне станице, праонице возила, заједничке гараже и сл.).

Правила регулације за изградњу терена за мали фудбал/рукомет (препоручено):

- димензије терена: 20x40m
- површина терена: 800m²
- завршна облога терена: асфалт, бетон или друга савремена подлога
- извршити обележавање спортских терена
- оријентација терена: север-југ

Правила регулације за изградњу терена за кошарку (препоручено):

- димензије терена: 28x15m
- површина терена: 420m²
- завршна облога терена: асфалт, бетон или друга савремена подлога
- оријентација терена: север-југ

Правила регулације за изградњу терена за одбојку (препоручено):

- димензије и површина једног терена: 9x18 m (19x34m),
- завршна облога терена: асфалт, бетон, песак или друга савремена подлога

Дозвољени урбанистички параметри:

Степен заузетости:

- за затворене објекте до 25%
- за отворене објекте до 50%
- Укупан степен заузетости, рачунајући објекте и спортске терене је максимално 70% (отворени и затворени објекти и терени).
- Проценат учешћа зеленила у склопу ове целине је мин **30%**.

Максимална спратност објеката спорта је **П+1**

Паркирање	1ПМ/100m ² комплекса
Проценат озелењених површина	Минимално 30%

Грађевинска линија:

Објекте и терене у оквиру спортско-рекреативног центра лоцирати у оквирима задатих грађевинских линија, датим у графичком прилогу бр.7. "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама".

Најмања медусобна удаљеност објеката у овој зони је 4,0 m, односно минимално половину висине вишег објекта.

Врста објеката с обзиром на начин изградње је:

- слободностојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Услови за изградњу других објеката на парцели:

Могућност изградње помоћних објеката у склопу планираних комплекса (надстрешнице уз базен, наткривене терасе (сенице) и сл.) Површина других објеката на парцели се урачунава у индекс заузетости и изграђености.

Обликовање:

Савремено архитектонско решење које треба да је у складу са његовом функцијом и непосредним окружењем.

Ограђивање:

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине до 3m, у зависности од врсте спортске и рекреативне активности, односно према условима које одреди надлежни орган ради контролисаног приступа корисника.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати функционалном и естетском оградом чија висина може бити највише до 1,8 m.

Озелењавање:

Све слободне површине у склопу целине спорта и рекреације треба да су парковски озелењене и уређене, а учешће зелених површина у комплексима намењеним спорту и рекреацији мора да буде минимално 30% укупне површине комплекса.

Паркирање:

- потребан број паркинг места решити у оквиру припадајуће парцеле по критеријуму 1пм/100 m². Код спортских хала – 1ПМ на користан простор за 40 гледалаца.

Евакуација отпада:

Судови за смеће могу бити смештени на парцели у склопу зелених површина, у виду посебних ниша или боксова ограђених лаким АБ зидовима или живом оградом, или у нише изграђене у тротоару у нивоу коловоза.

3.5. УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА СА ИСТИМ ПРАВИЛИМА ГРАЂЕЊА

Општа правила изградње објекта, основ су за реализацију у оквиру просторних целина "за иста правила грађења", односно грађевинске парцеле. Услови који се разликују по просторним целинама су посебно обрађени.

3.5.1. ПАРКИРАЊЕ И ГАРАЖИРАЊЕ ВОЗИЛА

Паркирање и гаражирање возила за потребе власника односно корисника објекта свих типова изградње, обезбеђује се на сопственој грађевинској парцели изван површине пута. Смештај возила се може вршити у оквиру објекта или у засебном објекту максималне спратности П+Пк или П+0.

- Уколико су испод или ван габарита надземног објекта са пуном својом корисном висином испод нивоа терена њихова површина не улази у обрачун степена искоришћености парцеле.

- За паркирање возила за сопствене потребе, власници **породичних објеката** по правилу обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута, и то - једно паркинг или гаражно место на један стан.

- За паркирање возила власници **апартмана** обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута, и то - једно паркинг или гаражно место на један апартман.

Параметри за паркирање су представљени и у оквиру сваке појединачне претежне намене.

За компатибилне могуће намене важе следећа правила:

- Паркирање и гаражирање, возила је обавезно у оквиру грађевинске парцеле у односу 1 паркинг на 70 m² нето грађевинске површине пословног дела или једну пословну јединицу уколико је пословна јединица мања од 70 m² површине.

- трговина на мало, 1пм на 100 m² корисног простора,

- за административне, пословне објекте по 1 паркинг место на 70 m² корисног простора

3.5.2. АРХИТЕКТОНСКО ОБЛИКОВАЊЕ

•ИСПАДИ

Испади на објекту (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, надстрешнице и сл.) не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6m, односно регулациону линију више од 1,2m и то на делу објекта вишем од 3,00m.

Испади на објекту не смеју се градити на растојању мањем од 1,50m од бочне границе парцеле претежно северне оријентације, односно, 2,5m од бочне парцеле јужне оријентације.

•СПОЉНЕ СТЕПЕНИЦЕ

Отворене спољне степенице могу се поставити на објекат (предњи део) ако је грађевинска линија 3m увучена у односу на регулациону линију и ако савладавају висину до 0,90 m. Изузетно, отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта, ако је грађевинска линија на растојању мањем од 3m од регулационе линије, када је ширина тротоара преко 3,0m.

Отворене спољне степенице које савладавају висину већу од 0,90 m, постављају се на грађевинску линију, односно улазе у габарит објекта.

Код објекта на регулационој линији нису дозвољене спољне степенице.

•СТРЕХЕ И ЗАБАТИ

Најмање растојање хоризонталне пројекције стрехе од линије суседне грађевинске парцеле износи 0,90 m.

Решењем косих кровова суседних објеката који се додирују обезбедити да се вода са крова једног објекта не слива на други објекат.

Изградњом крова не сме се нарушити ваздушна линија суседне парцеле а одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Код постојећих објеката који се реконструишу, а не може се обезбедити услов из става 1 ове тачке, није дозвољено постављање стрехе.

Забатни зид не сме прећи висину суседног објекта и не сме по габариту бити већи од суседног објекта.

• КРОВ

Кровна конструкција породичних стамбених објеката је двоводна или вишеводна. Кровни нагиб не може бити мањи од 30°. Кровни покривач може бити стандардан глинени цреп у природној боји, трава или шиндра. Боје кровног покривача могу бити само оне које се уклапају у природни околиш (тонови зелене, браон и теракота).

•СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА (ОБРАДА) И АРХИТЕКТОНСКО ОБЛИКОВАЊЕ

За изградњу објеката и уређење површина обавезно употребљавати искључиво природне материјале (дрво, камен, шиндра) и традиционалне форме у склађене са окружењем.

Спољна обрада породичних стамбених објеката може бити малтерисана, од камена, фуговане опеке или дрвета.

Остали објекти могу бити од разних материјала у зависности од намене, материјали морају бити еколошки.

Боје фасада могу бити само оне које се уклапају у природни околиш (тонови зелене, браон, беж, теракота и беле).

Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру грађевинске парцеле и на нивоу блока, односно дуж потеза регулације.

Висина надзетка поткровне етаже

Висина надзетка поткровне етаже износи највише 1,6m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине, одређује се према конкретном случају.

Нису дозвољена два нивоа поткровних етажа.

Кота приземља у односу на ниво јавног пута

одређује се у односу на коту нивелете јавног пута или према нултој коти објекта, и то:

- кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте нивелете јавног пута,
- кота приземља може бити највише до 1,2 m од нулте коте објекта,
- за објекте на стрмом терену са нагибом од улице (наниже), када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити највише до 1,2 m од коте нивелете јавног пута
- за објекте на стрмом терену са нагибом који прати нагиб јавног пута, примењују се правила дата у претходним тачкама овог става.
- за објекте који у приземљу имају нестамбену намену (делатност) кота приземља може бити виша од коте тротоара за највише 0,20 m. Свака већа денивелација, али не већа од 1,2m, савладава се унутар објекта.

• ОГРАДА

Ограда може бити искључиво од природних материјала дрвета и камена (са локалних каменолома црвенкасте боје), остали материјали нису дозвољени;

Парцела се ограђује зиданом оградом до висине од 0,9 m (рачунајући од коте тротоара јавног пута) или транспарентном оградом до висине од 1,4 m.

Грађевинске парцеле чија је кота нивелете виша од 0,9m од суседне, могу се ограђивати транспарентном оградом до висине од 1,4m која се може постављати на подзид чију висину одређује надлежни општински орган.

Зидане и друге врсте ограда постављају се на регулациону линију тако да ограда, стубови оgrade и капија буду на грађевинској парцели која се ограђује.

Зидана непрозирна ограда између грађевинских парцела подиже се до висине 1,4m тако да стубови оgrade буду на земљишту власника оgrade.

Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентном оградом до висине 1.4m која се поставља према катастарском плану и операту, тако да стубови оgrade буду на земљишту власника оgrade.

Врата и капије се не могу отворати ван регулационе линије.

Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног и пратећег дела парцела) уз услов да висина те оgrade не може бити већа од висине спољне оgrade

3.5.3. МОГУЋЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ НА ПОСТОЈЕЋИМ ОБЈЕКТИМА

Постојећи изграђени објекти, и објекти за које је издато одобрење за изградњу, а који имају параметре веће од максимално датих у плану, се не могу дограђивати или надграђивати (задржавају постојеће параметре, као наслеђену урбанистичку обавезу у време израде плана). Односно, могуће су мање измене без промене габарита (реконструкција, адаптација, санација као и претварање таванског простора у користан простор).

Постојећи квалитетни објекти се могу реконструисати, извршити доградњу или у складу са дозвољеним параметрима.

Све интервенције на објекту могу се извести под следећим условима:

- у случају када се у постојећем стању на парцели испуњени сви параметри не дозвољава се доградња објекта
- све интервенције на објектима и изградња нових објекта не смеју да угрозе стабилност и функционалност других објекта.
- интервенције на објектима извести у складу са законима који третирају изградњу објекта, одржавање објекта, заштиту споменика културе, заштиту објекта и ауторство.

Код постојећих објекта када прелазе дозвољене параметре, задржава се постојеће стање, и не дозвољава се повећање капацитета постојећег објекта.

Код замене постојећег објекта новим, примењују се параметри и услови за новоизграђене објекте.

НА ПОСТОЈЕЋИМ ОБЈЕКТИМА МОГУЋЕ ЈЕ ИЗВРШИТИ СЛЕДЕЋЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ:

доградњу нових етажа	– до дозвољене максималне висине;
доградњу објекта	доградња објекта може се извести до максималних урбанистичких параметара прописаних овим планом уколико то не нарушава стабилност објекта
доградњу крова изнад равне терасе објекта	– ради санације равног крова; – без нарушавања венца; – макс. нагиб до 30 степени
реконструкцију крова са променом геометрије у циљу формирања новог корисног простора	– без повећања висине објекта и промене геометрије крова уколико се прелазе параметри – реконструкцију или доградњу крова извести са надзитком максималне висине 1,8 m мерено од коте пода до прелома косине крова – баце - под условима као за нове објекте
реконструкцију фасаде објекта у циљу побољшања термо и звучне изолације	– дозвољава се
реконструкцију фасаде објекта у смислу затварања балкона и лођа	– дозвољено је код породичних обј.
доградњу вертикалних комуникација (степениште...)	– дозвољава се

реконструкција објеката (санација, фасаде, конструкције, инсталација, функционална реорганизација)	– дозвољава се
--	----------------

3.5.4. БРОЈ ОБЈЕКТА НА ГРАЂЕВИНСКОЈ ПАРЦЕЛИ

На једној грађевинској парцели није ограничен број објеката, у границама дозвољеног индекса заузетости и изграђености за одређену намену.

Уз стамбене објекте, у оквиру грађевинске парцеле, могу се градити и објекти других садржаја који су у функцији компатибилној становању, као и помоћни објекти у зависности од целине у којој се налазе (летња кухиња, остава, гаража и сл.).

У случају изградње више објеката на парцели не смеју се прекорачити урбанистички показатељи и морају се поштовати сви други услови дефинисани посебним правилима за одређени тип изградње и намену парцеле.

4. УПОРЕДНИ БИЛАНС НАМЕНЕ ПОВРШИНА

Табела 6. Упоредни биланс намена површина

Р.бр.	НАМЕНА ПОВРШИНА	Постојећа намена		Планирана намена	
		ha	%	ha	%
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ					
ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ					
1.	Саобраћајне површине-саобраћајнице	1,3	5,9	2,08	9,4
2.	Уређено зеленило	0,4	1,83	0,3	1,4
3.	Ком.површина - трафостаница	-	-	0,01	0,05
4.	Паркинг	-	-	0,25	1,13
5.	Спорт и рекреација	-	-	0,89	4,01
6.	Парк	-	-	0,76	3,4
Укупно површине јавних намена		1,7	7,73	4,29	19,39
ПОВРШИНЕ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ					
1.	Становање	2,63	11,9	4,1	18,5
2.	Туристички садржаји	1,64	7,4	1,54	7,0
3.	Спорт и рекреација	1,56	7,0	2,61	11,89
4.	Зеленило	-	-	3,5	15,8
Укупно површине осталих намена		5,83	26,3	11,75	53,19
укупно грађевинско подручје:		7,53	34,03	16,04	72,58
ЗЕМЉИШТЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА					
1.	Водно земљиште	1,1	4,97	1,24	5,52
2.	Шумско земљиште	4,8	20,8	4,87	21,9
3.	Неизграђено земљиште	8,9	40,2	-	-
укупно ван грађевинског подручја:		14,8	65,97	6,11	27,42
Σ	УКУПНО:	22,15	100%	22,15	100%

III СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

План детаљне регулације ће се, на територији његовог обухвата, спроводити:

1. Директно на основу правила уређења и грађења из Плана

Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута Ib реда број 35 до потеза "Папрадина" са обе стране државног пута IIb реда број 388 је плански основ за издавање локацијских услова (или другог акта у складу са законом) на целој територији обухвата Плана, директно на основу правила уређења и грађења.

Локацијски услови и информација о локацији се издаје на основу Плана детаљне регулације и издаје је надлежни општински орган у складу са одредбама Плана.

Грађевинска дозвола се издаје у складу са законском регулативом на основу техничке документације у складу са одредбама Плана.

Парцелација и препарцелација грађевинског земљишта се ради на захтев власника/корисника земљишта, у складу са правилима парцелације датим у Плану.

2. Израдом урбанистичког пројекта

Прописује се обавезна разрада кроз израду **урбанистичког пројекта** за површине планираних намена:

- Туристичких садржаја
- Спорт и рекреацију

Урбанистички пројекат се ради за функционалну целину и њиме се утврђује, евентуална, могућност његове фазне реализације.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступањем на снагу Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута Iб реда број 35 до потеза "Папрадина" са обе стране државног пута IIб реда број 388, СО Параћин има обавезу да све пратеће Одлуке усагласи са мерама и условима из Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута Iб реда број 35 до потеза "Папрадина" са обе стране државног пута IIб реда број 388.

Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута Iб реда број 35 до потеза "Папрадина" са обе стране државног пута IIб реда број 388 је урађен у аналогном облику у три (3) истоветна примерка и у четири (4) примерка у дигиталном облику.

План детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза, од раскрснице државног пута Iб реда број 35 до потеза "Папрадина" са обе стране државног пута IIб реда број 388 ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику општине Параћин.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Број: 350-48/2019-II од 09.09.2019.године

Председник Скупштине Општине,
Драган Митић

V ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1: КООРДИНАТЕ ГРАНИЧНИХ ТАЧАКА

ПРИЛОГ 2: ЕЛЕМЕНТИ КРИВИНА ЗА САОБРАЋАЈНИЦЕ

VI ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

1. Катастарско топографским план са границама	P 1:2 500
2. Постојећа намена површина.....	P 1:2 500
3.1_3.2 План саобраћаја са регулационим и нивелационим решењем	P 1:1 000
4.1_4.2 План површина јавне намене са анал. геодетским елементима	P 1:1 100
5. Планирана намена површина.....	P 1:2 500
6. Подела простора на урбанистичке зоне и целине.....	P 1:2 500
7. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	P 1:2 500
8. План мреже и објеката комуналне инфраструктуре.....	P 1:2 500
9. Спровођење.....	P 1:2 500

VII ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО ПЛАНА

1. Одлука о изради Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице држ. пута IБ реда бр.35 до потеза “Папрадина” са обе стране држ.пута IIБ реда бр.388, (бр. 350-22/2013-01-II од 12.12.2013. год.)
2. Оверен топографски план
3. Извод из планских докумената вишег реда
4. Захтеви који су послати надлежним предузећима
5. Услови надлежних предузећа, установа и институција
6. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана
7. Подаци и информације са Раног јавног увида
8. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида
9. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама
10. Одлука о доношењу Плана

1.Одлука о изради Плана детаљне регулације јужног дела туристичког излетишта Грза – од раскрснице држ. пута IБ реда бр.35 до потеза “Папрадина“ са обе стране држ.пута IIБ реда бр.388, (бр. 350-22/2013-01-II од 12.12.2013. год.)

2. Оверен топографски план

3. Извод из планских докумената вишег реда

4. Захтеви који су послати надлежним предузећима

5. Услови надлежних предузећа, установа и институција

Подаци о постојећем стању и условима коришћења добијени су од следећих надлежних организација и предузећа:

1. ЈП "ВОДОВОД,Параћин, бр.1269-1/2017 од 18.09.2017.год.
2. "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА", Извршна јединица Јагодина; бр.345056/2-2017 од 15.09.2017.год.
3. ЈП ЕПС-ПД "ЕЛЕКТРОСРБИЈА" д.о.о.Краљево, огранак Електр.Јагодина, погон Параћин; 240437-2/17 од 20.09.2017.год.
4. ЈП „СРБИЈАГАС“, Нови Сад; бр.07-07/4388 од 22.02.2018.год.
5. ЈУГОРОСГАЗ Београд; бр.И/И – 418 од 19.09.2017.год.
6. Транснафта Панчево; бр.10737/1-2017 од 19.09,2017.год.
7. ЕЛЕКТРО МРЕЖА СРБИЈА, Београд бр.130-00-утд-003-553/2017-002 од 16.10.2017.год.
8. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ, канцеларија у Нишу; бр.020-2242/2 од 10.10.2017.год. Мишљење бр.020-2242/4 од 24.12.2018.год.
9. РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД, Београд бр.922-3-66/2017 од 19.09.2017.год.
10. ЈВП „ СРБИЈАВОДЕ“, ВПЦ "Морава" Ниш, бр.2-07-5826/3 од 17.10.2017.год. Сагласност бр.10904/1 од 11.01.2019.год.
11. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ Крагујевац; бр. 1188-02/1 од 29.09.2017.год
12. ЈП за газдовање шумама СРБИЈАШУМЕ Београд; бр.15177 од 27.09.2017.год.
13. ЈП "Путеви Србије" бр.953-12458/18-1 од 29.06.2018.год.

6. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана

7. Подаци и информације са Раног јавног увида

8. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида

9. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама

10. Одлука о доношењу Плана